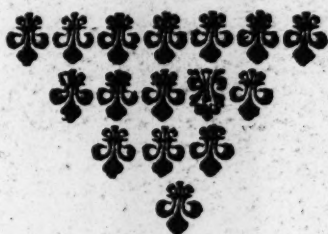

ÆSOPI PHRYGIS
FABULÆ,

Nunc demùm ex Collatione Opti-
morum Exemplarium ab Infinitis
penè Mendis repurgatæ :

Unà cum nonnullis Variorum Au-
thorum Fabulis adjectis.

Et Indice Correctiori præfixo.

L O N D I N I :

Excudebat Tho. Hodgkin, pro Societate
Stationariorum. 1711.

ro
le
eo
ri
fo
m
lu
tis
bu
de
ino
dil
qu
cu
me
tun
die
ter
er
eni
Ag

Æ S O P I Vita brevissimè ex Maximo
Planudè selecta.

Rerum humanarum naturam persecuti sunt & alli, & posteris tradiderunt: Æsopus verò videtur, non absque divino afflatu cum moralem disciplinam attigisset, magno intervallo multos eorum superasse. Genus quidem traxit ex Ammorio, oppido Phrygiæ cognomento Magnæ; sed fortunâ fuit servus: verum servitus non potuit animum ejus liberum corrumpere. Fuit autem non solum servus, sed & deformosissimus omnium suæ ætatis hominum: nam acuto fuit capite, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, unde & nomen adeptus est, ventrosus, valgus, & incurvus; &, quod erat omnium pessimum, tardiloquentiâ, & voce obscurâ simul & inarticulatâ; quæ omnia servitutem ei parasse videri possunt. Sed cum tali esset, tamque deformi corpore, animo tamen fuit naturâ solertissimo, & ad omne commentum felicissimo. Homo igitur tam deformis ad fodiendum agrum ab hero suo immittitur; quod alacriter operi incumbebat. Cùmque ejus domino ficus arboricola quidam dono dedisset, ejus dominus servo cuidam Agathopo domum ferendas commisit. Qui Agathopus consilium intulit cum servo, ut ipsas fi-

ÆSOPÌ VITA.

*eius illicitè devorarent, causarenturque postea Æso-
 pum furto ablatas edisse, ut hero domo redeunte
 accusaretur. Æsopo parantur flagra. Procu-
 bit ad heri pedes miser, dilationem petit: quâ im-
 petratâ, aquam calidam affert, cujus partem ebibit,
 reliquam propinat conservis. Æsopus præter a-
 quam nihil evomit: servi, una cum humore, ficus
 in terram ejiciunt. Nudi nebulones flagro misere
 conciduntur, laudato mirificè ingenio Æsopi. Cum
 Sacerdotes Dianæ convenissent Æsopum, rogâs-
 sentque ut viam illis monstraret, quæ in urbem du-
 cebat: is prius frugali cenâ refocillatos in viam
 dux ipse ducit. Ob quam hospitalitatem Sacerdotes
 precibus orant Dianam, ut ipsa gratiam referat
 homini tam bene de ipsis merito: Quo factò, re-
 versus Æsopus, in somniumque lapsus, visus est
 videre Fortunam adstare sibi, solventem ejus lin-
 guam, atque fabularum largientem doctrinam.
 Quare mirificè lætatus Æsopus expergiscitur, be-
 neficiûmque in hospitalitatis observationem rejicit.
 Non enim amplius loquendo tardus erat, sed linguâ
 solutâ expeditè loquebatur. Quod cum Zenas
 quidam agri præfectus intellexisset, timens ne quan-
 do iniquitatis apud dominum ab Æsopo accusare-
 tur, hominem prævenit, atque gravissimâ accusa-
 tione in odium domini induxit, aded ut eidem præ-
 fectò ab hero Æsopus traderetur. Cùmque in pote-
 state Zenæ foret Æsopus, convenit Zenam mi-
 serator quispiam, rogans num jumentum aliquod veli-
 diven-*

Æ S O P I V I T A.

divendere: respondet Zenas, jumentorum se potestatem non habere; verum Æsopum monstrat, se hunc velit, adesse quidem. Quem cum vidisset mercator, Unde hæc tibi olla, inquit? Anne truncus est, vel homo? Ni vocem emitteret, utrem inflatum arbitrarer: atque indignatus abiit. Æsopus ipsum sequens, Mane, inquit. Ille vero conversus, Abi, inquit, sordidissime canis. At Æsopus inquit, Eme me, mercator: non inutile tibi sum futurus mancipium: nam tibi domi sunt mali pueri, & in otio flentes: his me præfice Pædagogum; omnino eis ero pro larva. Ridens igitur mercator ad Zenam dicit, Quanti vas hoc malum vendis? Ille tribus ait obolis. Mercator tres obolos exponens, Nihil emi, inquit, nihil exposui. Mercator ille cum Ephesi reliqua vendidisset mancipia, tres remanserant illi; Grammaticus, Cantor, & Æsopus. Quos cum ille nequiret divendere, Samum petiit, atque expositis his tribus, Grammatico & Cantore egregie ornatis, Æsopo vero in medio sordidissime stante, venit Philosophus Xanthus; atque hos tres probe contuens, mercatoris commentum miratus est, cur nam inter duos bellissimos juvenes tam sordidum statuisset homuncionem. Xanthus igitur percontatur Cantorem, Cujas esset; Respondit, Cappadox sum. Quid sciret; Respondit, Omnia. Quo dicto, risu Æsopus. Quæstivit & à Grammatico Xanthus, Cujas esset; Dixit se Lydium esse.

Æ S O P I V I T A.

Quid facere sciret rogante Xantho ; Omnia, inquit Grammaticus : atque iterum risit Æsopus. Discedente Xantho ; rogant discipuli , ut Æsopum emat : nam reliquos nimis magno pretio aestimarat mercator. Veniens ad Æsopum Xanthus rogat, Unde sit ; Nigrum se esse, respondit. Ille verò, Non hoc volebam, ait, sed, unde natus sis. Ait Æsopus, Ex ventre matris meæ. Non hoc dico, inquit Xanthus, sed, in quo loco natus sis. Æsopus respondit, Matrem non renuntiâsse sibi, an in sublimi vel humili loco eum genuerit. Xanthus, Quid facere sciret, percontatur : & ille, Nihil. Quomodo, dixit, Xanthus ? Quoniam hi duo se omnia professi sunt nosse ; mihi verò nihil reliquerunt. Laudatus est multis modis Æsopus à Scholasticis ob hoc responsum, quoniam nullus sit uspiam inter mortales, cui cognita exploratâque sunt omnia. Xanthus empturus Æsopum dixit, Si emero te, an ne es fugiturus ? Cui Æsopus respondebat, Hoc si facere voluero, haudquaquam te uterer consultore. Quæ cum maximè placuissent Xantho, subintulit, Sed deformis es : Atqui, ille respondit, O Philosophè, non faciem, sed mentem oportet inspicere. Xanthus, soluto à Scholasticis pretio, Æsopum accipit. Inter deambulandum igitur, cum sol esset ardentissimus, Xanthus meiebat, nihilominus iter peragens. Id animadvertens Æsopus, dixit se confestim fugiturum. Xantho cur-
nanti

ÆSOPIVITA.

nam id facere vellet exquirente, Quoniam, inquit, Si tu, cum herus sis, naturæ non potes morem gerere; quid seruo mihi faciendum? nam si ad ministerium aliquod mitterer, num inter volandum cacare deberem? Posthac accidit, Xanthum die quodam amicos ad convivium invitasse; quibus rem gratam facturum, Æsopo mandat, ut lentem coquat. Commodè paratâ & coctâ, Xanthus eam jubet afferri. Æsopus jussâ exsequitur. Xanthus, lente acceptâ, probaturus anne cocta foret satis, digitis eam attrivit: & multas adhuc superesse putans, jussit Æsopum afferre. Præter aquam is nihil adportavit. Xantho graviter indignante, quod lentes non apponeret mensæ, respondit, Se, veluti jussisset, non lentes, sed lentem coxisse. Referuntur sententiæ aliquot Æsopi elegantissimæ, hæc videlicet: Deum ante omnia cole. Regem honora. Bene agentibus ne invide. Linguae continens esto. Mulieri nunquam credas secreta. Nè pudeat te semper dicere meliora. Fac quæ te non moestificent. Bonum esse non te poeniteat. Æsopus cum apud Samios ageret, libertate donatus est; missusque Cræso regi bellum cum Samiis agenti: is suâ cum prudentiâ, tum urbanitate, effecit, ut Samiis placatus rex conciliaretur. Samii multis honoribus redeuntem Æsopum exceperunt; qui discedens ex insula, orbem peragravit: cui maximam familiaritatem fuisse memorant cum Licero

ÆSOPIVITA.

rege, à quo statua aurea Æsopi iussa est erigi. De-
inde, peragratâ Græciâ, Delphos pervenit, à qui-
bus nullo affectus est honore; sed ab ipsis post saluta-
ria præcepta, rupe præceps devolutus, mortuus est:
cujus mors, gravi pestilentia ulta, injustè occisi Æ-
sopi indicium Delphis exhibuit.

Index

Ind

DI

A Bic

re

Accip

Adole

Adole

Adole

lup

Adole

ner

Adole

Adole

Ægro

Ægyp

Æthio

Agno

Agric

Agric

Agric

Agric

Agric

affe

Agric

Agric

Agric

Alcedi

Alite

Amici

Amici

Amne

sent

Angui

Anfere

Anfere

Anferi

Anu

*Index recens reformatus Fabularum omnium quæ in
hoc Libro continentur, ordine Alphabeticc.*

DE	Pag.		Pag.
A Biete & Dumis,	37	Anu dæmonem accusante	67
Accipitre columbam insequen-		Ape & Jove	131
te	58	Apiario	152
Accipitribus inter se inimicis	91	Apologo ex <i>Petro Crinito</i>	49
Adolescentibus duobus	19	Apologo <i>Æsopi Phrygis</i>	46
Adolescente & cato	20	Apologo ex <i>Mantuanis</i>	26
Adolescente ex coitu infirmo, &		Apro & asino	3
lupo	88	Apro & rustico	39
Adolescente in funere mauris ca-		Aquila	164
nente	78	Aquila & cornicula	4
Adolescente & coquo	100, 129	Aquila & corvo	25
Adolescente & hirundine	132	Aquila & pica	63
Ægroto & medico	27, 102, 103	Aquila filios cuniculi sapiente	85
Ægyptio ad fidem hort.	171	Aquila & vulpe	106
Æthiope	150	Aquila & corvo	107
Agno & lupa	20, 122	Aquila & homine	113
Agricola	151	Aranea & hirundine	58
Agricola & filiis	23, 118	Aranea & podagra	51
Agricola & canibus	23, 98, 117	Arboribus pulchris & deformib.	60
Agricola & ciconia	24	Ariete cum tauro pugnante	84
Agricola mercaturam & militiam		Arione & Delphino	50
affectante	76	Artubus human. & venir.	57
Agricola & poeta	83	Arundine & olea	100
Agricola filios suos docente	98	Asino	28, 33, 44
Agricola & pelargo	122	Asino & equo	29, 134
Alcedine	153	Asino & viatoribus	44
Alite & pullis	37	Asino & vitulo	59
Amicis duobus & urso	34, 99	Asino simia & talpa	62
Amicis duobus & ursa	76, 119	Asino & scurra	76
Amne suum fontem convivis lacer-		Asino ægrotante & lupis visitanti-	
sente	76	bus	79
Anguilla conquerente	62	Asino laborum finem non inveni-	
Anser	40	ente	79
Anser & grue	146	Asino qui hero ingrato serviebat	80
Anseribus	29	Asino tubicine & lepore tabella-	
Anu & Ancillis	28	rio	90
		Asino	

INDEX.

Asino & lupo	102, 135	Cane oves domini occidentis	40
Asino & Jove	113	Cane ad coenam vocato	112
Asino & leone	147	Cane & lupo	126
Asino filvestri	160	Cane carnes portante	127
Astinis	161	Cane & Gallo	143
Asino & vulpe	161, 162	Canibus	151
Asino & ranis	161	Canibus urbanis Villaticum infe-	à c
Asino & corvo	162	quentibus	67
Avaro	145	Cantilena tabernario placita	172
Avaro & invido	38	Caponibus pinguibus & macro	60
Aucope & turdo	124	Carbonario & fullone	21, 95
Aucope & columba	21	Carbonario & lotore	143
Aucope & fringilla	70	Carduele & puero	71
Aucope & vipera	101	Castore virilia sibi amputante	102
Aucope & merula	103	Cassita & ejus pullis	46, 14
Avibus & quadrupedibus	14	Cato & gallo	109
Avibus scarabeos timentibus	69	Cata in foeminam mutata	166
Avibus plures reges eligere volentibus	77	Cera duritiem appetente	75
Avibus & Noctua	48	Cerva	145
Auriga & rota currus stridente	86	Cerva & Leone	146
		Cerva & vite	147
B		Cervo	13
Bove & juvenco	41	Cervo & ove	10
Bubulco	164	Cervo & bobus	17
Buccinatore	22	Cervo & Leone	121
Burali	150	Cicada & formica	41
C		Citharædo	156
Calamo, five canno, & oliva		Cochleis	151
	120	Cochlea petente a Jove, ut suam domum secum ferre posset	81
Camelo	33, 162	Columba	163
Calvo crines externos gerente pro nativis	105	Columba & pica	59
Cancro & Vulpe	156	Columba & cornice	143
Caneris matre & filio	32	Columbis & milvo	8
Cane & umbra	2	Coriario emente pellea uris à venatore nondum capti	73
Cane & asino	5	Cornice & Jove	25
Cane venatico	9	Cornice & urna	38
Cane & Lanio	19, 102	Cornice & corvo	157
Cane invido & bove	25	Cornice & cane	157
Cane mordaci	33	Corvo & vulpecula	4
Cane & Leone	42	Corvo & Lupis	50
Cane & hero	69	Corvo & Vulpe	125
		Corvo ægroto	126
		Corvo & serpente	157

Cucurbita

INDEX.

112	Cucurbita & Pino	49
126	Culice, cibum ab ape petente	90
127	Culice & Leone	165
143	Cygro	150
155	Cygro in morte canente reprehenso	
infe-	à ciconia	61

D.

21, 95	Derisione hominis porcum occi-	
113	dere volentis	170
71	Divite	170
102	Divite & cervo	66

E.

75	Epistolis Laurentii tribus	54,
145		55, 56
146	Equite calvo	34
147	Equo & leone	13
15	Equo & asino	14, 96
10	Equo & cervo	11
17	Equo inculto, sed veloci, & ceteris	
181	eum irradientibus	17
41	Eremita ægrotante	66
156	Eremita & milite	74

F

163	Fabula ex Lamia Polit.	48
59	Fabula Mancini	176
141	Fabro & cane	123
8	Facetum de erudiendo asino dictum	
à ve-		172
73	Facetum Minacii consilium	175
25	Fele in fœminam mutata	97
38	Filio senis & leone	104
152	Florentino qui equum emerat	171
157	Formica	27, 159
4	Formica & columba	131
50	Formica & cicada	142
125	Furibus	156
126	Fure & cane	8

G

Gallina & vulpe	136
Gallina & hirundine	162
Gallina auripara	164
Gallo gallinaceo	1
Gallo & cato	24
Gallis & vulpe	166
Gallis & perdice	117
Gallis duobus inter se certantibus	
	130
Gloribus quercum eruere volentibus	
	68
Graculo	12

H

Herinsceo viperam hospitem ejici-	
ente	82
Hirundine & aliis aviculis	7
Hirundine & cornice	150
Hinnulo	145
Hædo & lupo	10, 28, 156
Homine, quem canis momorderat	
	99, 119
Homine, & ligneo deo	112
Homine, qui in somniis aurum re-	
periebat	170

I

Impossibilia promittente	149
Inimicis duobus	219
Jove	141, 158, 159
Jove & simia	30
Jove & corvo	122
Juvene senis curvitatem iridente	
	94

L

Læna & vulpe	129
Legato avaro tubicines decipi-	
ente	63
Leone sene	5, 127
Leone rustici filiam amare	128
Leone	

INDEX.

Leone & aliis	2, 28	Milite & duobus equis	
Leone & vulpecula	17	Milite qui uxorem habuit litigiosa	
Leone & Rana	27, 127	Milvo ægrote	
Leone & Capra	29	Minaci latoris responsione	
Leone & tauro	31, 128	Monedula	
Leone & capella	38	Monedula & columba	
Leone & venatore	38	Mula	
Leone & mure	75	Muliere	
Leone porcum sibi socium eligente	90	Muliere virum morientem flem	
Leone, asino, & vulpe	128	Muliere amatoris discessum flem	
Leone & homine	137	Muliere, quæ pro viro se mori ve	
Leone & urso	144	le dicebat	
Leone & Lupo	149	Muliere ignem in domum mariti fe	
Leporibus	159	rente	
Leporibus & ranis	10, 134	Muliere & gallina	90, 118, 119
Lepore sese vulpi præferente	92	Muliere & medico	
Lepore calliditatem & vulpe celeri-		Muliere & ancillis	
tatem à Jove petentibus	87	Muliere venefica	
Lepore & testudine	138	Muliere matritum pediculosum ve	
Lignatore	133	cante	
Lupo suadente histrici ut tela depo-	81	Mulo & equo	
neret	83	Mure & Rana	
Lupo ovis pelle induto	83	Mure Urbano & Rustico	
Lupo pisce fluvii, maris regnum af-		Mure in cista nato	
fectante	85	Mure amicitiam cum fele ineun	
Lupo & agno	1, 129	Mure liberante milvum	
Lupo & grue	7, 129	Muribus & cato	
Lupo & fuoula	9	Musca quæ quadrigis insidens pulve	
Lupo & capite picto	11	rem se excitasse dicebat	
Lupo & vulpe	14	Musca & formica	
Lupo & agnis	159	Muscis	
Lupo & cane	22	Mustela senjcula & muribus	
Lupo & ove	159		
Lupo & vetula	105		
Lascinia cantum accipiri pro vita			
pollicente	89		

M

M	
Marito & uxore	155
Medico & mortuo	124
Medico qui infanos curabat	173
Membris & ventre	15, 50
Mercurio	158
Mercurio & statuario	154
Mercurio & Tiresia	154

N

N	
Nautis Sanctorum auxilium im-	
plorantibus	
Nuce, asino, & muliere, quibus fin-	
gulis profunt verbera	
Nutrice & lupo	

Olitore

INDEX.

O.		Q.	
86	Lisore & cane	147	Q uadrupedibus societatem advers.
17	Ollis duabus	84	aves, &c. 63
19	Billione & Agricolis	25	Quercu & arundine 30, 36
25	ve pastori conviciante	86	
12			R.
14	P.		
6	Ardo & Vulpetula	42	R Anis 143, 152
6	Partu montium	6	Ranis & earum rege 7
6	terre	49	Rana & Bove 13
7	astore	198	Rana & vulpe 33, 135
7	astore artem nauticam exercente	101	Ranis Regem petentibus 116
18, 13	astore & mari	139	Rege & filiis 43
11	atre & filiis	148	Ridenda de paucitate amicorum Dei
15	atre filium ad virtutes frustra hor-	98	responsione 173
15	tante	83	Rustico & colubro 3
um	avone & pica	27	Rustico & angui 11
16	avone & grue	36	Rustico & equo 21
7	avone & Luscinta	25	Rustico & fortuna 35
5	avone & monedula	144	Rustico & juvenco 39
5	aupere & monoculo	176	Rustico & Hercule 40
ineum	hilomela & accipitre	108	Rustico impetrante, ut triticum abs-
8	igritia adolescentis	166	que aristis nasceretur 58
8	Piscatore	141, 163	Rustico annem transituro 59
8	Piscatoribus	44, 114, 115	Rustico & mure 65
12	Piscatore & Pisciculo	31, 37	Rustico per vocem hœdi ad juriscôn-
pulve	Piscatore & smaride	96	sultum admissio 88
6	Piscatore & smaride pisciculo	110	S.
12	Piscibus	42	Sacerdote & pyris 72
15	Piscibus è sartagine in prunas defili-	63	Sacerdote, qui caniculum sepeli-
36	entibus	73	vit 168
6	Poreo & equo	91	Sacerdote, Epiphania an vir esset, vel
6	Pratore repetundarum damnato	39	fœmina, ignorante 172
79	Puero & fure	14, 139	Salice & securi 138
32	Puero & matre	120	Sancti Antonii fratre, & laico &
62	Puero & fortuna	125	lupo 173
fin	Puero oves pascente	137	Satyro & viatore 39
79	Puero & scorpione	141	Satyro & rustico 45
32	Pulice	141	Scarabæo & aquila 45
litor	Pulice & homine	141	Scurra & episcopo 71
	Punica & malo, arboribus	149	Sene puellam in uxorem accipiente
			64
			Scorpi

INDEX.

Sene ob impotentiam canibus libi-	
dinem relinquentem	82
Sene juvenem poma sibi surripien-	
tem, faxis dejiciente	89
Sene mortem differre volente	92
Sene mortem vocante	117
Sene qui asinum portavit	109
Serpente	163
Serpente & agricola	136
Serpente & canero	148
Simia	35
Simia & vulpecula	16
Simia & ejus prole	35
Simia & duobus ejus nativis	41
Simia & vulpe	221
Simia & delphino	153
Singulari animali & vulpe	145
Sole & aquilone	32
Sue & cane	70, 148
Silva & rustico	16

T.

T Alpa & matre	142
Tauro & capro	35
Tauro & mure	40
Tauro & Leone	36
Testudine & aquila	32, 146
Testudine & ranis	68
Tigride & vulpe	36
Trabe & bobus eam trahentibus	60
Trabe boum pigritiam increpante	71
Tubicine	100, 123
Turdo amicitiam cum hirundine ine-	
unte	65
Thynno & delphino	101, 124

V.

V ate	130
Vaticinatore	102
Venatore & perditio	138
Verme & vulpe	160
Vespis perdicibus & agricola	140
Vespertilionem, rubo & mergo	140
Vespertilionem & mustela	160
Viatore	130
Viatore & pera inventa	101
Viatoribus	152, 160
Vidua virum petente	67
Vidua & Asino viridi	84
Vipera & lima	15
Viro Cardinali nuper creato gratula-	
turo	84
Viro & uxore, Bigamis	74
Viro maligno & damone	77
Viro Zelotylo	78
Viro clystere recusante	79
Viro amicos experiri volente	86
Viro aratrum portante	176
Viro avaro sacculum nummorum al-	
loquente	92
Viro jactabundo	95
Viro Apollinem tentante	95
Viro & Satyro	97
Viro agricola	113
Viro inope & infirmo	115
Viro & uxoribus	142
Vitula & bove	126
Vitulo & cerva	131
Ulmo & filere	75
Upupa indignè honorata	72
Urso & apibus	69
Vulpecula & ciconia	111
Vulpecula & mustela	18
Vulpecula & pardalo	43
Vulpe	87
Vulpe & leone	23, 94, 109
Vulpe & aquila	23
Vulpe & Feli	43
Vulpe & mulieribus gallinas eden-	
tibus	

INDEX.

60	Vulpe & vena toribus	111
87	Vulpe & larva	112
87	Vulpe esuriente	114
93	Vulpe & perdo	115
95	Vulpe è rustico in palea abscondita	170
110	Vulture aliisque avibus	39
110	Uxore in flumine perempta	168
111		
113		
115		
117		
119		
121		
123		
125		
127		
129		
131		
133		
135		
137		
139		
141		
143		
145		
147		
149		
151		
153		
155		
157		
159		
161		
163		
165		
167		
169		
171		
173		
175		
177		
179		
181		
183		
185		
187		
189		
191		
193		
195		
197		
199		
201		
203		
205		
207		
209		
211		
213		
215		
217		
219		
221		
223		
225		
227		
229		
231		
233		
235		
237		
239		
241		
243		
245		
247		
249		
251		
253		
255		
257		
259		
261		
263		
265		
267		
269		
271		
273		
275		
277		
279		
281		
283		
285		
287		
289		
291		
293		
295		
297		
299		
301		
303		
305		
307		
309		
311		
313		
315		
317		
319		
321		
323		
325		
327		
329		
331		
333		
335		
337		
339		
341		
343		
345		
347		
349		
351		
353		
355		
357		
359		
361		
363		
365		
367		
369		
371		
373		
375		
377		
379		
381		
383		
385		
387		
389		
391		
393		
395		
397		
399		
401		
403		
405		
407		
409		
411		
413		
415		
417		
419		
421		
423		
425		
427		
429		
431		
433		
435		
437		
439		
441		
443		
445		
447		
449		
451		
453		
455		
457		
459		
461		
463		
465		
467		
469		
471		
473		
475		
477		
479		
481		
483		
485		
487		
489		
491		
493		
495		
497		
499		
501		
503		
505		
507		
509		
511		
513		
515		
517		
519		
521		
523		
525		
527		
529		
531		
533		
535		
537		
539		
541		
543		
545		
547		
549		
551		
553		
555		
557		
559		
561		
563		
565		
567		
569		
571		
573		
575		
577		
579		
581		
583		
585		
587		
589		
591		
593		
595		
597		
599		
601		
603		
605		
607		
609		
611		
613		
615		
617		
619		
621		
623		
625		
627		
629		
631		
633		
635		
637		
639		
641		
643		
645		
647		
649		
651		
653		
655		
657		
659		
661		
663		
665		
667		
669		
671		
673		
675		
677		
679		
681		
683		
685		
687		
689		
691		
693		
695		
697		
699		
701		
703		
705		
707		
709		
711		
713		
715		
717		
719		
721		
723		
725		
727		
729		
731		
733		
735		
737		
739		
741		
743		
745		
747		
749		
751		
753		
755		
757		
759		
761		
763		
765		
767		
769		
771		
773		
775		
777		
779		
781		
783		
785		
787		
789		
791		
793		
795		
797		
799		
801		
803		
805		
807		
809		
811		
813		
815		
817		
819		
821		
823		
825		
827		
829		
831		
833		
835		
837		
839		
841		
843		
845		
847		
849		
851		
853		
855		
857		
859		
861		
863		
865		
867		
869		
871		
873		
875		
877		
879		
881		
883		
885		
887		
889		
891		
893		
895		
897		
899		
901		
903		
905		
907		
909		
911		
913		
915		
917		
919		
921		
923		
925		
927		
929		
931		
933		
935		
937		
939		
941		
943		
945		
947		
949		
951		
953		
955		
957		
959		
961		
963		
965		
967		
969		
971		
973		
975		
977		
979		
981		
983		
985		
987		
989		
991		
993		
995		
997		
999		

INTER.

INDEX
INTERPRETES.

Adrianus Barlandus.
Angelus Politianus.
Anianus.
Aulus Gellius.
Erasmus Roterodamus.
Gulielmus Gaudanus.
Gulielmus Harmanus.
Joannes Antonius Campanus.
Laurentius Abstemius.
Laurentius Valla.
Nicolaus Gerbelius Phorcensis.
Petrus Crinitus.
Plinius secundus Novocomensis.
Rimicius.

ÆSOP

ÆSOPUS ABULÆ.

De Gallo Gallinæo.

Gallus gallinæus, dum vertit stercorarium, offendit Gemmam; Quid inquis, rem tam nitidam reperio? Si Gemmarius reperisset, nihil esset co-latus; ut qui pretium fecerit. Mihi quidem nulli est usus, nec magni æstimo: imo equidem omnibus gem-mis granum hordei malim.

MOR. Per gemmam, artem sapientiamque intellige; per gallum, hominem stultum & voluptuarium. Nec stolidi artes liberales amant, dum usum earum nesciant; nec volu-ptuarius, quippe cui una placeat voluptas.

De Lupo & Agno.

Lupus, ad caput fontis bibens, videt agnum procul infra bibentem; accurrit, agnum increpat, quod turbaret fontem. Trepidare agnus, supplicare ut par-cat innocenti; se quando longe infra biberit, potum lupi ne potuisse quidem turbare, nedum voluisse. Lu-pus contra intonat. Nihil agis, sacrilege: Temper obes-pater, mater, omne tuum invisum genus sedulo mihi adversatur. Tu mihi dubis hodie pœnas.

MOR. Vetus dictum est. Ut canem cadas, facile inve-niri baculum. Potens, si libet nocere, facile capit nocendi causam: Satis peccavit, qui resistere non potuit.

De Mure & Rana.

Bellum gerebat mus cum rana. De paludis certaba-tur imperio. Pugna erat vehemens & anceps. Mus callidus sub herbis latitans, ex insidiis ranam adoritur. Rana, viribus melior, pectore & insultu valens, aperto Marte hostem laceffit. Hasta utrique erat juncta. Quo certamine procul viso, milvus adproperat: dumque præ studio pugnae neuter sibi cavet, utrumque bellatorem milvus rapit, ac laniat.

re comprobaret. Ineunt convivium quod urbanus splendide compararat. Inter epulandum auditur in se ra murmur clavis. Trepidare illi & fugitare fugitando. Rusticus & infuetus, & loci ignarus, ægre se tueri. Disscedente famulo, redit urbanus ad mensam, vocat rusticum. Ille vix tandem metu deposito prorepat. Invitantem ad pocula urbanum percontatur, Num hoc periculum crebrum sit? Respondet ille, quotidianum esse, contemni oportere. Tum rusticus, Quotidianum? inquit: Meherculè tuæ dapes plus fellis quàm mellis sapiunt. Equidem malo cum securitate meam inopiam, quàm cum tali anxietate illam copiam.

MOR. *Divitiæ quidem præ se ferunt voluptatem; sed si introspicias, habent periculum & amaritudinem.* Eutrapelus quidam fuit, qui, cum inimicis suis quàm maxime nocere vellet, divites eos faciebat; distitans ita se eos ulcisci, quippe accepturos cum divitiis ingentem sarcinam curarum.

De Aquila & Cornicula.

Aquila nacta cochleam, non vi aut arte quivit erudere piscem. Accedens cornicula dat consilium; suadet subvolare, & è sublimi cochleam in saxa precipitare; sic enim fore ut concha frangatur. Humi manet cornicula ut præstoletur casum. Præcipitat aquila frangitur testa, subripitur piscis à cornicula; dolens elusa aquila.

MOR. *Noli quibusvis habere fidem; & consilium, quod ab aliis acceperis, fac inspicias. Multi enim consulti, non suis consultoribus, sed sibi consulunt.*

De Corvo & Vulpecula.

Prædam nactus strepitat in ramis corvus. Vider vulpecula gesticulentem: accurrit. Corvum, inquit, plurimam salutem impertit vulpes. Sæpenumerò audieram famam esse mendacem, jam re ipsa experior. Nam ut hæc fortè jam prætereo, suspiciens te in arbore, advolo, culpans famam. Fama enim est, te nigriorem pice esse, & video candidiorem nive. Meo sane iudicio cygnos vincis, & hederam formosior albam es. Quod si ut plumis, ita & voc

voce excellas, omnium avium equidem te dixerim reginam. Hâc assentatiunculâ illectus corvus, ad canendum apparat. Apparanti verò è rostro excidit caseus; quo correpto, vulpecula machinum tollit. Tum demum miserum corvum pudet, pigetque sui; & jacturâ rei misto pudore dolet.

M O R. *Nonnulli sic avidi laudis sunt, ut cum suo probro & damno ament assentatorem: ejusmodi homunciones prædæ sunt parasito. Quod si vitaveris jactantiam, facile assentatorum pestiferum genus vitaveris.* Si tu voles esse Thraso, nusquam deerit tibi Gnatho. Terent.

De Leone senectute confecto.

L E O, qui in juventute complures suâ ferocitate fecerat inimicos, in senectute exsolvit pœnas. Reddunt talionem bestię: dente aper, cornu petit taurus. Imprimis asellus, vetus ignaviæ nomen cupiens abolere, verbis & calcibus strenuè insultat. Tum gemebundus leo; Hi, quibus olim nocui, jam vicissim nocent, & meritò: sed hi, quibus aliquando profui, jam vicissim non prosunt, imò etiam immeritò obsunt: Stultus fui, qui multos fecerim inimicos; stultior, qui falsis amicis confisus fuerim.

M O R. *In secundis rebus non efferaris, non sis ferox. Nam si vultum mutarit fortuna, ulciscuntur quos læsisti. Et inter amicos fac habeas discrimen: Sunt enim quidam amici, non tui, sed mensæ tuæ, sed fortunæ tuæ; quæ quidem fortuna simul ac mutata fuerit, & illi mutabuntur: benè tecum actum erit, si non inimici fuerint. Meritò queritur Ovidius,*

En! ego non paucis quondam munitus amicis,

Dum flavit velis aut secunda meis:

Ut fera nimboso tumuerunt æquora vento,

In mediis lacerâ puppe relinquor aquis.

De Cane & Asino.

D U M blandiretur canis hero & familiæ, herus & familia canem demulcent. Asellus id videns, aliùs gemit: cœpit enim pigere sortis; iniquè putat comparatum, canem gratum esse cunctis, pascique de mensa heri,

rii, idque otio ludoque consequi; sese contrà portare clitellas, cædi flagello, nunquam otiosum esse, & cunctis tamen odiosum. Si hæc fiant blanditiis, eam artem, quæ tam utilis sit, statuit sectari. Igitur quodam tempore redeunti domum hero, remtentaturus, procurrit obviam, subilit, pulsât unguis. Exclamante hero, accurrere servi; & ineptus asellus, qui se urbanum credidit, fuste vapulat.

MOR. Non omnia possumus omnes, *ut ait Virgilius in Bucol.* Nec omnes omnia decent. Id quisque velit, id tentet, quod possit. Nam scimus id quod Gracæ significantiùs dicitur *ὁ γὰρ ἀσπὺς*, id est, Asinus lyrarum, vel lyrae. Sic autem Boetius, Asinus ad lyram positus. Repugnante naturâ irritus est labor. Tu nihil invita dices faciesve Minervâ, teste Horatio.

De Leone & Mure.

LEO, æstu cursûque defessus, sub umbra fronde super viridi quiescebat. Murum autem grege tergum ejus percurrente, experrectus, unum è multis comprehendit. Supplicat captivus; indignum se esse cui leo irascatur, clamat. Reputans ille in nece tantillæ bestiolæ nihil esse laudis, captivum dimittit. Nec verò ita multo post, leo fortè dum per saltum currit, invidit in plagas; rugire licet, exire non licet. Rugientem miserabiliter Leonem mus audit, vocem agnoscit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæsitos invenit, inventos corrodit, Leo è plagis evadit.

MOR. Hæc fabula subdet potentibus elementiam: Etenim, at sunt res humanæ instabiles, egent interdum ipsi potentes ope humillimorum. Quare vir prudens, etsi potest, timebit vel vili homini nocere; qui autem non timet nocere alteri, valde desipit. Quid ira? Quia etsi jam potentia fretus, neminem metuit, forsitan olim erit ut metuat. Constat enim evenisse claris magnisque regibus, ut viliū hominonum vel gratia indiguerint, vel iram metuerint.

De

De Milvo egroto.

Læto decumbebant milvus, jam ferme moriens : Matrem orat precatum ire deos. Mater responder, Nihil opis illi sperandum à diis, quorum sacra & aras suis rapinis toties violasset.

MOR, *Decet venerari superos. Illi enim pios juvant, impiis adversantur. In felicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in secundis rebus sis eorum memor, ut in adversis rebus præsentis sint vocati.*

De Hirundine & aliis Aviculis.

CUM primum coeptum est feri linum, hirundo suadet aviculis impedire sementem, dictitans sibi fieri insidias. Irrident illæ ; stultam vatem hirundinem vocant. Surgente jam lino, & virescente, rursus monet evellere fata. Iterum irrident. Maturescit linum, hortatur populari segetem. Cum ne tunc quidem, consulentem audirent ; hirundo, avium cœtu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam ; init cum eo fœdus, cohabitavit, cantu demulcet. Cæteris è lino avibus fiunt retia & laquei.

MOR. Multi nec ipsi consulere sibi norunt, nec rectè consulentem audiunt. Sed cum in periculis sunt & damnis, tunc demum sapere incipiunt, & suam damnum socordiam. Tum sicut superque consilii est : Hoc, inquiunt, & illud factum oportuit. Sed præstat esse Prometheum, quam Epimetheum. Fuere hi fratres. Nomina sunt Græca. Alteri consilium ante rem fuit, alteri post rem ; quod declarat interpretatio nominum.

De Ranis & earum Rege.

Gens ranarum, cum esset libera, Jovi supplicabat dari sibi regem. Ridebat Jupiter vota ranarum. Illæ tamen iterum atque iterum instare, donec ipsum perpererent. Dejecit ille trabem. Ea moles ingenti fragore quassat fluvium. Territæ silent ranae ; regem venerantur. Accedunt pedetentim propius ; tandem abjecto metu, insultant & desultant. Iners rex lufui est, & contemptui. Lacescunt rursus Jovem ; orant regem dari

*Præteriti commodi nulla est memoria, futuri autem grati
non magna, præsentis commoda summa.*

*Turpe quidem dictu, sed si modo vera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.*

De Leporibus & Ranis.

Sylva insolito mugiente turbine, trepidi lepores rap-
tè occipiunt fugere. Fugientibus cum obsistere
palus, steterè anxii, utrinque comprehensi periculi.
Quòdque majoris esset incitamentum timoris, vident
in palude mergi ranas. Tunc ex leporibus unus pro-
dentior cæteris, ac disertior; Quid, inquit, inaniter
timemus? Animo opus est; Corporum quidem agili-
tas nobis est, sed animus deest. Hoc periculum tu-
binis non fugiendum, sed est contemnendum.

*MOR. Omni in re opus est animo. Jacet virtus sine
confidentia: confidentia enim dux & Regina virtutis est.*

De Hædo & Lupo.

CApra cum esset pastum itura, hædum domi conclu-
dit, monens aperire nemini dum redeat ipsa. Lu-
pus qui id procul audierat, post matris discessum pu-
sat fores; voce caprissat, jubens recludi. Hædus de-
lurum præsentiens; Non aperio, inquit; nam etsi vox capri-
prissat, tamen equidem per rimulas lupum video,

*MOR. Obedere parenti filios, ipsi est utile; & jurare
seni decet auscultare.*

De Cervo & ovis.

Cervus coram lupo ovem ream facit, modium triti-
debere clamitans. Ovis debiri quidem erat inscius. Lupus
tamen ob lupi præsentiam spondet se daturam. Dicitur tum
solutioni dies; adest; monet cervus ovem. Illa it incedens
cias, Quod enim promiserat, excusat, factum in metu, artis n-
præsentia lupi; Votum extortum non est servandum.

*MOR. Sententia juris est, Vim vi repellere licet. Hæc fabula,
nova quædam nascitur, Fraudem fraude refert. Illi
lere licet.*

De Rustico & angue.

Usticus quidam nutrierat Anguem. Iratus aliquando, bestiam petit securi. Evadit ille non sinere. Postea Rusticus deveniens ad paupertatem, restat id infortunii, propter anguis injuriam sibi acciderat. Igitur supplicat angui, ut redeat. Ille ait, Ignoscere se, sed redire nolle; neque fore securum cum rustico, in tanta sit domi securis; livorem vulneris desuisse, crederesse tamen memoriam.

MOR. Ei, qui semel fidem solvit, iterum habere fidem, est tutum. Injuriam quidem condonare, id sanè misericordiae. Cavere autem sibi, & decet & prudentia est;

De Vulpecula & Ciconia.

Ulpacula vocavit ciconiam ad cœnam; Opsonium in mensam effundit; quod, cum liquidum esset, ciconiâ frustrâ rostro tentante, vulpecula lingit. Elusa avis; pudêrque pigetque injuriæ. Post plures dierum redit, invitat vulpeculam. Vitreum vas fuerat plenum opsonii, quod quidem vas cum esset argutturis, vulpeculæ opsonium licuit videre, & effutur, gustare non licuit; Ciconia rostro facillè exhausta.

MOR. Risus risum, jocus jocum, dolus dolum, fraus fraudem.

Le Lupo & Capite picto.

Opus in officina sculptoris caput humanum reperit. Dicitur tum versat; miratur, sentiens, id quod erat, nihil habere sensus: O pulchrum, inquit, caput! Est in metu, tris multum, sed sensus nihil.

MOR. Externa pulchritudo, si adsit interna, grata est. Multe utrà carendum est, præstat externâ, quàm internâ. Illa enim sine hac interdum incurrit odium, ut stulto sit odiosior, quo formosior.

De Graculo.

GRaculus ornavit se plumis pavonis. Deinde per-
chellus sibi visus, fastidito genere suo, contu-
se ad pavonum genus. Illi tandem, intellectu fau-
stolidum avem coloribus nudârunt, & plagis affe-
runt. *Horacius hanc fabellam primo Epistolarum libro nar-
de corniculâ.* Ait eam olim adornatam, collectis, quæ
avibus exciderant, plumis; postea autem, cum unaquæ
que avium suam plumam decerpisset, ridiculam fuisse.

*Ne, si forte suas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula risum,
Furtivis nudata coloribus.*

MOR. Notat hæc Fabula eos qui se gerunt æquo su-
mius; qui cum his vivunt, qui & ditiores sunt & ma-
nobiles; quare sæpe inopes fiunt, & sunt ludibrio. *Pe-
Juvenalis monet, Ε cœlo descendit γῶδι σεαυτὸν hoc
Nosce teipsum.*

De Musca & Formica.

MUSca altercabatur cum formica, se nobilem, illam
ignobilem: se volitate, illam repere; se ven-
iri in testis regum, illam in cavernis latere; segetes
rodere, aquam bibere, se splendide epulari jactabat,
hæc tamen otio nancisci. E regione, formica se quod
nobilem esse, sed suis natalibus contentam: musca
vagam esse, se stabilem: sapere formicæ grana & flum-
ta, quod muscæ pastilli & vina; atque hæc se non
ni otio, at strenuâ operâ nancisci: porro formicam
tam esse & tutam, charam omnibus, exemplar deni-
laboris; muscam anxiam, cum periculo esse cum
infestam, cunctis invisam, exemplar denique segnit-
formicam hyemis memorem alimenta reponere; mu-
cam in diem vivere, hyeme aut esurituram aut ce-
morituram.

MOR. Qui pergit quæ vult dicere, ea quæ non vult
dicit. Musca si bene dixisset, bene audisset. Assentior autem
formicæ. Videtur enim optabilior vita obscura cum se-
tate, quàm cum periculo splendida.

De Rana & Bove.

Ana cupida æquandi bovem, se distentebat. Filius hortabatur matrem cœpto desistere: nihil enim ranam ad bovem. Illa secundum intumuit. Clamantis natus; Crepes licet, mater, bovem nunquam vincat. Tertium autem cum intumuisset, crepuit. MOR. Cuique sua das est. Hic formâ, ille viribus; opibus, ille pollet amicis: unumquemque suo decet esse contentum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quisque se consulat: nec invideat superiori, quod miserum est; nec quo se, quod stultitiæ est, certare optet.

De Equo & Leone.

Enit ad equum comedendum leo: Carens autem præ senectute viribus, meditari cœpit artem; metum se profitetur; verborum ambage equum hortat. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit se se venper in loco spinoso pupugisse pedem; orat ut inspicere segetem sentem medicus educat. Paret leo. At equus stabat, tanta potuit vi, calcem leoni impingit, & se contra se quod conjicit in pedes. Leo vix tandem ad se rediens multo enim propè exanimatus fuerat) Pretium, inquit, & stultitiam fero; & is jure effugit; dolum enim dolo non tutus est.

MOR. Odio digna est simulatio, & simulatione capiendum. Non est timendus hostis, qui hostem præ se fert; sed qui, cum hostis sit, benevolentiam simulat, is demum timeendus est, & odio dignissimus.

De Equo & Asino.

Quus, phaleris sellæque exornatus, cum ingenti hin- nitu per viam currebat. Currenti autem onustus sellus forte obstabat. Equus irâ fremebundus, & fræna rox spumantia mandens: Quid, inquit, tarde, ignave, consistis equo? Cede, inquam, aut proculcabo te pedibus. Asellus contra rudere non ausus, cedit tacitus. Quo autem provolanti & cursum intendenti crepat inguen.

inguen. Tum cursui & ostentui inutilis ornamento spoliatur; deinde carrario venditur. Postea cum carvenientem videt asellus, & affatur; Heus, bone quid isthuc ornati est? ubi aurata sella, buccinata cingula? ubi nitidum frenum? Sic, amice, necesse fuit enrire superbienti.

MOR. Plerique in secundis rebus elati sunt, nec sui mores nec modestia: Sed quia prosperitate insolebant, admodum incurrant. Eos, qui videntur felices, monuerim cautos; etenim si rota fortune circumacta fuerit, sentiamus ferissimum genus infortunii esse, fuisse felices. Accedit culmum infelicitatis id quoque mali, Contemnentur ab quos ipsi contempsere; & illudent eis ii quos ipsi risere.

De Avibus & Quadrupedibus.

Avibus pugna erat cum quadrupedibus. Utrique spes, utrinque metus, utrinque erat periculum. Vespertilio autem, relictis fociis, deficit ad hostes vincunt aves duce & auspice aquila. Transfugam vespertilionem damnant, uti ne ad aves unquam sit reditio, vel ne luti unquam sit volatus. Hæc cautio vespertilioni est, ut non nisi noctu volet.

MOR. Qui cum fociis adversitatis & periculi pariter esse renait, prosperitatis & salutis expertus erit.

De Lupo & Vulpe.

Lupus, cum prædæ satis esset, in otio degebatur. Accedit vulpecula; Sciscitatur otii causam. Sen lupus insidias fieri suis epulis, simulat morbum & causam; orat vulpeculam deprecatum ire deos. Illudolens dolum non succedere, adit pastorem, monet pertere latebras lupi; hostem enim securum posse impinatò opprimi. Adoritur pastor lupum, mactat. Ille potitur antro & prædâ: Sed fuit illi breve sceleris fatigatidum; nam, non ita multo post, idem pastor ipsum capit.

MOR. Fada res invidia est, & ipsa interdum a quoque perniciofa: Flaccus epistolarum lib. I.

Invidus alterius maerescit rebus opimis.

Invid

Invidia Siculi non invenēre tyranni
Majus tormentum.

De Cervo.

Cervus in perspicuo fonte se conspicatus, probat pro-
cera frontis & ramosa cornua, sed tibiārum exilita-
mā damnat. Fortē, dum contemplatur, dum judicat,
ervenit venator; fugit, cervus acior pilis & agente
bos acior Euro. Insestantur fugientem canes. Sed
m intrāssent condensam Sylvam, implicata sunt ramis
crua. Tum demum tibiās laudabat, & cornua dam-
bat quæ fecēre ut præda esset canibus.

MOR. Fugiēda petimus, petēda fugimus. Placent
e officiunt; quæ conferunt, displicent. Beatitudinem cu-
us priusquam ubi sit intelligamus. Opum excellentiam &
orum celsitudinem querimus; in his beatitudinem sitam
namur, in quibus tam multum laboris est & doloris.

Sæpius ventis agitatur ingens

Pinus, & celsæ graviore casu

Decidunt turres, feriuntque summos

Fulmina montes.

De Vipera & Lima.

fabrica offendens limam vipera cœpit rōdere. Sub-
ific lima. Quid, inquiens, inepra? quid agis? tu
ante contriveris dentes, quam me atteras, quæ du-
em æris præmordere soleo.

MOR. Etiam atque etiam vide quicum tibi res sit. Si
fortiorem dentes acuas, non illi, sed tibi nocueris.

De Lupis & Agnis.

Lupis & agnis, quibus natura est discordia, fœdus ali-
quando fuit, dæis utrinque obsidibus. Lupi suos
olos, oves canum cohortem dedere. Quietis ovibus
ascentibus, lupuli matrum desiderio ululatus edunt.
m lupi irruentes, fidem fœdusque solutum clami-
t, ovesque canum præsidio destitutas laniant.

MOR.

Invid

MOR. *Inscitia est, si in fœdere tua præsidia hosti tradas. Nam qui hostis fuit, hostis forsitan nondum esse desinit: fortassis & causam ceperit, cur te nudatum præsidio acrioriatur.*

De Sylva & Rustico.

QUO tempore etiam arboribus suus sermo erat, venit rusticus in Sylvam; rogat ut ad securim suam tollere liceat capulum. Annuit Sylva. Rusticus aptatâ securi, cœpit arbores succidere. Tum, & quidem serò pœnituit sylvam suâ facilitatis: doluit se ipsam esse causam sui exitii.

MOR. *De quo benè merearis, vide. Multi fuere, qui accepto beneficio in auctoris abusi sunt perniciem,*

De Membris & Ventre.

PES & manus ventrem olim incusarunt, quod ab ipso eo lucra ipsorum vorarentur. Jubent, aut laboraret, aut ali nē putet, Supplicat ille semel atque iterum. Negant tamen manûs alimentum. Exhausto inediâ ventre, ubi cœpère omnes artus deficere, tum manus voluit tandem officiosa esse: verum id serò. Nam ventre defuetudine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus dum ventri invident, cum ventre pereunte pereunt.

MOR. *Perinde atque in membrorum societate est, ita habet societas humana. Membrum eget membro, amico eget amico. Quare mutuis officiis, mutuis operibus utendum est: neque divitiæ, neque dignitatum apices homines satis tuentur. Unicum & summum præsidium, compluribus amicitia est.*

De Simia & Vulpecula.

Simia vulpeculam orat, ut partem caudæ sibi donet. Ad regendas nates: illi enim esse operi, quod sibi ret ufui & honori. Respondet illa, nihil nimis esse: & malle humum caudâ suâ verri, quàm simiæ nates regere.

MOR. *Sunt qui egent; sunt quibus superest: nulli tantum divitum id moris est, ut re superflua beet egenos.*

De Cervo & Bobus.

Cervus, venatorem fugiens, coniecit se in stabulum; boves orat in præsepi latitare liceat. Boves tutum esse negant; mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille securum se esse ait, modo ne ipsi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non videt, exit. Gestire cervus & nihil jam timere. Tum unus è bobus, & ævo & consilio gravis, Facile, inquit, erat hunc (qui talpa est) fallere: sed ut herum (qui Argus est) lateas, *Hic labor, hoc opus est.* Mox deinde introgreditur herus; qui, ut servi negligentiam corrigit, cuncta lustrans oculis, & præsepe manu tentans, cervi deprehendit sub fœno cornua: inclinat famulos, accurrunt, feram concludunt, capiunt.

MOR. *In adversis rebus & periculis, latebræ difficiles sunt inventu: aut quia miseros, ut capit, fortuna exagitat; aut quia, metu impediti & inopes consilii, semet imprudentiâ produnt.*

De Leone & Vulpecula.

LEO ægrotabat, visabant animalia, unâ officium differente vulpeculâ. Ad hanc legatum mittit leo cum pistola, quæ venire admoneat; gratissimam rem ægroto ore ejus unius præsentiam; nec quidquam periculi fore cur vulpeculâ metuat; leonem enim primùm quidem amicissimum esse vulpeculæ, ideoque percupere eius colloquium. Deinde ægrotum esse, & decumberè, ut etiam si (id quod non erat) velit, nocere tamen non queat. Rescribit vulpecula, Optare se ut leo convalescat; idque oraturam superos; cæterum minimè visuram; erreri enim se vestigiis. Quæ quidem vestigia cum omnia sint antro leonis adversa, & nulla averfa, eam rem indicium esse, multum quidem animalium introisse, sed xiisse nullum. *Horat.*

Olim quod vulpes ægroto cauta leoni,

Respondit, referam: Quia me vestigia terrent,

Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum.

MOR. *Cave fidem habeas verbis. Ni caveris, sæpe tibi abuntur verba. Capienda est conjectura tum ex verbis, tum ex factis; ex his illa sunt judicanda.*

De vulpecula & Mustela.

Vulpecula, longâ inediâ tenuis, forte per angustiam rimam ad cameram frumenti rēpsit : in qua cum probè pasta fuit, deinde rursus tentantem egredi distentus impedit venter. Mustela, luctantem procul contemplata, tandem monet, Si exire cupiat, ad cavum macra redeat, quo macra intraverat.

MOR. *Videas complures in mediocritate latos esse atque alacres, vacuos curis, expertes animi molestiis. Sin hi diutius facti fuerint, videbis eos maestos incedere, nunquam fructum porrigere, plenos curis, animi molestiis obrutos. Hanc fabellam sic Horatius canit, lib. 1. epist. 7.*

Fortè per angustam tenuis vulpecula rimam
Repserat in cameram frumenti : pastaque rursus
Ire foràs pleno tendebat corpore frustra.

Cui mustela procul, Si vis, ait, effugere isthinc,
Macra cavum repetes arctum, quem macra subisti.

De Equo & Cervo.

FQuus gerebat bellum cum cervo. Pulsus tandem in pascuis, implorabat opem humanam. Redit cum homine; descendit in campum: victus antea, jam fit victor. Sed tamen hoste victo, & sub jugum misso, ipse victor necesse est serviat homini. Equitem fert dorso, frænum oritur.

MOR. *Dimicant multi contra paupertatem : quâ per fortis nam & industriam victâ, sæpe victoris interit libertas : Domini quippe & victores paupertatis servire incipiunt divitiis, aguntur avaritiæ flagris, parcimoniæ cohibentur frænis, nec quod videri tenent modum, nec (justo quidem avaritiæ supplicio) pauperibus rebus audent uti. De hac re Hor. 1. 1. Epistol. 10. Epist.*

Cervus equum, pugnâ melior, communibus herbis

Pellebat; donec minor in certamine longo

Imploravit opes hominis, frænūque recepit.

Sed, postquam victor violens discessit ab hoste,

Non equitem dorso, non frænū depulit ore.

Sic qui pauperiem veritus, potiore metallis

Libertate caret, dominum vehet improbus, atque

Serviet æternū, quia parvo nesciat uti.

Æ S O P

ÆS O P I F A B U L Æ,
 A D R I A N O B A R L A N D O
 I N T E R P R E T E.

De duobus Adolescentibus.

Adolescentes duo opsonium apud coquum sese em-
 pturos simulant. Coquo alias res agente, carnem
 alter è canistro surripit: Dat socio ut sub veste occultet.
 Coquus subreptam sibi carnis partem ut vidit, fusti u-
 rumque cœpit insimulare. Qui abstulérat, per Jovem
 nihil habere; is verò qui habuit, nil se abstulisse iden-
 titer pejerat. Ad quos, Me quidem, inquit, coquus,
 ut nunc latet, sed is inspexit, is scit, per quem jurastis.

MOR. *Si quid peccavimus, id statim non sciunt homines;
 sed Deus omnia videt, qui sedet super celos & intuetur abyssos.
 Quod si cogitent homines, suppressius prudentiusque
 occabitur.*

De Cane & Lanio.

Canis in macello cum lanio carnem abstulisset, inpe-
 des sese continuò, quantum potuit, coniecit. La-
 nius, iacturà rei percussus primum tacuit; Deinde ani-
 mum recipiens sic procul acclamavit, O furacissime,
 turre tutus, impunè tibi licet: tutus enim es nunc ob-
 scuritatem: posthac autem cautiùs observaberis.

MOR. *Hæc fabula significat, plerosque homines tum de-
 um fieri cautiore, ubi damnum acceperint.*

De Cane & Ove.

Canis ovem in jus vocat, panem ex mutuo debere
 clamitans. Illa it inficias. Milvus, lupus, vultur,
 ceteris; rem affirmant. Damnatur ovis: damna-
 tum canis rapit ac deglubit.

MOR. *Falsis testimoniis opprimi quamplurimos, tum nemo
 scit, tum hæc quàm optime docet fabellula.*

De Agno & Lupo.

AGno comitanti caprum lupo fit obviam: rogitat cur relictâ matre olidum potius sequatur hircum, suadetque, ut ad distenta lacte matris ubera redeat; sperans itâ fore, abductum ut laniet. Ille verò, Mater me, ô lupo, inquit, huic commisit: huic summa cura servandi data est: parenti potius quam tibi obsequendum, qui me seducere istis dictis postulas, subductum mox discerpere.

MOR. *Noli omnibus fidem habere. Multi enim, dum aliis videntur velle prodesse, sibi interim consulunt.*

De Adolescente & Cato.

CUM adolescens quidam in deliciis amoribusque usurpâset catum, Venerem precibus fatigavit, ut catum in fœminam transfigureret. Commiserescit, & audit orantem Venus: fit metamorphosis, quæ adolescentem miserè amanti perplacuit, nempe tota succi plenula, tota candidula, tota elegantula. Itur deinde in cubiculum ridetur, luditur. Nec verò itâ multò pòst, percipient experiri Dea, nunquid catus cum corpore mutâsse & mores, per impluvium immittit musculum. Ibi risu prorsus atque ludo res digna accidit. Conspectam illi co bestiolum insequitur muliercula. Venus, indignam fœminæ, vultus in catum mutavit.

Cum pedibusque manus, cum parvis brachia mutat

Cruribus: & cauda est mutatis addita membris.

MOR. Cœlum, non animum mutant, qui trans mare currunt. *Nimisque difficile est, assueta relinquere.*

Horat. Naturam expellas furcâ licet, usque recurret.

De Agricola & Filiis.

Complures habebat agricola adolescentulos, iique inter se discordes fuere: quos pater elaborant trahere ad mutuum amorem, appositò fasciculo, iubet singulos brevi circumdatum funiculo effringere. Imbecilla nequicquam conatur ætarula, Solvit pater, redditque singulis virgulam: quam cum pro suis quisque virgulis facile frangeret; O, inquit, filioli, sic concordem vos vincere poterit nemo: sed, si mutuis volueritis sa-

vire vulneribus, atque intestinum agitare bellum, eritis tandem prædæ hostibus.

MOR. *Docet hic Apologus, Concordiâ parvas res crescere, discordiâ magnas dilabi.*

De Rustico & Equo.

RUSTICUS equum vacuum, asinumque sarcinulis egregiè onustum producit ad viam. Defessus asellus, equum, sibi onera ut adjuvet, orat, si salvum velit. Negat facturum equus. Asellus tandem sarcinæ pondere gravatus procumbit, moritur. Herus omne onus, mortui quoque aselli corium, in equi dorsum reclinat. Quibus cum ille deprimeretur, Me miserum, inquit! merito meo sic nunc excrucior, qui dudum laboranti asino opitulari nolui.

MOR. *Monemur hæc fabulâ, ut oppressis subveniamus amicis. Ortus nostri (inquit Plato) partem sibi patria vendicat, partem amici.*

De Carbonario & Fullone.

FULLONEM invitabat carbonarius, ut secum in unis ædibus habitaret. Fullo, Non est, inquit, mi homo istud mihi vel cordi, vel utile: vereor enim magnopere, nè, quæ ego eluam, tu reddas tam atra quàm carbo est.

MOR. *Monemur hoc Apologo, cum inculpatis ambulare: monemur sceleratorum hominum consortium, velut pestem quandam, devitare. Trahunt (inquit Campanus) hominem sodalitia: commercia etiam in mores penetrant, & perinde quisque evadit, ut ii quibuscum versatur.*

De Autupe & Palumbo.

IT venatum auceps: videt nidulantem procul in altissima arbore palumbum: adproperat; denique insidias militur: premit fortè calcibus anguem: Hic morde. Ille improviso exanimatus malo, Me miserum, inquit! dum alteri insidior, ipse dispereo.

MOR. *Significat hæc fabula, nonnunquam eos suis artibus circumveniri, qui res novat moliantur.*

De Buccinatore.

Buccinator quidam ab hostibus capitur; adducitur. Trepidare ille, supplicare ut parcant innoxio; se, quando nihil armorum unquam præter unam buccinam gestaverit, hominem nè potuisse quidem occidere, nedum voluisse. Illi contrà murmure tum sævo, tum verberibus intonant, Nihil agis, scelus, maximè nòces, atque nunc hic trucidabere; quòd cùm ipse (ut fateris) sis rei militaris imperitus, cornu isto tuo aliorum excitas evibrasque animos.

MOR. Gravissime peccant nonnulli, qui ad mala alioqui satis pronis principibus, ut iniquè agant, consulunt, atque huiusmodi quædam ad illorum aures occinunt: Quid etiam dubitas? An te Principem esse oblitus es? An non tibi quod lubeat, licet? Tu legibus major: in te Legi-rupæ nomen cadere haud potest, qui ipsis etiam dominaris legibus. Tui nihil possident, quod tuum non sit. Tu potes & servare & perdere. Tibi fas est opibus dignitatèque augere quem visum sit. Fas est ubi libuerit adimere. Alios alia vel damnant, vel commendant: tibi nihil non honestissimum futurum.

De Lupo & Cane.

Lupus cani ante lucem in sylva fortè fortunâ fit obviam: salutatur, adventum gratulatur; denique rogatur, quo pacto tam sit nitidus. Cui ille, Herilis cura hoc efficit; herus me blandientem sibi demulcet, de mensa pascor herili nitidissima, nunquam sub dio dormitorum universæ familiæ non dici potest quàm sim gratus. Næ tu, inquit lupus, multò es felicissimus, ô canis, cui tam benignus & comis contigit herus; quocum ô utinam commorari & mihi liceat! nullum me animantium esset uspiam fortunatius. Canis, novi statûs cupidissimum videns lupum, effecturum se pollicetur, ut hæreat in parte aliqua apud herum modò de pristina ferocia aliquid remittere, & servitutem servire velit. Stat sententia: Lupo libitum est deambulare ad villam; sermone edunt in itinere prorsus jucundissimos. Postea verò cùm illuxit, contritum canis collum videns lupum

Quia

Quid sibi vult, inquit, ô canis, tua isthæc prorsus depilata cervix? Solebam, inquit ille, feroculus notis pariter & ignotis allatrare, obmorderéque nonnunquam: id ægrè ferens herus crebris me tundeat verberibus, prohibens etiam, nè quem præter furem lupúmve adorirer: ego, sic vapulando, victus sum, & mitior factus, hocque genialis sævitæ servavi signum. Lupus hoc audito, Ego, inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur, ô canis, cum tua isthac servitute: mihi mea potior est libertas.

MOR. Optabilius est humili casâ dominum esse, & panem atrum vorare, quàm in amplissima regîa opiparis mensis frui, & obnoxium trepidumque degere: nam libertas sublimi exulat aulâ, ubi accipienda venit, & mussitanda injuria est.

De Agricola & Canibus.

Agricola, cùm ruri plusculos hyemasset diēs, cœpit tandem necessariarum rerum penuriâ laborare; interfecit oves, mox & capellas, postremò boves quoque mactat, ut habeat quo inediâ penè exhaustum corpusculum sustentet. Id videntes canes, salutem fugâ quærere constituunt; sese enim non victuros diutiùs, quando nè bobus quidem, quorum in opere rustico faciendo utebatur operâ, pepercit herus.

MOR. In quam domum mercedis gratiâ te tradas, vide. Nonnulli inhumanissimi sunt heri. Multi enim hodie eò dementiæ prolabuntur, ut vel servos infortunio, malo, damno, libenter mactent.

De Vulpe & Leone.

Vulpecula quæ Leonis immanitatem insuetam habebat, semel atq; iterum id fortè animal contemplata, trepidare & fugitare. Cùm jam tertio obtulisset sese obviâ leo, tantum absuit, ut metuerit quicquam vulpes, ut confidenter illum adierit salutaveritque.

MOR. Omnes nos consuetudo audacigres facit, vel apud eos, quos antea aspicere vix ausi fuimus.

De Vulpe & Aquilâ.

Vulpeculæ proles foras excurrerat: ab aquilâ comprehensa matris fidem implorat. Accurrit illa; ut

captivam prolem dimittat, aquilam rogat. Aquila nacta prædam ad pullos subvolat. Vulpes, correptâ face, quasi illius munitiones incendio absumptura esset, insequitur. Cùm jam arborem conscendisset, Et ipsa nunc te, inquit, tuosque, si potes, tuere. Trepidans aquila incendium dum metuit, Parce, inquit, mihi parvisque liberis; tuum, quicquid habeo, reddidero.

MOR. *Per Aquilam, potentis atque audacis animi homines intellige; per vulpem, pauperculos, quos calumniis promere, contumeliisque afficere, divitibus æquè studium est. Verum, quando est sua & formicis ira, impotentes ipsi acceptam interdum probè ulciscuntur injuriam.*

De Agricola & Ciconia.

GRuibus anseribusque sata depascentibus, laqueum prætendit rusticus: capiuntur grues, capiuntur anseres, capitur & ciconia. Supplicat illa, innocentem sese clamitans; & nec gruem, nec anserem esse; sed avium omnium optimam, quippe quæ parenti sedulo semper inservire eundemque senio confectum alere, consueverit. Agricola, Horum, inquit, nil me fugit: verum cum nocentibus postquam te cepimus, cum eis quoque morieris.

MOR. *Qui flagitium committit, & is qui impuris se adjungit socium, pari pœnâ plectuntur.*

De Gallo & Cato.

VENit ad gallum comedendum catus: non satis autem habens ad nocendum causæ, gallum criminari occipit, obstreperam esse avem dictitans, utpote quæ voce tam acutâ noctu dormientes homines expergefacerit. Ille se innocentem ait, cùm sic excitet ad opera mortales. Catus interea intonat; Nihil agis, scelestè: cum matre rem habes, hec à sorore abstines. Id gallus quoque cùm expurgare hiteretur, Nec hoc, inquit perseverantiùs saviens catus, quicquam faciet: tu mihi hodie discerpèris.

MOR. *Vetus dictum esse ait Guiliel. Gaudanus, Ut canem cædas facile inveniri baculum. Malus, si libitum fuerit, quo jure, quâque injuriâ te præcipitem dabit.*

De

De Opilione & Agricolis.

Uer editiore pratulo oves pascebat, atque per jo-
cum tērque quaterque lupum adesse clamitans, a-
gricolas undique exciebat. Illi sæpius illi serid au-
xilium imploranti dum non subveniunt, fiunt oves præ-
læ lupo.

MOR. *Si mentiri consueverit quispiam, huic quando-
rum narrare occeperit, haud facîle habebitur fides. Superio-
Apologo finitimus est ille apud Horat. lib. 1 Epist. 17, de
lano scurra jocus.*

Nec seinel irrisus triviis attollere curat
Fractō crure Planum, licet illi plurima manet
Lacryma; per sanctum juratus dicat Osirim,
Credite, non ludē, crudeles, tollite claudum;
Quære peregrinum, vicinia rauca reclamationat.

De Aquila & Corvo.

Upe editissimā in agni tergum devolat aquila: vi-
dens id corvus, imitari, veluti simia, gestit aquil-
m: in arietis vellus se dimittit, dimissus impeditur,
mpeditus comprehenditur, comprehensus projicitur
terris.

MOR. *Non aliorum, sed sua se quisque virtute æstimet:
quo te pede metire, inquit Horatius. Id velis, id ten-
s quod possis.*

De Cane invido & Bovo.

Ræsepio fœni pleno decumbebat canis. Venit bos
ut comēdat. Ille sese furrigens, prohibere. Bos,
li te cum tua isthac invidia perdant, inquit, qui nec,
eno vesceris, nec me vesci finis.

MOR. *Eo sunt ingenio plerique, ut aliis inuideant quod
si mentis inopia assequi nequeant.*

De Cornice & Ove.

Trepitat in oviculæ dorso cornicula. Ovis, Cani,
inquit, si sic obstrepes, ferres infortunium. At
ornix, Scio, inquit, quibus insultem, placidis mole-
a, sævis amica.

MOR. *Impotenti & sincero perpetuū est cum malis parata
ratio. Illiditur solo innocentissimus quisque; nocentis, vero,
præferocis hominis auribus obstrepat nemo.*

De

De Pavone & Luscinia.

PAVO apud summi Jovis sororem & conjugem Junem queritur, lusciniam suave cantillare; se raucam ravim ab omnibus irrideri. Cui Juno, Dos sua à diis cuique; luscinia cantu, tu plumis longè superas; unumquemque sua sorte decet esse contentum.

MOR. *Quæ dii largiuntur, grato sumamus animo, quæ majora quæramus.* Superi temerè agunt nihil.

Dt Mustela senicula & Muribus.

MUSTELA præ senio viribus carens, mures jam, ita solebat, insequi non valet; meditari cœpit dolum in farinulæ colliculum se illatebrat, sic sperans fore, citra laborem venetur. Accurrunt mures & farina esitare dum cupiunt, ad unum omnes à mustela vorantur.

MOR. *Ubi viribus quispiam destitutus fuerit, ingenium opus est.* *Lysander Lacedæmonii subinde dicere solebat.* *Quo non perveniret leonina pellis, vulpinam assumendam est.* *Quod sic lucidiùs dixeris; Ubi virtus non satis potest adhibenda est astutia.*

Apologus ex Mantuano traductus.

RUSTICUS quidam ex malo, quam in proximo habebat agello, sapidissima quotannis legebat pomam hero lecta donabat urbano; qui illectus incredibili pomarum dulcedine malum tandem ad sese transtulit. Veterissima repente exaruit, atque ibi poma pariter malus periere. Quod cum patri familias nunciaretur. Heu! difficile est, inquit, annosam transplantare arborē; satis superque fuerat (si franos meæ novisset imponere cupiditati) fructus ramo decerpere. Haec fabellam sic Mantuanus cecinit,

Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,

Unde dare urbano dona solebat hero.

Ast herus, illectus frugum dulcedine, malum

Transtulit in laribus proxima rura suis.

At quia, malus erat senior, translata repente

Aruit, & proles cum genitrice perit.

Heu! malè transfertur, senio cum induruit arbor

Inquit herus, fuerat carpere poma satis.

MOR

MOR. *Qui nimium sapiunt, atque inconcessa sequuntur, Desipiunt; cohibet qui sua vota, sapit.*

BARLANDI FABULÆ.

De Leone & Rana.

Audire vocem visus leo, prosiliit; substitit non sine trepidatione, magni quippiam expectans. Egre-
ditur tandem aquis ranula. Leo, deposito metu, adpro-
perans bestiolam proculcat pedibus.

MOR. *Vetat hic Apologus inanes timores, ut illa à Guiliel. Gaudano versa Fabula de partu montium.*

De Formica.

Citius, venit ad fontem, ut biberet, formica; incidit
fortè in puteum; opitulatur eminùs, ex arbore de-
fecto ramo, columba. Ramum conscendens formica
servatur. Adest, columbam ut capiat, aucups: non si-
lit formica: aucupis pedem arripit mordicùs: avolat
columba.

MOR. *Docet hæc fabula præclare, meritis referendam esse gratiam.*

De Pavone & Pica.

Cens avium, cùm liberè vagaretur, optabat sibi dari
regem. Pavo se imprimis dignum qui eligeretur,
putabat, quia esset formosissimus. Hoc in regem accep-
to, Pica, O rex, inquit, si te imperante, aquila nos
perstrenuè, ut solet, insequi cœperit, quo illam modo
biges? quo nos pacto servabis?

MOR. *In principe non tam forma, quàm corporis forti-
tudo spectanda: Opus est prudentiâ.*

De Ægroto & Medico.

Medicus curabat ægrotum: ille tandem moritur.
Tum ad cognatos medicus, Hic, inquit, intem-
perantiâ periit.

MOR. *Bibacitatem & libidinem nisi quis maturè reli-
querit, aut nunquam perveniet ad senectutem, aut perbreve
est habiturus senectutem.*

De Leone & aliis.

LEO, asinus, vulpes eunt venatum: capitur amplius venatio: capta partiri iussa. Asino singulis singulas partes ponente, irrugiit leo; asinum rapit, ac laniat. Postea, vulpeculæ id dat negotii: quæ astutior, cum leoni longè optimâ propositâ parte, sibi vix minimam particulam reservasset; rogat leo, à quo sic docta sit. Cui illa, Hujus, inquit, calamitas docuit; mortuum asinum ostendens.

MOR. Felix, quem faciunt aliena pericula cautum.

De Hædo & Lupo.

Fenestra prospectans hœdus prætereuntem lupum conviciis incessere audebat: cui lupo, Non tu ait, scelestè, mihi conviciaris, sed locus.

MOR. Et tempus & locus semper audaciam addunt hominibus.

De Asino.

ASinus, de hortulani sævitia querens, Jovi supplicat alium dari herum. Exaudire Jupiter vota asini dat tegularium: apud quem cum tegulas gravioraque tergo vestaret onera, accessit rursus ad Jovem; orare dari, qui mitior sit. Ridere Jupiter. Ille tamen non destitit instare, & orare, usque adeò donec perperellere. Dat illi coriarium: quem ubi pernovit asellus, Me mihi ferum, inquit, qui dum nullo sum contentus domine in eum inciderim, qui nec corio quidem meo (quam tum auguror) parcat!

MOR. Semper damnamus quæ præsentia sunt, & non appetimus, quæ (ut dici solet) veteribus non sunt potiora.

De Anu & Ancillis.

ANUS quædam domi habebat ancillas complures, quas quotidie, antequam lucefceret ad galli gallinacei, quem domi alebat, cantum, excitabat ad opus. Ancillæ, quotidiani tandem negotii commotæ tædium gallum obruncant, sperantes jam, necato illo, in medium sese dies dormituros: sed hæc spes miseris frustrata est. Hera enim, ut interemptum gallum rescivit, in tempestâ deinceps nocte surgere jubet.

MOR.

MOR. *Non pauci, gravius malum dum student evitare, alterum diversum incidunt. Per vulgatum est, Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim.*

De Asino & Equo.

A Sinus beatum putabat equum, quod pinguis esset, & in otio degeret: se verò infelicem dicebat, quod malentus esset, & strigosus, quotidieq; ferendis oneribus immiti hero exercebatur. Haud multò post ad arma conclamatum est. Tum equus, *Non equitem dorso, non freum depulit ore, nec telum corpore: hoc viso, asinus magis diis gratias agebat, quod non equum se, sed asinum cissent.*

MOR. *Miseri sunt, quos vulgus beatos iudicat; & non pauci beati qui se miserrimos putant. Sator crepidarius regem cit felicem, quem rerum omnium compotem videt; non considerans, in quantas res & sollicitudines distrahitur, dum inrim ipse cum optima paupertate cantillat.*

De Leone & Capra.

Ditâ rupe ambulanti capram fortè conspicatus leo, monet ut potiùs in viride pratum descendat. Capra, *Facerem fortassis, inquit, si tu abesses; qui mihi non istud suades, ut ego indè ullam capiam voluptatem, sed ut tu habeas quod vores famelicus.*

MOR. *Omnibus nè habeas fidem. Quidam enim non tibi, sed sibi, consulunt.*

De Vulture aliisque avibus.

A Nnuum senatalem celebrare adsimulat vultur: aviculas ad cœnam invitat: Veniunt pleræque omnes; venientes magno plausu favoribusque accipit; ceptas laniat vultur.

MOR. *Non sunt amici omnes, qui blandè dicunt, aut bene se facere velle simulant. Hinc Ovidius, Melle sub Hyæno sæpe venena latent.*

De Anseribus.

A Nseres unà cum gruibus agrum vastabant; quibus auditis, rustici protinùs in illos feruntur. Rusticos conspicatæ avolant grues! capiuntur anseres, qui impedimentum corporis onere, subvolare non poterant. **MOR.**

MOR. *Expugnata ab hostibus urbe, facile se subducit inops: at dives servit captus. In bello divitiæ magis onerant sunt, quam usui.*

De Jove & Simia.

Jupiter scire percipiens, quisnam mortalium scitissimus mos ederet liberos, convocare jubet quicquid uspiam est animantium. Concurrunt ad Jovem undique: aderat jam alitum pecudumque genus; inter quas & simia deformes catulos brachio gestans. Cum advenisset à risu nemo temperare potuit: quin etiam Jupiter ipse se profusè admodum risit. Ibi continuò simia ipsa, Imò inquit, novit & Jupiter iudex noster, catulos meos magnopere omnes, quoquot adsunt, præcellere.

MOR. *Suum cuique pulchrum, ut est Adagium. E* alibi apud Theocritum in Eïdyl.

Quæ minimè sunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

ANIANI FABULÆ,

ADRIANO BARLANDO

INTERPRETE.

De Quercu & Arundine.

Fastus olim atque adeò insolentiæ plena quercus arundinem aggressa est; Si nunc, inquit, pectus animosum est tibi, procede, agedum, ad pugnam: ut noster duarum eventus ostendat utra viribus præstet. Iundo quercus tantam exultationem, fortitudinisque stationem vanam nihil mirata, sic respondit; Certamen nunc abnuo, nec meæ fortis me piget: nam, etsi in omnem partem mobilis, tempestates tamen pervinco sonoras: tu, si semel vasto, rex Æolus antro luctantes emisseris ventos, concides, & mihi tum rideberis.

MOR. *Declarat hæc fabula, non semper eos fortissimos esse, qui (nullâ etiam laceßiti injuriâ) aliis insultant.*

De Piscatore & Pisciculo.

Piscator, jacto in aquam hamo cibus illito, pisciculum eduxit. Orat obsecratque captivus, se minutulum ut abire sinat, & adolescere, ut postea majore potiatur. Piscator: Ego, inquit, *spem pretio non emam*; quippe qui eo fuerim ingenio semper, ut quicquid possem, mallem auferre potius in præsentia.

MOR. *Hæc nos monet fabella, ne certa incertorum spe nunquam amittamus. Quid enim stultius, ut est apud Ciceronem, quàm incerta pro certis habere?*

De Formica & Cicada.

Appetente hyeme, frumentum in aream ad solem trahebat formica. Videt id cicada, accurrit, rogitat granum. Formica, Cur non, inquit, & tu meo exemplo æstate trahis quodcunque potes, atque addis cervo? Respondet illa, sibi id temporis cantando transigi. Ridens formica, Si, ait, æstate cantare soles, merito nunc esuris.

MOR. *Monemur hac fabellâ, dum adhuc robur corporis est, quærere ea quibus imbecilla sustentetur senectus. Per hyemem, senectutem intellige; per æstatem, adolescentiam, & florem illum ætatis.*

De Leone & Tauro.

Leonem fugiebat taurus, in hircum incidit: is cornu & caperata minitabatur fronte. Ad quem plebis ira taurus; Non tua, inquit, in rugas contracta cons me territat, sed immanem metuo leonem; qui si tergo hæreret meo, jam scires, non ita parvam rem se pugnare cum tauro, & nostro sequi de vulnere guinem.

MOR. *Calamitosus non est addenda calamitas. Sat miser est, qui semel est miser.*

ANIANI FABULÆ,

A

GULIELMO HARMANNO,

D. Augustini Ordinis Canonico, Interprete mutato

De Nutrice & Lupo.

NUtrix minatur puerum plorantem, ni taceat, dum
tum iri lupo. Lupus id forte audit; spe cuncta
manet ad fores. Puer tandem filefcit, obrepente for-
no. Regreditur lupo in sylvam, jejunus & inani-
Vulpes, ubi sit præda, sciscitatur. Gemebundus illi
Verba, inquit, mihi data sunt. Puerum plorantem ad-
jicere minabatur nutrix, at fefellit.

MOR. *Famina non est adhibenda fides.**De Testudine & Aquila.*

CEperat testudinem tedium reptandi. Si quis eam
in cœlum tolleret, pollicetur baccas maris sub
Sustulit eam aquila. Poscit præmium. Non habente
fodit unguibus. Ita testudo, quæ concupiit videri
astra, in astris vitam relinquit.

MOR. *Tua sorte sis contentus. Fuere nonnulli, qui
mansissent humiles, poterant esse tuti; facti sublimes, incli-
runt in pericula.*

De Cancris, Matre & Filio.

CAncrum retrogradum monet mater, antrorsum
eat. Filius respondet. Mater, *I præ, sequar.*

MOR. *Nullum reprehenderis vitii, cujus ipse queas
prehendi.*

De Sole & Aquilone.

SOL & aquilo certant uter sit fortior. Conventum
S experiri vires in viatorem, ut palmam ferat, qui
cusserit manticam. Boreas horridono nimbo viator
aggreditur. At ille non desistit, amictum gradiendo dup-

cans. Assumit vires Sol, qui, nimbo paulatim evicto, emolitur radios. Incipit viator æstuarè, sudare, anhelare. Tandem progredi nequies capta frigus opacum, atque sub frondoso nemore, abjectâ manticâ, resedit: ita Soli contigit victoria.

O, MOR. Quicum certes, etiam atque etiam vide. Nam nisi tu fortis es, est forsitan altus te fortior: aut si non fortior, certe callidior: ut consilio suo tuam vincas robur.

De Asino.

A Sinus venit in sylvam, offendit exuvias leonis, quibus indutus venit in pascua; greges armentaque territat, & fugat. Venit qui perdiderat, queritat inani asinum. Asinus viso hero, accurrit: imò cum rugitu suo incurrit. At herus, prehensis, quæ extabant, auriculis, Alios licet, inquit, fallas; ego te, aselle mi, probe novi.

MOR. Quod non es, nec te esse similes: non doctum, cum sis indoctus; non divitem, non nobilem, cum sis pauper & ignobilis, te jactas: Vero enim comperto rideberis.

De Rana & Vulpe.

Rana egressa paludem in sylvis apud feras medicinam proficitur. Ait, se nec Hippocrati, nec Galeno cedere. Cæteris habentibus fidem, illudit vulpes. In hæc, inquit, medicinæ habebitur perita, cui sic pallet os; Quin curet seipsam. Sic illudit vulpes: est enim ranae os cæruleo colore.

MOR. Stultitia est, profiteri quod nescis, & ridiculum.

De Canem mordaci.

Ani subinde homines mordenti, ut sibi quisque caveret, alligavit dominus nolam. Canis, ratus virtuti suæ tributum decus, suos populares despicit. Accedit ad hunc canem aliquis jam ætate & autoritate ravis, monens eum nè erret: nam ista, inquit, nolam est tibi in dedecus, non in decus.

MOR. Gloriosus interdum sibi ducit laudē, quod ipse est superio.

De Camelo.

Camelus sui pœnitens, querebatur tauros insignis ire geminis cornibus, se inermem objectum ceteris animalibus. Orat Jovem donare sibi cornua. Ridet Jupiter stultitiam Cameli: nec modò votum negat, verum & auriculas bestię decurtat.

MOR. *Sit quisque fortunâ contentus suâ. Etenim multis secuti meliorem, incurrere pejorem.*

De duobus Amicis & Urso.

DUO amici faciunt iter: occurrit in itinere ursus. Unus, arbore conscensâ, periculum evitat: Alter cum spes fugæ non esset, collidit se humi. Accedit bellua contrectat jacentem, os explorat & aures. Homine spiritum continente ac motum, ursus, qui mortuis parcat, ratus cadaver esse, innocuus discedit. Percontante postea socio quidnam bestia dixisset jacenti in aurem: hoc monuisse ait; Nè unquam cum illiusmodi amicis iter facerem.

MOR. *Rara avis in terris, nigroque simillima cygno, fidelis est. Verum amicum res adversa & pericula designant.*

De Equite calvo.

Eques calvus illigarat pileo comam fictitiam. Venit in campum acri spirante Boreâ: ac dum malè observat capillatum galerum, subito apparet calvitie. Tollit cachinnum corona, nec non & ipse ridet. Qui novi est, inquit, avolare capillos alienos, cum olim defluerint qui fuerint mei?

MOR. *Bellè fecit eques, qui non est indignatus, sed cum ridentibus risit. Socrates vero, cum accepisset in fora alapa, hoc modo respondit, Molestum est nescire homines, quando debeant prodire cum galea.*

De duobus Ollis.

DUæ ollæ steterè in ripa: altera erat lutea, altera ærea; utramque tulit vis fluvii. Luteæ collisionem metuenti respondet ærea, nè quid timeat: Sese enim non colliduntur, satis curaturam. Tum altera, Seu me, inquit tecum; seu te mecum flumen colliserit; cum meo utrumque fiet periculo. Quare certum est à te separari.

MOR.

ANIANI FABULÆ.

31

MOR. *Satius est vivere cum socio pari, quàm cum potenti-
ori: A potentiori enim potest esse periculum tibi, non illi à te.*

De Rustico & Fortuna.

Rusticus, cum araret, offendeat in fulcis thesaurum: gratias agit telluri, quæ hunc edidisset. Fortuna, videns nihil honoris haberi sibi, ita est secum locuta; Thesauro reperto stolidus mihi non est gratus; at, eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium veris & clamore sollicitabit.

MOR. *Beneficio accepto, grati simus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est etiam beneficio, quod jam acceperit, privari.*

De Tauro & Capro.

Fugit leonem turus; venit ad speluncam quærens latibulum. Intransi occursum cornibus, qui intus erat, caper. Tum his verbis bos emugit, Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam; verum si abierit, quem fugito, quantum à viribus tauri distet caper, tum senties.

MOR. *Qui nescit miseris esse succurrendum, aut certe non nocendum, caper est. Quisquis enim à miserorum injuriis non temperaverit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris redierit felicitas, nimirum nauis miseris eum penitebit,*

De Simia & ejus prole.

Omnes animantes suo conspectui Jupiter adesse iussit, cujusnam soboles esset pulcherrima, iudicaturus. Properant feræ, advolant aves, nec non ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat simia, trahens secum suam prolem. Cujus quidem prolis foedas nates cunctis ridentibus, sic inquit, Maneat, cui faverit Jupiter, victoria: mea tamen iudicio, hic meus natus est bellus, & omnium natis jure præferendus. Hoc dicto subrisit & Jupiter.

MOR. *Et nos & nostra nobis placent, Sed de nobis & de nostris factis aliorum sit iudicium; ne si ipsi iudicemus, cum simia rideamur.*

De Pavone & Grue.

PAVO & grus unâ cœnant. Pavo se jactat, caudam ostentat, gruem contemnit. Grus fatetur pavonem esse formosis pennis: se tamen, dum vix tectis supervolat pavo, animoso volatu penetrare nubes.

MOR. *Nemo alterum contempserit. Sua cuique dos, sua cuique est virtus. Qui tuâ virtute caret, forsân habet quâ carens tu.*

De Quercu & Arundine.

VALIDIORE Noto effracta quercus in flumen precipitatur: dumque fluitat, hæret fortè ramis suis in arundine. Miratur arundinem in tanto turbine stare incolumem. Hæc respondet, cedendo & declinando se esse tutam, inclinare ad Notum, ad Boream, ad omnem flatum: Nec mirum esse quod quercus exciderit; quæ non cedere, sed resistere concupivit.

MOR. *Potentiori nè resistas; sed hunc cedendo & ferendo vincas: Quod pulchrè docet, facundissimus Poetarum, Virgilius; Nate Dea, quod fata trahunt retrahuntque sequamur.*

Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est.

De Tigride & Vulpe.

VENATOR jaculis agitabat feras. Tigris jubet omnes feras abstinere; sese unam ait bellum confecturam. Pergit venator jaculari. Tigris oppidò sauciatur. Fugientem è prælio, telumque extrahentem, percontatur vulpes, quisnam valentem belluam tam valde vulnerasset. Respondet, se autorem vulneris haud nosse: verum ex vulneris magnitudine capere se conjecturam, aliquem fuisse virum.

MOR. *Fortes plerunque sunt remerarii; & ars vim, ingenium fortitudinem superat.*

De Tauris & Leone.

QUATUOR fuere tauri, quibus placuit communem ipsorum esse salutem, & commune periculum. Vidit leo simul pascentes, etsi esurit, tamen conjunctos aggredi metuit. Primum dat operam verbis fallacibus segregare, tum segregatos laniat.

MOR.

MOR. *Concordiâ nihil est firminus : discordia etiam fortes reddit imbeciles.*

De Abiete & Dumis.

Fertur olim abies despicere dumos; jactat se proceram esse, locari in ædibus, cum velo stare in navibus; dumos autem humiles, viles, nulli usui idoneos. Quorum quidem tale fuit responsum. Tu sanè, abies, tuis gloriare bonis, & nostris insultas malis: Verùm nec tua refers mala, & nostra præteris bona. Cùm tu sonanti detruncare securi, quàm velles tum nobis, qui securi sumus, esse te similem!

MOR. *Et summa fortune sua insunt mala, & humili fortune sua bona. Ut nihil aliud nunc dicam, hæc secuta est ac tuta; illa nec extra metum est, nec caret periculo. Horat. canit in Lyricis.*

— Celsæ graviore casu
Decidunt turres, feriuntque summos
Fulmina montes.

De Piscatore & Pisciculo.

Subductus hamo pisciculus orat piscatorem se dimittat. Ait modò se à matre fufum, atque mensam, cum adhuc minutus sit, non multùm juvare: si dimittat, postea grandem ultrò ad hamum ejus rediturum. Piscatot negat se dimissurum prædam certam, licet exiguam. Quid habeam, inquit, scio: quid sim habiturus, nescio: *Ego spem pretio non emam.*

MOR. *Certum præstat incerto, præsens futuro, etsi nonnunquam exile commodum emissum attulit magnum.*

De Alite & pullis ejus.

Ales positos in segete pullos monet; ut, dum ipsa abest, diligenter attendant, si fiat sermo de occatione. Redeunti à pastu matri pulli anxii narrant dominum agri operam illam mandasse vicinis. Respondet: nihil esse periculi. Item alio die trepidi aiunt, rogatos ad metendum esse amicos. Iterum jubet illa, ut sint securi. Tertiò ut auditit ipsum dominum cum filio statuisse postero manè cum falce messem intrare, Jam, inquit tempus est ut fugiamus. Vicinos, & amicos, non timui, quia non venturos scivi. Timeo dominum, illi enim res cordi est.

ANIANI FABULÆ.

MOR. *Socordes alienis in rebus plerique sumus: quod si quid rectè curatum velis, alteri nè mandes, sed cures ipse.*

De Avaro & Invido.

DUO homines orabant Jovem, cupidus & invidus. Mittitur à Jove Apollo per hunc ut eorum votis satisfiat: dat hic utrique optandi liberam facultatem hac conditione, ut, quodcunque petisset alter, id ipsum alter acciperet duplicatum. Hæret diu cupidus, cum nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca, & duplum accipit socius. Porro invidus hoc petit, ut ipse uno privetur oculorum, lætus socium multandum esse utroque.

MOR. *Avaritiam quid potest satiare? Invidiâ verò demerentius est nihil; quæ, dummodo noceat alteri, sibi met imprecatur malum.*

De Leone & Capella.

Videt leo pendere dumosa de rupe capellam: Suadet descendere, ut in campo thymum salicésque carpat. Recusat capella descendere; verba quidem ejus haud fanè mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

MOR. *Cogita, quis quid suadeat. Multi suadent utilia, non tibi, sed sibi.*

De Cornice & Urna.

Stribunda cornix reperit urnam aquæ: sed erat urna profundior, quam ut posset à cornice aqua contingi: Conatur effundere urnam, nec valet. Tum lectos ex arena scrupulos injectat; hoc modo aqua levatur, & cornix bibit.

MOR. *Interdum id, quod non potes efficere vi, efficies prudentiâ & consilio.*

De Leone & Venatore.

Litigat leo cum venatore. Suam præfert fortitudinem hominis fortitudini. Post longa jurgia venator ducit leonem ad mausoleum. in quo sculptus erat leo caput deponens in gremium viri. Negat fera id satis esse indicii. Homines enim sculpere quod vellent, ait: quod si & leones forent artifices, jam virum sculptum iri sub pedibus leonis.

MOR.

*MOR. Quisque, quoad potest, & dicit, & facit, quod
sue parti & causæ putat prodesse.*

De Puero & Fure.

SEdebat puer flens apud puteum. Fur rogat causam
flendi. Puer dicit, rupto fune incidisse in aquas ur-
nam auri. Homo exiit se, insilit in puteum, quærit. Va-
se non invento, conscendit, atque ibi nec puerum, nec
suam invenit tunicam. Puer quippe sublata tunicâ.
fugerat.

MOR. Falluntur interdum, qui fallere solent.

De Rustico & Juvenco.

ERAT rustico juvencus, vinculi omnisque jugi
impatiens. Homo astutulus bestię resecat cornua
(cornibus enim petebat) tum jungit non currui, sed ara-
tro, nè, ut solet, herum pulsaret calcibus. Stivam ipse
tenet, gaudens industriâ effecisse, ut jam foret tutus, &
à cornibus, & ab ungulis. Sed quid evenit? Taurus
subinde resistens, spargendo pedibus, os caputque ru-
stici opplet arenâ.

*MOR. Sunt nonnulli sic intractabiles, ut nulla queant
arte, nullo consilio tractari.*

De Satyro & Viatore.

SATYRUS, qui deus nemorum olim est habitus, viato-
rem, nive obrutum atque algore enectum, miseratus
ducit in antrum suum; foveat igne. Spirantem autem in
manus percontatur causam: qui respondens, Ut calefi-
ant, inquit. Postea, cum accumberent sufflat viator in
polentam: quod cur faceret interrogatus, Ut frigescat,
inquit. Tunc continuò Satyrus, viatorem ejiciens, Nolo,
inquit, in meo sit antro, cui tam diversum est os.

*MOR. Cave sit in tuo convictu homo duplici ore, qui que
in sermone est Proteus.*

De Apro & Rustico.

A Pro vastanti segetes Rusticus præcidit auriculam;
Iterum deprehenso præcidit alteram: Et tunc quo-
que redeuntem capit, captum portat in urbem, destina-
tum

ANIANI FABULÆ.

tum laetitiae sui patroni. Sectâ jam in convivio belluâ, nusquam apparet cor. Excandescente hero, & flagitante coquos, villicus respondet; Patrone, non est mirum non apparere cor: credo stultum aprum nunquam cor habuisse. Nam si cor habuisset, nunquam in prænam suam ad meas segetes toties rediisset. Sic Rusticus. At omnes convivæ emori risu, cachinnari de stultitia rustici.

MOR. Multorum hominum est adeo excors vitâ, ut, an cor habeant, possis ambigere.

De Tauro & Mure.

MUS tauri pedem momorderat fugiens in antrum suum. Taurus vibrat cornua, quærit hostem, nusquam videt: irridet eum mus; Quia, inquit, robustus es, ac vastus, non idcirco quemvis contempseris: Nunc te, & quidem gratis, læsit exiguus mus.

MOR. Tritum est illud verbum, quod significantius nostrâ linguâ dixerim, Let no Man be too heedless of his Enemy; Latine sic, Nemo suum hostem flocci pendat.

De Rustico & Hercule.

RUSTICI currus hæret in profundo luto. Mox supinus deum Herculem implorat. Intonat vox è cælo, Inapte, inquit, flagella equos, & ipse annitere rotis, atque tum Herculem vocato. Tum enim aderit Hercules vocatus.

MOR. Nil profunt otiosa vota, quæ sanè Deus non audit. Juvæ temet, inquiunt, ipse, tum juyabit te Deus.

De Anser.

FUIT anser, qui ponebat ova aurea, singulis diebus singula. Dominus, ut subito fiat dives, anserem jugulat, sperans intus latere gazam. Sed anser invento vacuo, stupet miser, anxieque dehinc suspirat, ac plangit, & rem, & spem perisse.

MOR. Moderanda sunt votâ. Curandum est, nè vel præproperi simus, vel nimii. Nam & festinantia nocet, & qui plura quàm decet quarit, interdum acquirit nihil.

De

De Cicada & Formica.

CUM per æstatem cicada cantat, formica suam exercet messem, trahit in antrum grana, reponens in hyemem. Sæviente brumâ, famelica cicada venit ad formicam, mendicat victum. Renuit formica, dictitans sese, dum illa cantabat, laborâsse.

MOR. *Qui segnis est in juventa, egebit in senectâ: & qui non parcit, olim mendicabit.*

De Simia & duobus ejus Natis.

Simia, ut ferunt, cum peperit gemellos, alterum diligat, alterum negligat. Erat puerpera cum gemellis: atque cum incidisset terror, vitatura periculum, dictumprehendit ulnis, quem (dum præceps fugitat) collidit petreæ atque enecat: neglectus autem, qui in hirsuto hæserat tergo fugientis, mansit incolumis.

MOR. *Solet evenire, ut ipsi parentes filio, quem tenerè amant, præ nimia indulgentia sint mali occasio & periculi; quem minùs amant, præstante se strenuum ac probum.*

De Bove & Juvenco.

BOS jam grandis ævo quotidie trahebat aratrum: Juvencus laboris expers vicinis exsultat in pascuis, ac tandem insultat fortunæ senioris. Jactat se iugi ac vinculi inscium, liberum, otiosum; illi attritum esse labore collum: denique, se glabrum ac nitidum; illum esse hirsutum ac squalidum. Senior tum quidem nihil contra; sed brevi post tempore videt hunc insultatorem duci ad aras, ac tum hisce verbis affatur: Quò tua mollis vita pervenit? Securum istud otium edidit ad securim. Jam saltem (ut opinor) potiùs frues mihi laborem, qui me tuetur, quàm otium quod nunc te traxit ad necem.

MOR. *Ad vitam rectè gerendam, opus est labore & vigilantia. Socors autem, & voluptati deditus, suarum rerum, neminem nollit, sortietur exitum.*

De Cane & Leone.

Occurrit canis Leoni, jocatur: Quid tu, misere exhaustus inedia, percurris sylvas & devia? Merspecta pinguem ac nitidum; atque hæc non labore consequor, sed otio. Tum leo; Habes tu quidem tuas epulas; sed habes, stolide, etiam vincula. Tu servus es, qui servire potes: ego quidem sum liber, nec serviri volo.

MOR. *Pulchrè respondet leo. Quibuslibet enim rebus potior est libertas.*

De Piscibus.

Piscis fluviatilis vi fluminis correptus est in mare ubi suam efferens nobilitatem omne marinum genus vili pendebat. Non tulit hoc phoca; sed ait, Tum fore judicium nobilitatis, si cum phoca captus portetur ad forum: Se emptum iri à nobilibus; illum autem à plebe.

MOR. *Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipse prædicent & jactent. Sed laus sui oris non datur hominibus, at excipitur cum auditorum risu.*

De Pardo & Vulpecula.

Pardus, cui pictum est tergum, cæteris feris, etiam leonibus, despectis, intumescerebat. Accedit ad hunc vulpecula, suadet non superbire, dicens, illum quidem speciosam esse pellem, sibi verò speciosam esse mentem.

MOR. *Discrimen est bonorum, & ordo. Bona corporis præstant bonis fortune; utrisque illis animi bona præferantur oportet.*

A P O L O G I

Chiliadibus Adagiorum ERASMI desumpti, ad communem puerorum fructum.

De Vulpecula & Pardale.

UM aliquando pardalis vulpem præ se contemneret, quodd ipsa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam, respondit vulpes, Sibi id deus in animo esse, quod illi esset in cute.

MOR. *Neque verò paulò satius est ingenio praditum esse, quàm cute versicolore.*

De Vulpe & Fele.

UM aliquando vulpes in colloquio, quod illi erat cum fele, jactaret sibi varias esse technas, aded ueperam haberet dolis refertam; felis autem respondet, sibi unicam duntaxat artem esse, cui fideret, si id esset discriminis: Inter confabulandum repente tumultus auditur. Ibi felis in artem altissimam subsiluit; cum vulpes interim à caum agmine cincta capitur.

MOR. *Innit fabula, præstabilius esse nonnunquam uniconsilium, modò id sit verum & efficax, quàm plures doconsiliadque frivola.*

De Rege & Simiis.

EX quidam Ægyptius aliquot simias instituit, ut saltandi rationem perdiscerent. Ut enim nullum mal ad figuram hominis propiùs accedit, ità nec aliactus humanos aut meliùs aut libentiùs imitatur. Aritaque saltandi protinus edoctæ saltare cœperunt, ignibus indutæ purpureis, ac personatæ: multoque tempore majorem in modum placebat spectaculum, donec è spectatōribus facetus quispiam nuces, quas oculum in sinu gestabat, in mediū abjecit. Ibi statim

44 VARIORUM AUTHORUM.

statim simiæ, simulatque nuces vidissent, oblité reæ, id esse cœperunt, quod antea fuerant : ac repen-
tè saltatricibus in simias redierunt ; contritisque per-
nis, dilaceratisque vestibus, pro nucibus inter se per-
nabant ; non sine maximo spectatorum risu.

MOR. *Admonet hac fabula, fortuna ornamenta non
tare hominis ingenium.*

De Asino & Viatoribus.

DUO quidam, cum in desertis locis asinum que-
piam fortè fortunà nacti essent, contendere in-
se cœperunt, uter eorum, uti suum, dômum abdu-
ret : nam utrique pariter à fortuna videbatur obje-
ctus. Hâc interim de re illis invicem altercantibus, asinus
se subduxit, ac neuter eo potitus est.

MOR. *Quidam à presentibus commodis, quibus ob in-
tiam uti nesciunt, excidunt.*

De Piscatoribus.

Piscatores aliquot, jacto reti, testudines eduxerunt.
Eas cum essent inter se partiti, neque sufficerent
omnibus comedendis, Mercurium fortè accedente
invitarunt ad convivium. At is intelligens se neutriusque
humanitatis gratiâ vocari, sed ut eos fastidio cibi sub-
varet, recusavit ; jussitque, ut ipsi suas testudines ce-
derent, quas cepissent.

MOR. *Nonnulli, postea quàm inconsultè quidpiam ad-
sunt, aliorum implorant auxilium, quos suo negotio ad-
scent.*

De Asino.

APUD Cumanos asinus quispiam pertæsus servi-
tem, abrupto loro, in sylvam aufugerat : illic
tè repertas leonis exuvias corpori applicabat suo, at-
tè pro leone se gerebat, homines pariter ac feras ve-
caudæque territans : nam Cumani leonem ignorant.
hunc igitur modum regnabat aliquamdiu personatus
asinus, pro leone immani habitus ac formidatus, donec
hospes quidam Cumas profectus, qui sæpenumero vi-

& leonem & asinum, (atque ob id non erat ei difficile noscere) aurium prominentium indicio, neque non quibusdam conjecturis, asinum esse deprehendit, ac bene fustigatum reduxit, dominoque agnoscanti rediit. Interim autem risum non mediocrem concitabat, quibus Cumanis asinus jam agnitus, quos dudum, cretus leo, metu propemodum exanimaverat.

MOR. *Haud facile tegimus vitia, quæ à pueris nobiscum leverunt.*

De Scarabæo & Aquila.

Scarabæus aliquando spretus ab aquila coepit de vindicta quoquo pacto summenda cogitare. Pervestigat ubinam aquila nidum collocasset, adrepfit scarabæus ova simili dolo deiecit. Aquila cum sæpius domicilium commutasset, neque quiequam proficeret, Jovem pronum adfit, exponit calamitatem suam: Is jubet, suo in gremio ponat ova, vel istuc in tuto futura. Et per vestis lacinias, sinûsque prorepfit pertinax scarabæus, haudquaquam sentiente Jove. Deinde ubi videret ova commoveri Jupiter, neque satis animadversum, terribus rei novitate, excusso gremio in terram cecit.

MOR. *Monet hæc fabula, neminem, quantumvis putum, contemnendum.*

Satyro & Rustico, Aniani Fabula, Brasmo interprete.

Atyrus quidam cum vehementer algeret, hyberno gelu supra modum sæviente, à rustico quodam invitatus est in hospitium. Admiratus autem cur homo inderet in manus ori admotas, rogavit, cur ita faceret. Is respondit, ut frigidæ manus halitus tepore calefaceret. Unde ubi extracto foco, appositâ mensâ, in pulstem vidam rursum inflaret, magis etiam admiratus sciscitatus est, quid hoc sibi vellet. Uti pulstem, inquit, nimum ferventem halitu refrigerem. Tum Satyrus surgens à mensa, Quid ego audio? inquit, me eodem ex ore pariter & calidum & frigidum efflas?

46 VARIORUM AUTHORUM

efflas? Valebis. Neque enim mihi ratio est, cum ei
modi homine commune habere hospitium.

MOR. Notantur bilingues, qui eundem modò laudò
modò vituperant.

Ex secundo Noctium Atticarum GELLII, Apolog
ÆSOPI Phrygis memoratu non inutilis.

De Cassita & ejus Pullis.

Æ Sopus ille Phrygiæ fabulator, haud immeritò
piens existimatus est, cum quæ utilia monitu
fugue erant, non severè, non imperiosè præcepit,
censuit, ut Philosophis mos est; sed festivos delectat
lèsque Apologos commentus, res salubriter ac prof
cienter animadversas in mentem animòsque homin
cum audiendi quadam illecebra induxit: velut hæc e
fabella de aviculæ nidulo lepidè atque jucundè præ
net, spem fiduciàmque rerum, quas efficere quis pos
haud unquam in alio, sed in semetipso habendam. Am
cula, inquit, est parva, nomen est *cassita*; habitat, ni
latúrque in segetibus; id fermè temporis, quo app
messis, pullis jamjam plumantibus. Ea cassita in sem
tes fortè concesserat tempestiviores: propterea frum
tis flavescantibus, pulli etiam nunc involucres er
Cum igitur ipsa iret cibum pullis quæsitum, monet
ut si quid ibi novi rei fieret, dicereturve, animadver
rent; idque uti sibi, ubi rediisset, renuntiarent. Do
nus postea segetum illarum filium adolescentem vo
& Vidēsne, inquit, hæc ematuruisse, & manus jam
stulare? Idcirco die crastino, ubi primum dilucula
fac amicos adeas, & roges, ut veniant, o peramque
tuam dent, & messem hanc nobis adjuvent; hæc
dixit, discessit. Ubi rediit cassita, pulli trepiduli circ
strepere orarèque matrem; ut statim jam properet,
que alium in locum sese asporter. Nam dominus, in
unt, misit filium, qui amicos rogaret; ut luce orie
veniant, & metant. Mater juber eos a meru otiosos

enim dominus, inquit, messem ad amicos rejecit, cras
 no seges non metetur, neque necesse est hodie uri vos
 feram. Die igitur postero mater in pabulum volat :
 minus quos rogaverat opperitur ; Sol ferver, & fit
 hil, & amici nulli erant. Tum ille rursum ad filium,
 amici isti, inquit, magnam in partem cessatores sunt :
 in potius imus, & cognatos, affines, vicinósque no-
 os oramus, ut adsint cras tempore ad metendum ? Iti-
 m hoc pulli pavefacti matri nuntiant. Mater horta-
 r, ut tum quoque sine metu, ac sine cura sint : cogna-
 s affinesque nullos fermè tam esse obsequibiles ait ; ut
 laborem capeffendum nihil cunctentur, & statim di-
 lectione obediant : Vos modò, inquit, advertite, si modò quid
 pro nuò dicetur. Alià luce ortà, avis in pastum profecta
 : cognati & affines operà, quam dare rogati sunt,
 æc e perfecerunt. Ad postremum igitur dominus filio, Vale-
 prænt, inquit, amici cum propinquis : afferes primà luce
 s potes duas, unam egomet mihi, & tu tibi capies alte-
 m. Am ; & frumentum nosmetipsi manibus nostris cras
 t, ne metemus. Id ubi ex pullis dixisse dominum mater au-
 apperit, Tempus, inquit, est cedendi & abeundi : fiet
 semine dubio procul, quod futurum dixit ; in ipso enim
 frum vertitur, cuja est res, non in alio, unde petitur.
 es erant ità cassita nido migravit : & seges à domino de-
 net efla est. Hæc quidem est Æsopi fabula, de amicorum
 advenumque & propinquorum levi & inani fiducia. Sed
 D. id aliud sanctiores libri Philosophorum monent,
 voam ut nobis tantum ipsis nitamur ; alià autem om-
 am, quæ extra nos, extraque nostrum animum sunt,
 culaque pro nostris, neque pro nobis ducamus ? Hunc
 que n. o. p. i. Apologum Ennius in Satyris scitè admodum
 hæc venuste versibus quadratis composuit : quorum duo
 circu stremiti isti sunt quos habere corde & memorià,
 eret, eræ pretium esse hercle puto.

Hoc tibi erit argumentum semper in promptu situm ;
 Ne quid expectes amicos, quod tu agere posses.

Fabula

Fabula ex Lamia Politiani desumpta.

De Avibus & Noctua.

AVes olim propè universæ noctuam adierunt, grûntque eam, nè posthac in ædium cavis nidire caret, sed in arborum potius ramis, atque inter fronde ibi enim vernari suavius. Quin eidem quercum monentem enatam, pusillam, tenellamque adhuc ostendebant, qua scilicet molliter, ut aiebant, & sedere ipsa alioquando noctua, & suum sibi construere nidum possit. At illa facturam se negavit. Quin invicem consilium dedit iis, nè arbusculæ illi se crederent: laturam enim quandoque esse viscum, pestem videlicet avium. Contempsere illæ (ut sunt leve genus & volaticum) sapientis unius noctuæ consilium. Jam quercus adoleverat, jam patula, jam frondosa erat. Ecce ibi aves illæ omnes gregatim ramis involitant, lasciviunt, fultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea viscum protulerat, atque id homines animadverterant: implicitæ ergò repente ibi omnes pariter misellæ, frustra eas fera pœnitentia subiit, quodd salubre illud consilium sprevisent. Atque hoc esse aiunt, cur nunc aves omnes, ubi noctuam viderint, frequentes eam quasi salutant, deducunt, sectantur, circumfidunt, cumvolitant. Etenim, consilii illius memores, admirantur eam nunc ut sapientem, stipantque densâ catervâ; ut videlicet ab ea sapere aliquando discant: sed opinor frustra, imò verò etiam interdum cum magno ipsarum malo. Nam veteres illæ noctuæ reverà sapientes erant; nunc multæ noctuæ sunt, quæ nocturnum quidem plumas habent, & oculos, & rostrum sapientiam verò non habent.

MOR, *Bene monentis consilia nè spernas, hæc fabula docet.*

Apologus ex secundo libro Petri Griniti, de honesta disciplina desumptus. De Cucurbita & Pino.

SATA est olim cucurbita juxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis exstabat. Cucurbita verò, cùm multis pluviis atque cœli temperamento crevisset, lascivire incipit, & ramulos audaciùs porrigere; jam serpebat in pinum, jam surgere, jam ramos & frondes involvere audebat, ampiora folia, candentes flores, prægrandia poma & virentia ostentans. Itaque tanto fastu atque insolentiâ intumuit, ut pinum arborem ausa sit aggredi; &, Vides, inquit, ut te supero, ut amplis foliis, ut virore præsto, & jamjam ad cacumen progurgio? Tum pinus, quæ senili prudentiâ & robore pollebat, nihil mirata est cucurbitæ insolentis audaciam; sed ad eam respondit, Ego hîc multas hyemes, calores, ætus, variâsque calamitates pervici, & adhuc integra consisto: Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis, cùm & folia concident, & viror omnis aberit.

MOR. *Secundis rebus non est superbiendum.*
Fabula de Corvo & Lupis, ex Jo. Ant. Campano desumpta.

CORVUS lupos per ardua montium juga comitatur, partem sibi prædæ fieri postulat, quia eos secutus nullo tempore destituisset, sociusque fuisset. Repulsus deinde est à lupis, tanquam non eos, sed prædâ cibumque secutus: nec minùs luporum, si occiderentur, quàm ceterorum animalium exta fuisset voraturus.

MOR. *Non quid agamus semper inspiciendum est; sed quomodo animo, cùm agamus.*

Alterâ de partu terræ, ex eodem.

TURGIDA olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt finitimi, stupent agricolæ, terræ partum inter spem nefumque expectant. Alii Typhoëa illum centimanum, alii montes erepturos putabant. Aperitur terra, prodit mus: & quod miraculo fore omnibus existimabatur, in risum atque jocum converterunt.

MOR. *Non semper credendum promissis magnificis.*

Apologus de Membris & Ventre, ex Plinio desumptus.

Humani artus, cum ventrem otiosum viderent, ab eo discordarunt, & suum illi ministerium negaverunt. Cum eo pacto & ipsi quoque deficerent, intellexerunt ventrem cibos acceptos per omnia membra dividere & cum eo in gratiam redierunt.

MOR. Magnæ res discordiâ pereunt, concordia valent.

*De Arione & Delphino fabula elegantissima,
ex libro 16. A. Gellii.*

Vetus & nobilis Arion cantator fidibus fuit. Is loci & oppido Methymnæus, terrâ atque insulâ Lesbicus fuit. Eum Arionem Rex Corinthi Periander amicum amatumque habuit artis gratiâ: Is inde à Rege proficiscitur, terras inclytas, Siciliam atque Italiam, visurus. Unde venit, aurēsque omnium mentēsque in utriusque terræ urbibus demulsit, in quæstibus istis & voluptatibus amoribusque hominum fuit. Is tunc postea, grandi pecuniâ & re bonâ multâ copiosus, Corinthum instituit redire. Navem igitur, & nautas, ut notiores amiciorumque sibi, Corinthios delegit. Sed eo Corinthii homines accepto, navique in altum provectâ, prædæ pecuniæque cupidi, ceperunt consilium de necando Arione. Tunc illum, ibi pernicie intellectâ, pecuniam cæterâque se ut haberent dedisse, vitam modò sibi parcerent oravit. Nautas precum ejus harum commiseritos esse illatenus, ut ei necem adferre per vim suis manibus temperare, sed imperavisse, ut jam statim coram desiliret præceperat in mare. Homo ibi territus, & spe omni vitæ perditâ, id unum postea oravit, ut prius quàm mortem oppeteret, induere permetterent sua sibi indumenta, & fidibus capere, & canere carmen casus illius sui consolabile. Quod oraverat, impetrat. Atque ibi mox de more cunctus, amictus, ornatus, stansque in summæ puppis fidibus, quod Orthium dicitur, voce sublatissimâ cantavit. Ad postrema cantus, cum fidibus ornatus

omni, sicut stabat, canebátque, jecit sese procul in profundum. Nautæ, haudquaquam dubitantes quin periisset, cursum, quem facere cœperant, tenuerunt. Sed novum & mirum, & pium facinus contigit : Delphinum repente inter undas adnavisse, & dorso super fluctus edito vectavisse, incolumique eum corpore & ornatu Tænarum in terram Laconicam devexisse. Tum Arionem prorsus ex eo loco Corinthum petivisse, talémque Perianthro Regi qualis, delphino vectus fuerat, sese obtulisse, eisque rem (sicut acciderat) narravisse. Regem isthæc parum credidisse, Arionem (quasi falleret) custodiri jussisse, nautas requisitos, ablegato Arione, dissimulanter interrogasse, ecquid audissent in eis locis, unde venissent, super Arione. Eos dixisse, hominem, cum indè irent, in terra Italia fuisse, eúmque illuc bene agitare, & studiis delectationibusque urbium florere, atq; in gratia pecuniæque magna fortunatum esse. Tum inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus & indumentis, cum quibus se in salum ejaculaverat, exstitisse. Nautas stupefactos convictosque ire inficias non quisse.

MOR. Documento est hæc fabula, plus aliquando inveniri in brutis animalibus clementiæ ; quàm in iis hominibus, qui præter opes nihil habent pensi, præter figuram nihil humanitatis.

NICOLA I GERBELII Phorcensis
Apologus lepidissimus.

De Aranea & Podagra.

ARanea, paululum à texendi opere quietior, animi relaxandi gratiâ commodum deambulabat. Huic se obviâ præbuit podagra, tametsi passibus ambiguis admodum ægrè illam assequeretur. Ejus diei itinere utcumque emenso, non longè aberant ab oppidulo, cui regionis ejus incolæ Tyche nomen indiderant. Utrique consilium fuit conditionis suæ hospitem pervestigare.

Aranea, non maximopere datâ operâ, in opulenti cu-
jusdam civis ædes divertit: inibi quaquaversum telas
suas præpendebat, prætendebátque retia. Aderant illic
nescio qui trygodemones, qui textrinam illius demolie-
bantur: momentaneum itaque erat ipsius, quo etiam
cunque se verteret, ædificium. Nusquam enim scopario-
rum oculatas scopas poterat effugere. Misera planè,
quæ in tanta rerum omnium affluentia sola egebat, per-
turbabaturque. Podagra verò, mendicabuli instar, vix
tandem egestosi cujuspiam tuguriolum impetrârat: in
id loci cum decubisset, nihil non experiebatur mise-
riarum. Apponebatur cœnaturienti panis cibarius, ari-
dis vix faucibus hianti dydropoterium. Jamque diurno
itinere lassescenti torus ligneus, nullis frondibus, nullo
gramine, sed prætenuibus paleis insternebatur. Atqui
dicere non est hujus instituti, quàm convenerint malè
membris mollibus, cuculæ (ut itâ dixerim) holoseri-
cæ, stragula tam dura, tam barbari villi. Oriente igitur
vix tandem illo augusto sydere, quod exaudit, quod in-
tuetur omnia, convenère rursus aranea simul & podagra.
Prior aranea præteritæ noctis molestias, tot locorum com-
mutationes denarrat; nunc heri exprobrans munditi-
em, nunc nimiam scopariorum observantiam. Podagra
contrâ de hospitis sui egestate complura comminiscitur:
nec otium habet admonstrare aranæ lividas vibices,
quas adamantina fulcra tenellæ cuticulæ impresserant.
Consilium ineunt, araneam deinceps pauperum tuguria,
podagram verò divitum aulas debere subingredi: in hanc
aranea pedibus, podagra animis vadit sententiam. Ve-
runtamen tenebris jamjam incrementibus, urbi cui-
piam sese approximant. Podagra, instituti non immemor,
pedetentim se in nummosi cujusdam domum illatebra-
vit. Quâ commodum ab hero conspectâ, (dii boni) quâ
benevolentia, quâ humanitate, quibus nominibus exci-
pitur! Supponuntur, substruunturque olorinæ culci-
træ, toralia perdicum subalaribus plumis referta. Taceo
vinum dulce, vinum nigrum, Lesbium, Tarentinum.

Taceo

Taceo
his su
nihil
am in
aten
usqu
& ut
dias,
uperi
onve
xorn
dific
trifq
podag
guri
MO
quea
natio
ulas:
i div

A U
Viri
ti

Do

Ampr
confe
ne pra
eoque
nulat
mo di
ntia,

Taceo ficedulas, phasianos, atque eas aviculas quæ bis
his superbiunt coloribus. In summa, nihil deliciarum,
nihil voluptatum non exhauriebat. Aranea, pauperis ca-
sam ingressa, telas orditur, quaquaversum parietes inter-
patent, retia suspendit, orbiculari operi manibus pedi-
busque incumbit : reficit abrupta, perficit intercepta :
ut dicam breviter, *vacua dominatur in aula* : nullas in-
vidias, nullos formidat insultus : imò verò etiam scopis
superior omnibus. Non multò post podagra araneam
convenit ; delicias suas, felicitatem, fortunas ampliter
exornat. Aranea miris laudibus extollit imperium suum,
edificandi texendique libertatem. Placuit tandem hæc
trisque sententia : Quorsumcunque profiscerentur,
podagram in divitum domos ; araneam in pauperum
magura debere divertere.

MOR. *Apologus hic, tametsi ad usus varios accommoda-
queat, id tamen imprimis declarat, Alium in alio loco for-
mationem esse : Præterea, morborum domicilium esse divitum
magulas : Ad ultimum, nusquam libertatem majorem, quam
in divitiarum minus.*

A U R E N T I I A B S T E M I I,

Viri elegantissimi & amœni ingenii, fabulæ elegan-
tissimæ, nuper per clariss. Poetam & Phi-
losophum Gargetium emaculatæ.

*Domicius Palladius Gouranus Pollioni Padio, Sacer-
doti venerando, S. P. D.*

*Ampridem tuo sermoni de Abstemio, frequenti literatorum
consensu, Pollio venerande, non invitus interfui, cum mi-
ne prætextatis, ut ita dicam, laudibus hominem celebrares,
eoque in arcem evasisti, ut nemo sanè (meâ sententiâ) eum
culatius laudare potuerit. Mox inde secedens, hæc omnia
imò diu volutabam, unde tanta conflueret laudationis abun-
dantia, unde tanta non vulgaris observatio emanaret, unde
denique*

denique amicitia adeò perfecta exoriretur. Proculdubio non aliunde mecum tandem collegi, quàm ex præclaro ejus virtutis nomine proficisci, cujus quidem vis magna & præpotens est. Quamobrem non possum profectò non suspicere ingenium tuum amabile; tuumque animum virtutibus fultum diligentius non admirari, qui neque ambitione, neque invidia, neque aliquo alio livore devincitur. Siquidem omnes, quas mereatur Abstemius noster, laudes non transis silentio: Imò ad illas ipsas cumulandas, ob ejus incredibilem eloquentiam singularemque doctrinam ultrò accedis, idque haud abs re, cum pater omnium elegantiarum, atque idem leporum omnium meritò sit & habeatur. Et ut hæc, clariori luce, non officii gratiâ aut temerè dicantur, quotidie quodammodo aliqua ejus librorum monumenta existere videmus, quæ undique perfectâ verborum concinnitate, perspicacissimæque sententiis scatent. Nam modò dicam de hoc Apologorum libello nuper impresso, in quo perspicuè insignis ejus ingenii amænitas non absque laude maxima redundare videtur. Quare non vereor, ut is remissò cujus cunque animo pessum eat, Abstemioque (absit invidia verbo) omnium quàm jucundissimo detrahatur; cui & te & me ob tanti nominis celebritatem, nulla unquam in re defuturo esse liquidò constabit. Vale.

Laurentius Abstemius Octaviano Ubaldino
Comiti Mercatelli, S. P. D.

Editurus hunc Apologorum libellum, quem de numero fabularum Hecatomythium nuncupavi, multum diuque dubitavi, Octaviane Princeps inclyte, tuòne cum nomini potissimum dedicarem. Nam cum tuam in me, non sine plurimis beneficiis, perspicerem benevolentiam, non aliquid meorum vigiliarum tibi devovere, ingratiissimi hominis esse videbatur. Rursus, cum tuorum in me officiorum numerum, divinasque virtutes tuas mecum ipse revolverem, indignum tantis meritis, tantæque sapientiâ, munusculum hoc esse cernebam. Hanc tandem dubitationem meam amovit humanitas & prudentia tua: quâ non tam res tibi dono datas, quàm offeren-

tium voluntatem, soles inspicere. Addidit quoque mihi animum
 Guidus Ubaldus, clarissimus Dux, & Princeps unus omni lau-
 de major, qui opusculum meum, De nonnullis locis obscu-
 ris, superiori anno ei didicatum, vultu ita placido & serenâ
 fronte suscepit, ut sperari merito possim, hoc tibi quaecunque fore
 non ingratum. Non mediocriter etiam me incitârunt Georgius
 Emus, pro Venetis hic agens Legatus, non solum Patricia n-
 bilitate, verum etiam bonarum artium studiis clarus: & Ca-
 rolus Verardus Cæsenas, Archidiaconus Cæsenaë, & Alex-
 andri Pontificis Maximi cubicularius, vir omni literarum
 genere præstans: nec non Renatus Melioratus, & Robertus
 Ursus Ariminensis, Juris-consulti clarissimi, nec minùs qui
 humanitatis vacant studiis eruditi. Hi enim, aliique complures,
 optimi harum rerum censores, cum hunc libellum legissent, mul-
 tus me verbis sunt ad editionem cohortati. Non putavi igitur
 tam humano Principi hoc munus ingratum futurum, quod tot
 eruditis viris antè placuisse cognoveram. Accipe igitur hoc
 quicquid est libelli ab Abstemio tuo: cujus mentem animum-
 que si penitus posses inspicere, in hac tenui re magnum munus
 tibi judicares oblatum. Nè quis autem inutilem & inanem
 hunc meum scribendi laborem existimaret, præfatiunculam
 quandam præponendam censui, quâ intelligeretur, doctos etiam
 & claros viros in magnis rebus, hujusmodi fabulis, non volup-
 tatis tantum, verum etiam utilitatis gratiâ, delectatos. Sedu-
 lè dedimus operam, ut seria potius quàm jocos saperent: unde
 ridiculas multas, quæ inter componendum sese mihi offerebant,
 consulto præterii, quia nimis lascivæ, & tanti Principis gra-
 vitate mihi videbantur indignæ. Non tamen ita agrestis esse
 volui, quin eas aliquâ urbanitate adspicerem, maxime ad
 Principem scribens: cum Principes, curarum mole pressi, soleant
 interdum recreandi animi grati jocos appetere.

Ejusdem Abstemii Proœmium.

Cogitanti mihi varia scriptorum genera, qui, ut humane
 vitæ prodissent, cogitationes suas literarum mandavere
 memoriæ: qui Apologos scripsere, non postremo loco digni esse
 videntur.

videntur. Non modò enim mortalium animos incredibili quâdam afficiunt voluptate; verùm etiã ad res honestas utilisq; peragendas suis fabellis magis, quàm Philosophi suis præceptu alliciunt. Nam ita in legentium animos quâdam jucunditate penetrant, & quibusdam similitudinibus, quæ maxime ad commovendos animos valent, quid vitandum faciendûque sit ostendunt; ut omnes etiã inviti illis assentiri cogantur. Sensus autem audiendi fastidiosissimus res etiã utiles honestasque haud facillè admittit, nisi fuerint aliquâ urbanitate conditæ. Testis quidam orator Atheniensis, qui ad Athenienses verba faciens, cùm eos minùs attentos videret, rogavit ut saltem fabulam audire dignarentur, Quò impetrato, Ceres, inquit, & hirundo & anguilla, simul iter facientes, ad quendam fluvium pervenerunt. Hirundo quidem supervolavit: anguilla autem amnem tranavit. Quod cum dixisset, obtulit: Interrogantibus autem illis quid Ceres egisset; Vobis, inquit, Dea vestra succensuit, quòd eos, qui vobis utilia suadent, audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes auditis. Quantam vim Apologi habeant ad animos commovendos, cùm multis possem, tribus ero contentus exemplis ostendere. Samiis, rectorem populi morti addicere volentibus, Æsopus hæc fabellâ dissuasit, dicens, Vulpem quandam fluvium transeuntem, in lacunam fuisse propulsam: unde cùm exire non posset, tenaci limo retenta, muscarum affligebatur aculeis. Quod herinaceus conspicatus, misericordiâ motus est; interrogavitque an vellet, ut ab ea muscas abigeret. At illa abnuitt. dicens, Hæ meo sanguine jam plenæ, parvam mihi possunt inferre molestiam: si autem has abigeres, aliæ famelicæ supervenient, quæ quicquid mihi superest sanguinis exhaurient. Ità, O viri Samii, vobis eveniet. Si enim hunc rectorem vestrum jam locupletem occideritis, alios eligatis necesse est; qui dum se opibus volent implere, quicquid hic vobis reliquit eripient. His verbis moti Samii ab incepto destitère. Hæc ratione adductus Tiberius Cæsar diuturnos magistratus dabat: unde, ut refert Josephus, sub eo per viginti annorum spatia per duos tantum Præsides, Cratum, scilicet, & Pilatæum, est gubernata Judæa. Non parcit populis regnum breve,

reve, ut inquit Statius. Himerenses Phalaridem, Agri-
 entinorum Tyrannum, ducem exercitus sui eligere volentes,
 Stefichorus Poeta hoc Apologo deterruit, Equus; dicens, so-
 pas pascebatur in prato; adveniente autem cervo & pas-
 ca corrumpente, consuluit hominem, quâ posset illum
 te punire: cui homo, Si frœnum, inquit, acceperis, &
 e armatum dorsum tuum ascendere permiseris. Cùm
 hic consilio esset obsecutus, cervum quidem hominis
 auxilio victor abegit: sed Non amplius hominem dorso, non
 œnum depulit ore. Ità, inquit Stefichorus, viri Himeren-
 ses, vobis eveniet: si Phalaridem ducem efficietis: ho-
 es quidem vestros punietis; sed huic tyranno perpe-
 nò fervietis. Quibus verbis territi Himerenses hujusmodi
 cis eligendi consilium deposure. Cum populus Romanus à
 natu secessisset, quòd tributum & militiam non toleraret, nec
 lo pacto reduci posset, nunc Agrippa Menenius eum hoc A-
 logo revocavit? Olim, inquiens, Quirites, humani artus,
 entrem otiosum & desidem intuentes, ab eo discordâ-
 nt, nec ampliùs illi cibum ministrare decreverunt:
 d cùm ipsi, quæque alimenta illi denegando, quæ per
 nnia membra deferuntur, deficerent, cum eo in grati-
 m redierunt. Eodem, inquit, modo Senatus & populus,
 asi venter & membra, alter alterius auxilio indiget;
 ut discordiâ intereunt, ità concordiâ valent. Quâ fa-
 lâ populus revocatus, cum Senatu in gratiam rediit. Non
 meritò igitur non solum Græci & Latini Poeta, ut He-
 odus & Horatius, hujusmodi fabulas suis operibus inserue-
 nt, verùm etiam maximi & celeberrimi Philosophi, ut Pla-
 , Aristoteles, Plutarchus, & multi alii, eas plurimùm
 mmendârunt, & ad institutionem morales & civilis vite
 n minimum facere arbitrati sunt. Quocirca Omnibonus
 onicenens, & Laurentius Valla, viri ætatis nostræ doctis-
 si, paucos Æsopi Apologos e Greco in Latinum vertere;
 os sibi laudi, ceteris verò voluptati & utilitati fore non
 bitârunt; & jure quidem: leguntur enim, & in doctissimo-
 rum virorum manibus quotidie versantur. Non video igitur,
 has componendo fabellas laude fraudari debeat, quam cæ-
 ti Latini ex translatione consecuti sunt, nisi ad eò invidi su-
 mus.

LAUR. ABSTEMII

mus, ut Latinis licere non putemus, quod Græcis est cum summa omnium laude concessum.

LAUR. ABSTEMII FABULÆ.

De Mure in cista nato.

MUS in Cista natus omnem ferè ibi duxerat ætatem, nucibus pastus quæ in ea servari solebant. Dum autem circa oras Cistæ ludens decidisset, quærerétque ascensum, reperit epulas lautissimè paratas; quas cum gustare cœpisset, Quàm stultus, inquit, hætenus fui, qui in toto terrarum orbe nihil melius cistulâ meâ esse credebam? Ecce quam suavioribus hic vescor cibis!

Hæc fabella indicat, non ita patriam diligendam, ignobilis si sit, ut alia non adeamus loca, cum alibi beatiore esse possimus.

De rustico impetrante ut triticum absque aristis nasceretur.

IMPetraverat à Cerere rusticus quidam, ut triticum absque aristis nasceretur, nè metentium trituranantiumque manus læderet: quod ubi inaruit, à minutis avibus depastum est. Tum rusticus, Quàm digna, inquit, patior, qui, parvæ commoditatis causâ, emolumenta quam maxima perdidit!

Fabula indicat, parva incommoda majori utilitate pensanda.

De Accipitre Columbam insequente.

CUM Accipiter columbam præcipiti insequeretur volatu, villam quandam ingressus, à rustico captus est, quem blandè, ut se dimitteret, obsecrabat: non enim læsi, dixit, Cui rusticus, Nec hæc, respondit, te læserat.

Fabula indicat, merito puniri, qui innocentes lædere conantur.

De Aranea & Hirundine.

ARanea in hirundinem excandescens, quæ muscas, quæ suus est cibus, capiebat, retia in foribus per quæ volitare solebat, ut eam caperet, suspenderat. Hirundo verò advolans retia cum textrice per aëra portabat. Tum aranea in aëre pendens, & sese jamjam peritura intelligens, Quàm justè hæc patior, dicebat, quæ minima valatilia magno labore vix capiens, credidi tam magnas aves posse comprehendere!

Hæc monemur fabulâ, nè viribus majora aggrediamur.

De Rustico omnem transiture.

Rusticus torrentem transiturus, qui fortè imbris
excreverat, quærebat vadum, & cùm primùm eam
luminis partem tentasset quæ quietior placidiôrque vi-
debatur, reperit eam altiore, quàm animo erat opina-
tus: rursus, ubi breviorē tutioremque adinvenit, ibi
majori aquarum strepitu fluvius decurrebat. Tum se-
cum, Quàm tutius, inquit, clamoris aquis, quàm quietis
& silentibus vitam nostram credere possumus!

*Hæc admonemur fabulâ, ut minus verbosos & minaces,
quàm quietos extimescamus.*

De Columba & Pica.

Columba interrogata à pica, quid eam induceret, ut
in eodem semper loco nidificaret, cùm ejus pulli
indè sibi semper surriperentur; Simplicitas, respondit.

Hæc indicat fabula, facilitè viros probos sape decipi.

De Cuculo & Accipitre.

Irifus ab accipitre cuculus, quòd, cùm sibi & corpore
par, & colore non absimilis esset, præ angustia animi
potius vermibus terrenis, quàm sùavibus aliarum avi-
um carnibus, vesceretur; vidit paucis post diebus acci-
pitrem à rustico, cujus columbas insectabatur, captum,
ad metum cæterorum, ex alta turre pendere: Cui cucu-
lus, quàm melius tibi, inquit, amice, fuisset vermes ve-
nari, quàm alienas aves impetere!

*Hæc fabula indicat, eorum vitam tutiorem esse, & magis pro-
bandam, qui suis rebus sine periculo sunt contenti; quàm illo-
rum, qui alieni appetentes adeunt magna vitæ discrimina.*

De Asino & Vitulo.

Asinus & Vitulus cùm in eodem pascerentur prato,
sonitu campanæ hostilem exercitum adventare
præsentiebant. Tum vitulus, Fugiamus hinc, ô sodalis,
inquit, nè hostes nos captivos abducant. Cui asinus, Fu-
ge tu, inquit, quem hostes occidere & esse consueve-
runt: Asini nihil interest, cui ubique eadem ferendi
oneris est proposita conditio.

Hæc

Hæc fabula servos admonet, nè dominos magnopere mutari formident : modò prioribus deteriores futuri non sint.

De Vulpe & Mulieribus gallinas edentibus.

Vulpes, juxta villam quandam transiens, conspexit catervam mulierum plurimas gallinas oppiparè affatas alto silentio comedentem : ad quas conversa, Quam clamores, inquit, & canum latratus contra me essent, si ego facerem quod vos facitis! Cui respondens quædam anus, Pessima animalium, inquit, nos quæ nostra sunt comedimus; tu verò aliena furaris.

Hæc fabula nos admonet, nè putemus nobis in aliena licere quod propriis dominis licet.

De Caponibus pinguibus & macro:

VIR quidam complures capones in eodem ornithoboscio inclusos largo nutricaverat cibo, qui pingues effecti sunt omnes præter unum, quem ut macilentum irridebant fratres. Dominus, nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus convivio, imperat coquo, ut ex his interimat coquâtque quos pinguiore invenerit. Hoc audientes corpulenti sese afflictabant, dicentes, Quanto præstitisset, nos macilentos esse!

Hæc fabula in pauperum solamen conficta est, quorum vitatutior est quàm divitum.

De Trabe & Bobus eam trahentibus.

TRabs ulmea de bobus conquerebatur, dicens, Ingrati, ego multo tempore meis vos frondibus alui : vos verò me nutricem vestram per saxa & luta trahitis. Cui boves, Gemitus, suspiriâque nostra, & stimulus quo pungimur, te docere possunt, quòd te trahimus inviti. Ignovit trabs.

Hæc nos docet fabula, nè in eos excandescamus, qui non sua sponte nos ledunt.

De Arboribus pulchris & deformi.

ARbores complures in eodem creverant loco proceræ, rectæ, enodésque, præter unam humilem, parvam, nodosâmq; quam, ut deformem pusillamque, ceteræ

cæteræ ludibrio habere solitæ erant. Ædificaturus domum loci dominus jubet omnes excîdi, præter eam, quæ brevitæ & deformitate suâ ædificium indecorum additura videbatur. Cæteris excisis, deformis hæc scilicet dicebat, De te non amplius querar, natura, quòd te turpem genueris, cum formosis tam magna videam discriminare discrimina.

Hac Fabula nos admonet, nè doleamus nos natos esse deformes, cum multis formositas sæpe nocuerit.

De Cygno, in morte canente, reprehensò à Ciconia. 6

CYgnus moriens interrogabatur à ciconia, cur in morte, quam cætera animalia adeò exhorrent, multis suaviores, quàm in omni vita, emitteret sonos; cum potius mœstus esse deberet. Cui cygnus, Quia, inquit, neque cibi quærendi curâ amplius cruciabor, neque incupum laqueos extimescam.

Hac fabula admonet, nè mortem formidamus, quâ omnes præsentis miseriæ præciduntur.

De Muliere virum morientem flente, & parente eam consolante.

Mulierem adhuc juvenem, cujus vir animum agebat, parens consolabatur, dicens, Nè te affliges, tantopere lugeas, filia: aliud enim virum tibi invenies, isto longè formosiorum, qui prioris desiderium facile mitigabit. At mulier doloris impatiens, ut quæ maritum ardenti amore prosequabatur, non modò verba parentis non admittebat, sed intempestivam alterius mariti mentionem accusabat. At ubi maritum defunctum vidit, inter lacrymas & luctus parentem interrogavit, an adsit juvenis ille, quem sibi in virum dare velle dixerat.

Fabula indicat, quàm cito defunctorum maritorum amor uxorum animis excidere soleat.

De

De Muliere Amatoris discessum flente:

Mulier impudica amatorem suum abeuntem, quomodo omnibus ferè rebus spoliaverat, multis lacrymis prosequabatur. Interrogante autem eam viciniâ, cur tam immoderatè fleret; Non discessum ejus, inquit, sed pallium, quod ei reliqui, fleo.

Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona, à meretricibus amari.

De Musca, quæ quadrigis insidens pulverem se excitasse dicebat.

Quadrigæ in stadio currebant, quibus musca insidebat. Maximo autem pulvere, tum equorum, tum pulsu, tum rotarum volutatione, exorto, dicebat musca, Quàm magnam vim pulveris excitavi!

Hæc fabula ad eos spectat, qui, cum ignavi sint, alienam mentem gloriam suis magnificis verbis in se transferre conantur.

De Anguilla conquerente, quòd magis quàm Serpens infestaretur.

Anguilla interrogabat serpentem, quare, cum similes essent, atque cognati, homines tamen se potius quàm illum insequerentur. Cui serpens, Quia rarò, inquit, me hædunt impunè.

Hæc fabula indicat, minùs lædi solere, qui sese ulciscuntur.

De Asino, Simia, & Talpa.

Conquerente asino quòd cornibus careret, simiâ raro quòd cauda sibi deesset; Tacete, inquit talpa, cum me oculis captum esse videatis.

Hæc fabula ad eos pertinet, qui non sunt suâ sorte contenti, qui, si aliorum infortunia considerarent, æquiore animo irascerent sua.

De Nautis Sanctorum auxilium implorantibus.

Nauta quidam in mari subitâ & atrâ tempestate comprehensus, cæteris ejus focis diverforum diverforum auxilium implorantibus, Nescitis, inquit, quod

is: Antè enim quàm sancti isti ad Deum pro nostra
 liberatione se conferant, hâc imminente procellâ obrue-
 tur. Ad eum igitur confugiendum censeo, qui absque
 ulterius adminiculo, à tantis malis nos poterit liberare.
 invocato igitur Dei omnipotentis auxilio, illico pro-
 cella cessavit.

*Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi potest, ad
 imbecilliores non confugiendum.*

De Piscibus è sartagine in prunas

desilientibus.

Pisces adhuc vivi in sartagine ferventi oleo coqueban-
 tur; quorum unus, Fugiamus hinc fratres, inquit,
 è pereamus. Tum omnes pariter è sartagine exilientes
 in ardentibus prunas deciderunt. Majore igitur dolore
 effecti damnabant consilium quod ceperant, dicentes,
 Quantò atrociori nunc morte perimus!

*Hæc nos admonet fabula, ut ita præsentia vitemus pericu-
 la, nè incidamus in graviora.*

De Quadrupedibus societatem adversus aves

cum piscibus ineuntibus.

Quadrupedes, cùm bellum sibi ab avibus esset indi-
 ctum, cum piscibus fœdus ineunt, ut eorum auxi-
 lio se ab avium furore tuerentur. Cùm autem optata
 expectarent auxilia, pisces negant se per terram ad eos
 accedere posse.

*Hæc nos admonet fabula, nè eos nobis socios faciamus, qui
 cum opus sit, nobis adesse non possunt.*

De Legato avaro tubicines decipiente.

Quidam avarus pro patria legatus in aliam urbem
 profectus erat; cui tubicines præstò affuerunt, ut
 illius aures tubarum clangore, loculos autem suos pecu-
 niâ implerent. Quibus ille renunciari jubet, non esse
 nunc locum cantibus; se in summo luctu & mœrore
 constitutum, matrem enim suam obîisse. Tubicines au-
 tem

tem spe frustrati & mœsti abeunt : Amicus quidam legatus, audiens luctum, ad eum visendum consolandumque accedit, interrogatque ; quamdudum mater ejus obliisset. Quadraginta jam anni sunt, inquit ; Tum amicus, intellectâ legati strophâ, in risum effusus est.

Hæc fabula in avaros facit, qui omni arte student conservare pecuniam.

De Viro, qui ad Cardinalem nuper creatum gratulandi gratiâ accessit.

VIR quidam facetus admodum & urbanus, audientem amicum suum ad Cardinalatus dignitatem assumptum, ad eum gratulandi gratiâ accessit. Qui honore tumidus, amicum veterem agnoscere dissimularis quisnam esset, interrogabat. Cui ille, ut erat ad jocum promptus, Miseresco, inquit, tibi cæterisque qui ad ejusmodi honores perveniunt : quamprimùm enim dignitates ejusmodi estis assecuti, visum auditumque, & cæteros sensus ita amittitis, ut pristinos amicos amplius non diagnoscatis.

Hæc fabula eos notat, qui in altum sublatis veteres despicunt amicitias.

De Juvene Senis curvitatē iridente.

JUVENIS quidam, conspicatus senem in arcus tenso similitudinem curvum, interrogavit, an sibi arcum vellet vendere. Cui ille, Ecquid est tibi opus pecuniam amittere ? si enim ad meam perveneris ætatem, absque pecunia arcum tibi natura concedet.

Hæc fabula indicat, Minime irridenda vitia senilis ætatis, quam nemo vivendo effugere potest.

De Sene puellam in uxorem accipiente.

VIR quidam imprudens, exacto septuagesimo vitæ anno, puellam duxerat in uxorem, qui ad id tempus in cœlibatu permansisset. Cui cum debitum solvere non posset, dicere solebat, Quam malè vitam meam dispos

posui ! Juveni enim mihi uxor deerat ; nunc autem se-
nex desum uxori.

Hæc fabula innuit, omnia suo tempore peragenda.

De Aquila & Pica.

Pica aquilam rogabat, ut se inter suos familiares &
domesticos acciperet ; quando id mereretur, cum
corporis pulchritudine, tum ad mandata peragenda
linguæ volubilitate. Cui aquila, Hoc facerem, respon-
dit, nî vererer, nè, quæ infra tegulam fiant, tuâ lequa-
tate cuncta efferres.

*Hæc fabula monet, linguaces & garrulos domi non ha-
bendos.*

De Turdo amicitiam cum Hirundine ineunte.

Gloriabatur turdus, se amicitiam contraxisse cum
hirundine. Cui mater, Stultus es, fili, inquit,
si credis cum ea posse convivere, cum uterque ve-
strum diversa soleat appetere loca : tu enim frigidis,
illa tepidis delectatur locis.

*Hæc monemur fabulâ, nè eos nobis faciamus amicos, quo-
rum vita à nostra dissentit.*

De Rustico & Mure.

Rusticus quidam erat, admodum pauper, sed adeò
facetus, ut nè calamitatis quidem tempore, nati-
vi lepôris oblivisceretur. Is cum villam suam casu igne
injecto ità ardentem videret, ut aliquo modo ignem ex-
tinguere posse diffideret, mœstus spectat incendium.
Interim cernit murem quendam, qui, villâ egressus,
periculum quàm ocyssimè fugiebat. Oblitus damno-
rum rusticus accurrit ; & murem corripiens, illum in
medium jecit incendium, dicens, Ingratum animal,
tempore felicitatis mecum habitâsti : nunc quia for-
tuna mutata est, villam meam deseruisti.

*Fabula indicat, eos non esse veros amicos, qui arridente
fortunâ à latere tuo non discedunt, turbatâ autem, præci-
piâ abeunt cursu.*

De Eremita agrotante.

Insitum est à natura omni animantium generi, ut re-
 veneræ libidine incitentur; à qua si qui homines
 qui corvo albo rariores sunt, se abstinere volunt, sæpe
 in graves morbos incidere solent. Quidam igitur ere-
 mita ipsâ adolescentiâ ità titillationes carnis evicerat,
 ut usque ad quintum & vigesimum ætatis annum virgo
 permanferit. Cùm autem eâ ætate gravissimè ægrotare
 cœpisset, medici nullum aliud salutis ejus remedium
 se invenire dicebant, nisi ut cum aliqua muliere coiret.
 Diu eremita recusavit, mori se potius velle dicentem
 quàm virginitatem, rem tam præclaram, & Deo maxi-
 mè gratam, amittere: assueti enim virtutibus ægrè in-
 las à se discedere patiuntur. Victus tandem precibus
 & cupiditate vitæ, quâ nihil homini sanæ mentis dulci-
 us est, adductæ sibi mulieris infusus gremio, placidè
 petiit per membra soporem. Experrectus autem vehemen-
 ter angebatur, & tantam vim lacrymarum effunde-
 bat, ut omnes, qui aderant, illius misererentur: quibus
 que igitur consolari, & ut bono animo esset hortari
 quoniam Deus clementissimus Pater ei ignosceret, qui
 non voluptatis, sed recuperandæ sanitatis causâ tale opus
 perpetrasset. At ego, inquit, istud non fleo; sed quòd
 tantam dulcedinem citiùs expertus non sum.

*Hæc indicat fabula, humanam naturam adeò peccatorum
 illecebris delectari, ut vitiorum voluptatem facile virtutum
 amaritudini anteponat.*

De Divite quodam & Servo.

VIR erat dives, servum habens tardi ingenii, quem
 regem stultorum solebat nuncupare. Ille his ver-
 bis sæpiùs iratus, statuit hero par referre. Semel enim
 in herum conversus, Utinam, inquit, rex stultorum
 essem! in toto enim terrarum orbe nullum meo latius
 esset imperium, & tu quoque meo subesses imperio.

Fabula indicat, omnia plena esse stultorum.

De Vidua Virum petente.

Vidua quædam dives à vicina petebat, ut maritum sibi reperiret, quem non coitus gratiâ (qui ingratus admodum sibi erat) sed nè bona sua dilapidarentur, exoptare se dicebat. Mulier sagax, & viduæ verutias intelligens, se inquisitum pollicetur. Paucis post diebus viduam conveniens, Reperi, inquit, tibi virum ex animi tui sententia : est enim vir prudens, ad res gerendas natus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi non sunt. Cui vidua, Abi hinc, inquit, in malam rem cum isto marito tuo illepedo : etsi enim coitus appetens non sum, volo tamen habeat quod nos reconciliet, si quando cœperimus esse discordes.

Hæc fabula indicat, nullum matrimonium felix, si clavus defuerit, qui virum & mulierem arctissime constringat.

De Canibus urbanis villaticum insequentibus.

Canes complures urbani quendam villaticum præcipiti insequabantur cursu : quos diu ille fugit, nec repugnare ausus est. At ubi ad insequentes conversus substitit, & dentes ipse quoque ostendere cœpit, omnes pariter substiterunt, nec aliquis urbanorum illi appropinquare audebat. Tunc imperator exercitus qui fortè ibi aderat, ad suos conversus milites, Commiliones, inquit, hoc spectaculum nos admonet, nè fugiamus, cum præsentiora fugientibus, quàm repugnantibus videamus imminere pericula.

De Anu Dæmonem accusante.

Volunt homines ut plurimum, quando suâ culpâ aliquid sibi acciderit adversi, in fortunam, vel in dæmonem culpam conferre, ut se crimine exuant, adeò omnes sibi indulgent. Hoc dæmon ægrè ferens, cum videret

videret anum quandam arborem ascendentem, ex qua illam ruituram, & in se culpam collaturam praeviderat, accitis testibus, dixit, Videte anum illam absque meo consilio arborem ascendentem, unde eam casuram esse prospicio : estote mihi testes, me ei non suasisse, ut soleata illam ascenderet. Mox anus cecidit : & cum interrogarent, cur soleata arborem ascendisset ; Dæmon, inquit, me impulit. Tum dæmon, adductis testibus, probavit, id ab anu absque suo factum esse consilio.

Fabula indicat, homines minimè veniâ dignos, qui, cum liberè peccent, fortunam vel dæmonem accusant.

De Testudine & Ranis

Testudo conspicata ranas, quæ in eodem stagno pasciebantur, adeò leves agilesque ut facilè quolibet prosilirent, & longissimè saltarent ; naturam accusabat quòd se tardum animal & maximo impeditum onere procreâisset, ut neque facilè se movere posset, & magnâ assiduè mole premeretur. At ubi vidit ranas anguillarum escam fieri, & cujuscunque vel levissimo ictu obnoxias, aliquantulum recreata dicebat, Quantò melius est onus, quo ad omnes ictus munita sum, ferre quàm tot mortis subire discrimina !

Hæc fabula indicat, nè ægre feramus dona naturæ, quæ majori nobis commodo sæpe sunt, quàm nos intelligere valeamus.

De Gliribus quercum eruere volentibus.

Glirès quercum arborem glandiferam dentibus eruerè destinaverant, quòd paratiorem haberent cibum nè victus gratiâ toties ascendere & descendere cogerentur. Sed quidam ex his, qui ætate, & usu rerum, ac prudentiâ cæteris longè anteibat, eos absterruit, dicens, Si nutricem nostram nunc interficiemus, quis futuris annis nobis ac posteris nostris alimenta præbebit ?

Fabula

Fabula hac monet, virum prudentem debere non modo presentia intueri, verum etiam futura longè prospicere.

De Cane & Hero.

Canem quidam habens, quo magis illi diligeretur, semper eum suis pascebat manibus, ligatumque solvebat; ligari autem & verberari jubebat à servo, ut beneficia à se, maleficia autem à servo in illum viderentur esse collata. Ægrè autem ferens canis se assidue ligari verberarique, aufugit: & cum increparetur à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui à se fugisset, à quo semper dilectus pastusque fuisset, ligatus autem verberatusque nunquam; respondit, Quod servus tuo jussu facit, à te factum puto.

Fabula indicat, eos malefactores habendos, qui maleficiorum causa fuere.

De Avibus Scarabeos timentibus.

Magnus timor aves incefferat, nè scarabei arcu pilari eas occiderent, à quibus magnam pilarum vim in sterquilinio summo labore fabricatam audierant. Tunc passer, Nolite inquit, expavescere: quomodo enim pilas in nos per aëra volantes jacere possunt, cum eas per terram magno molimine vix trahant?

Hæc Fabula nos admonet, nè hostium opes extimescamus, quibus deesse videmus ingenium.

De Urso & Apibus.

Ursus ictus ab ape, tantâ irâ percitus est, ut alvari, in quibus apes mellificaverunt, tota unguibus discerperet, Tunc apes universæ, cum domos suas dirui, cibaria auferri, filios necari viderent, facto impetu, aculeis ursum invadentes penè necavere. Qui, ex eorum manibus vix elapsus, secum dicebat, Quantò melius erat, apis unius aculeum tolerare, quàm tot in me hostes meâ iracundiâ concitare!

*Hæc Fabula innuit, longè melius interdum esse infuriam u-
nius sustinere, quàm, dum unum punire volumus, multos no-
bis inimicos comparare,*

De Aucape & Fringilla.

Auceps tetenderat volucribus retia, largamque il-
lis in area effuderat escam, pascentes tamen aves
non capiebat, quia sibi videbantur paucae: quibus pa-
stis ac avolantibus, aliæ pastum adveniunt; quas quo-
que propter paucitatem capere neglexit. Hoc per to-
rum diem ordine servato, ac aliis advenientibus, aliis
abeuntibus, illo semper maiorem prædam exspectante,
tandem advesperascere cœpit. Tunc auceps, amissâ spe
multas capiendi, cum jam tempus esset quiescendi, at-
trahens retia, unam tantum fringillam, quæ infelix in
area remanserat, cepit.

*Hæc fabula indicat, qui omnia comprehendere volunt, sæpe
pauca vix capere posse.*

De Milite & duobus Equis.

Miles equum habens optimum, emit alium nequic-
quam illi bonitate parem, quem multò diligentius
quàm priorem nutriebat. Tum posterior priori sic ait,
Cur me dominus quàm te impensius curat, cum tibi ne-
que pulchritudine, neque robore, neque velocitate com-
parandus sim? Cui ille, Est hæc, inquit, hominum na-
tura, ut semper in novos hospites benigniores sint.

*Hæc fabula indicat hominum amentiam, qui nova, etiam si
deteriora sint, solent veteribus antepone.*

De Sue & Cane

irridebat Canem odorisequum, qui domino mur-
e & caudâ adlaretur, à quo ad artem aucupato-
ris verberibus, auriumque vellicationibus fu-
tus. Cui canis; Nescis, inquit, insane, nescis
verberibus illis sum consecutus. Per ea enim
vadicum coturnicumque carnibus vescor.

Hæc

Hæc fabula nos monet, nè iniquo feramus animo præceptorum verbera, quæ multorum bonorum causa consueverunt esse.

De Trabe boum pigritiam increpante.

TRabs, quæ curru vehebatur, boves ut lentulos increpabat, dicens, Currите pigri, onus enim leve portatis. Cui boves, Irrides nos? responderunt: Ignoras quæ te poena maneat: Onus hoc nos citò deponemus; tuum autem tu, quoad rumparis, sustinere cogèris. Indoluit trabs, nec ampliùs boves conviciis lacerare ausa est.

Hæc fabula quemlibet monet, nè aliorum insultet calamitatibus, cum ipse posset majoribus subjici.

De Carduele & Püero.

Carduelis avis interrogata à puero, à quo deliciis habita, & suavibus largisque cibus nutrita fuerat; cur caveâ egressâ regredi noller: Ut meo, inquit, me arbitrato, non tuo, pascere possim.

Hæc fabula indicat, vitæ libertatem cunctis deliciis anteponendam.

De Scurra & Episcopo.

Scurra quidam calendis Januarii ad episcopum quendam divitem quidem, sed avarum, accedens, numisma aureum strenæ nomine petiit. Antistes insanire hominem dixit, qui crederet tantam pecuniam sibi in strenam dari. Tum scurra nummum argenteum efflagitare cœpit. Sed cum ille hoc quoque nimium sibi videri diceret, æreum quadrantem ut saltem sibi traderet, orabat. Sed cum nè hunc quoque posset ab episcopo extorquere, Reverende, inquit, Pater saltem benedictione tuâ me pro strenâ imperti. Tunc episcopus, Eleste, inquit, genua, fili, ut te benedicam. At ego, inquit scurra, benedictionem istam tuam tam vilem nolo: si enim nummum æreum valeret, eam mihi nunquam profectò concederes.

Hæc Fabula contra eos Episcopos & Sacerdotes conficta est, qui divitias & opes pluris faciunt, quàm cuncta Ecclesia sacra atque mysteria.

De Upupa indignè honorata.

INvitatæ ferè omnes aves ad aquilæ nuptias, indignè ferebant, upupam cæteris præferri, quia coronâ insignis esset, & versicolôribus pennis ornata; cùm semper inter stercora & sordes solita esset volitare.

Hæc fabula stultitiam eorum arguit, qui in hominibus honorandis, potius vestium nitorem præstantiamque formæ, quàm virtutes moresque soleant attendere.

De Sacerdote & Pyris.

Sacerdos quidam gulosus, extra patriam ad nuptias proficiscens, ad quas fuerat invitatus, reperit in itinere pyrorum acervum: quorum nè unum quidem attigit, quamvis magnâ affectus fame; quin potius ea ludibrio habens, lotio conspergit: indignabatur enim ejusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cùm in itinere torrentem quandam ità imbris auctum offendisset, ut sine vitæ periculo eum transire non posset, domum redire constituit. Revertens autem jejunos, tantâ est oppressus fame, ut nisi pyra illa, quæ urinâ consperferat, comedisset, cùm aliud non inveniret, extinctus fuisset.

Hæc fabula monet, nihil esse contemnendum; cùm nihil sit tam vile & abjectum, quod aliquando usui esse non possit.

De Mulo & Equo.

Mulus conspiciens equum aureo fræno ephippioque insignem, & purpureis opertum phaleris, rumpebatur invidiâ, illum beatum reputans, qui continuo optimis vesceretur cibis, & decore amiciretur ornatu; se autem præ illo infelicem, qui clitellis malè dolatis oppressus, quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi vidit equum è pugna redeuntem multis affectum vulneribus,

meribus, præ illius calamitate se felicem appellabat, ingè melius esse dicens, quotidiano labore durum vitum quæritare, & turpiter vestiri, quàm, post optimos & delicatos cibos, & tantos ornatus, mortis adire discrimina.

Hæc fabula monet, regibus & principibus minimè invidendum, quia divitiis & opibus abundant; cum vitam eorum ingè pluribus periculis, quàm pauperum, videamus esse obiectam.

De Porco & Equo.

Orcus conspiciens equum bellatorem, qui cataphractus ad pugnam prodibat; Stulte, inquit, quò proferas? in pugna enim fortasse morieris. Cui equus, sibi inter lutum sordēsque impinguato, cum nihil dignum laude gesseris, cultellus adimet vitam: mortem erò meam comitabitur gloria.

Hæc fabula innuit, honestius esse rebus præclarè gestis occumbere, quàm vitam turpiter actam protrahere.

De Coriario emente pellem urfi à Venatore nondum capti.

Coriarius ad venatorem accedens emit ab eo pellem urfi, pecuniàmque pro ea protulit. Ille, sibi in præsentia pellem urfi non esse, cæterùm postridie ventum profecturum, ursoque interfecto, pellem illius se daturum pollicetur. Coriarius, animi gratià cum venatore in sylvam profectus, altissimam arborem ascendit, ut inde urfi venatorisque certamen prospiceret. Venator intrepidus ad antrum ubi ursus latebat profectus, immissis canibus, illum exire compulit: qui, vitato venatoris ictu, eum prostravit humi. Tunc venator, sciens hanc feram in cadavera non sævire, anhelitu retento se mortuum simulabat. Ursus, naribus immotis, olfaciens, cum illum nec naso nec ore spiritum deprehenderet, abscessit. Coriarius cum feram posse perspiceret, ac nihil ampliùs adesse periculi,

ex

ex arbore se deducens, & ad venatorem, qui nondum surgere audebat, accedens, illum ut surgeret monuit. Interrogavit deinde, quid ad aurem ei ursus locutus esset. Cui venator, Monuit me, inquit, ne deinceps ursi pellem vendere vellem, nisi eum prius contempnim

Hæc fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

De Eremita & Milite

Eremita quidam, vir sanctissimæ vitæ, militem hortabatur, ut relicta seculari militiâ, quam absque Dei offensa & animæ discrimine pauci exercent, tandem se corporis traderet quieti, & animæ consulere salutem. Cui miles, Faciam, inquit, quod mones, pariter: Verum enim est, quod hoc tempore milites neque stipendia exigere valeant, licet exigua sint, neque prædari possint.

Hæc fabula indicat, multos vitiis renuntiare, quia illi amplius exercere non possunt.

De Viro & Uxore bigamis.

VIR quidam, defunctâ uxore, quam valdè dilexerat, duxit alteram, & ipsam viduam, quæ afflicte ei prioris mariti virtutes fortisque facinora obieciebat: cui ut par referret, ipse quoque defunctæ uxoris mores probatissimos pudicitiamque insignem referebat. Quodam autem die, viro irata, pauperi elemosynam petenti partem caponis, quem in cœnam utrisque coxerat, dedit, dicens, Do tibi hoc pro anima prioris viri. Quod audiens maritus, accersito paupere, reliquum caponis dedit, dicens, Et ego quoque do tibi hoc pro anima uxoris meæ defunctæ. Sic illi dum alter alteri nocere cupiunt, quod cœnarent tandem non habuerunt.

Hæc fabula monet, non esse contra eos pugnandum, qui possunt optimè vindicare.

De Leone & Mure.

EO laqueo captus in sylva, cum se ita irretitum videret, ut nullis viribus se indè posse explicare consideret, murem rogavit, ut abroso laqueo eum liberaret, promittens tanti beneficii se non immemorem futurum: quod cum mus promptè fecisset, leonem rogavit, ut filiam ejus sibi traderet in uxorem. Nec abiecit leo, ut benefactori suo rem gratam faceret. Nova autem nupta ad virum veniens, cum eum non videret, pedem illum pede pressit atque contrivit.

Hæc indicat fabula, matrimonia, & cetera consortia improbanda, quæ ab imparibus contrahuntur.

De Ulmo & Silere.

ULmus, in ripa fluminis nata, filer sibi proximum irridebat, ut debile & invalidum, quod ad omnem vel levissimum undarum impetum flecteretur: suam autem firmitatem & robur magnificis extollebat verbis, quod multos annos assiduos amnis impetus inconcussa pertulerat. Semel autem maximâ undarum violentiâ ulmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui filer ridens inquit, Cur me deseris, vicina? Ubi est nunc fortitudo tua?

Fabula significat, sapientiores esse, qui potentioribus cedunt, quam qui resistere volentes turpiter superantur.

De Cera duritiem appetente.

Cera ingemiscebat, se mollem, & cuicumque levissimo ictui penetrabilem procreatam. Videns autem lateres, ex luto multò se molliori factos, in tantam duritiem ignis calore pervenisse, ut multa perdurarent æcula, se jecit in ignem ut eandem duritiem consequeretur. Sed statim igne liquefacta, consumpta est.

Hæc admonet fabula, nè appetamus quod est nobis naturâ negatum.

De Agricola militiam & mercaturam affectante.

Agricola quidam ægrè ferebat, se assidue terras colere, nec perpetuis laboribus ad magnas divitias pervenire; cum nonnullos videret milites, qui ad præliis ita rem auxerant, ut bene induti incederent, lautis epulis nutriti beatam agerent vitam. Venditis igitur ovibus, capris ac bobus, equos emit & arma, & militiam profectus est: ubi cum ab imperatore suo impugnatum esset, non solum quæ habebat perdidit, sed etiam pluribus vulneribus affectus est. Quare, damnum militiam, mercaturam exercere statuit, ut in qua magis lucrum & minorem laborem existimabat. Prædictis igitur venditis, cum navim mercibus implevisset, navigare cœperat: sed, cum in alto esset, tempestate magna coortâ, navis submersa est, & ipse cum cæteris, qui in ea erant ad unum omnes periit.

Hæc fabula admonet, quemlibet debere sua sorte esse contentum, cum ubique sit parata miseria.

De Asino & Scurra.

Asinus indignè ferens scurram quendam honorari, pulchris vestibus amiciri, quia magnos ventris edebat sonos, ad magistratus accessit, petens, nè se minus quam scurram honorare vellent, Et cum magistratus admirantes eum interrogarent, cur se ita honore dignum duceret; Quia, inquit, majores quam scurra capitis ventris emitto, eosque absque fœtore.

Hæc fabula eos arguit, qui in rebus levissimis suas pecunias profundunt.

De Amne suum fontem conviciis laceffente.

Amnis quidam suum fontem conviciis laceffebat, ut inertem, quod immobilis staret, nec ullos haberet pisces; se autem plurimum commendabat, quod optimos crearet pisces, & per valles blando murmure ferperet. Indignatus fons in amnem velut ingratus

undine de

re. undas repressit. Tunc amnis, & piscibus & dulci so-
terra no privatus, exaruit.

*Hac fabula eos notat, qui bona quæ agunt sibi arrogant,
in Deo attribuunt, à quo, ceu à largo fonte, nostra bona pro-
cedunt.*

De Viro maligno & Damone.

VIR malignus cùm plurima perpetrasset scelera, &
sæpius captus, & carcere conclusus, arctissimè per-
vigili custodiâ teneretur, dæmonis implorabat auxili-
um : qui sæpenumero illi affuit, & è multis eum peri-
culis liberavit. Tandem iterum deprehensò, & soli-
tum auxilium imploranti, dæmon, magnum calceorum
te mœtusorum fascem super humeros habens, apparuit,
dicens, Amice, amplius tibi auxilio esse non possum :
tot enim loca pro te liberando hætenus peragravi, ut
se te omnes calceos contriverim : nulla etiam mihi su-
perest pecunia, quâ alios valeam comparare ; quare
pereundem est tibi.

*Hæc admonet fabula, nè estimemus nostra semper impunita
ire peccata.*

De Avibus plures Reges eligere volentibus.

AVES consultabant de pluribus regibus eligendis,
cùm aquila tantos volucrum greges sola regere
non posset : fecissentque voto satis, nisi cornicis mo-
ritu à tali consilio destitissent, Quæ, cùm causâ ro-
garetur, cur non plures reges duceret eligendos ; Quia
difficilius, inquit, plures, quàm unus faccus, im-
plentur.

*Hæc fabula docet, longe melius ab uno, quàm à multis
principibus gubernari.*

De Muliere, quæ pro Viro se velle mori dicebat.

MATRONA quædam admodum pudica, & viri aman-
tissima, ægrè ferebat, maritum adversâ valetu-
dine detineri ; lamentabatur, ingemiscebat, & ut suum
in

in virum amorem testaretur, rogabat mortem, ut, maritum sibi esset ereptura, se potius quàm illum vellet occidere. Inter hæc verba, mortem cernit horribili aspectu venientem : cujus timore perterrita, & jam sui voti pœnitens, Non sum ego, inquit, quam petis jacet ibi in lecto, quem occisura venisti.

Hæc fabula indicat, neminem esse adeò amantem amicum qui non malit sibi bene esse quàm alteri.

De Adolescente in funere matris canente.

VIR quidam defunctam uxorem, quæ ad sepulchrum offerrebat, lachrymis & fletibus prosequeretur filius verò ejus canebat. Qui cum à patre increparetur ut amens & insanus, qui in matris funere cantaret, cum unà secum mœstus esse & flere deberet ; Pater mi, inquit, si sacerdotes ut canerent conduxisti, cur mihi irasceris gratis concinenti ? Cui pater, Non tuum, inquit, & sacerdotum est idem officium.

Hæc fabula indicat, non omnia esse omnibus decora.

De viro zelotypo, qui uxorem dederat custodiendam.

VIR zelotypus uxorem, quam parùm pudicè vivere compererat, cuidam amico, cui plurimum fidei debebat, dederat custodiendam, ingentem pollicitus pecuniam, si eam ità diligenter observaret, ut nullo modo conjugalem violaret copulam. At ille, ubi aliquot dies expertus custodiam hanc nimis difficilem, & ingenium suum versutiâ mulieris vinci comperisset, ad maritum accedens, dixit, Se amplius nolle hanc tam duram gerere provinciam ; quandoquidem nè Argus quidem, qui totus oculatus fuit, mulierem invitam posse custodire : addidit præterea, Si necesse sit, malle se anno integro saccum plenum pulicibus quotidie in pratium deferre, solutoque sacco eos inter herbas pascere vespereque facto, omnes domum reducere, quàm undecim die impudicam mulierem servare.

Hæc fabula indicat, impudicam

VIR gro-
medici :
quorum
us, si v
asuetus
omo ej
ut ipsi
Hæc fabula indicat, expertis,

A Sinu
tur
esque v
us se h
us quan
Hæc fabula indicat, in aliorum

Quod
M Uli
tar
r, quar
de verb
uctus p
i imme
Na
Ha
Hæc fabula indicat, fodere.

A Sinus
nim
et vi

Hæc

Hæc fabula indicat, nullos custodes ità esse diligentes, ut impudicas mulieres valeant custodire.

De Viro clysteres recusante.

VIR quidam natione Germanus, dives admodum, ægrotabat : ad quem curandum plures accesserunt medici : (ad mel enim catervatim convolant muscæ) quorum unus inter cætera dicebat, Opus esse clysteribus, si vellet convalescere. Quod cum vir huiusmodi insuetus medicinæ audiret, furore percitus, medicos homo ejici jubet, dicens, Eos esse insanos, qui, cum canit ipsi doleret, podicem vellent mederi.

Hæc fabula innuit, omnia etiam salutaria, insuetis & inopertis, & aspera & obfutura videri.

De Asino ægotante, & Lupis visitantibus.

ASINUS ægrotabat, fama que exierat, eum cito moriturum. Ad eum igitur visendum cum Lupi calesque venissent, peterentque à filio quomodo pater se haberet; ille, per ostii rimulam respondit, *Meus quàm velletis.*

Hæc indicat fabula, quòd multi fingunt molestè ferre morbum aliorum, quos tamen cupiunt celeriter interire.

Quòd Nuci, Asino, & Mulieri prosunt verbera.

MULIER quædam interrogabat nucem secus viam natam, quæ à prætereunte populo faxis impetebatur, quare esset ità amens, ut quò pluribus majoribusque verberibus caderetur, eo plures præstantioresque gustus procrearet. Cui juglans, Esne, inquit, proveri immemor ità dicentis?

Nux, asinus, mulier, simili sunt lege ligati :

Hæc tria nil rectè faciunt, si verbera cessent.

Hæc fabula innuit, sæpe homines propriis jaculis se solere fodere.

De Asino laborum finem non inveniente.

ASINUS hyberno tempore plurimum angebatur, quòd nimio afficeretur frigore, & durum palcarum habet victum; quare vernam temperiem & teneras herbas

bas optabat. Sed cùm ver advenisset, cogeterurque à domino, qui figulus erat, argillam in aream, & lignum in fornacem, indèque lateres, imbrices, tegulas ad diversa loca deferre; pertæsus veris, in quo tot labores tolerabat æstatem omnibus votis expectabat, ut dominus, messe impeditus, eum quiescere pateretur. Sed tunc quoque cùm messes in aream, & indè domum triticum ferre compelleretur, nec quieti sibi locus esset, autumnum saltem fructuum finem fore sperabat. Sed ubi nè tunc quoque malorum terminum adesse cernebat, cùm quotidie vinum, poma, ligna portanda essent, rursus hyemis nivem & glaciem efflagitabat, ut tunc saltem aliqua sibi requies à tantis laboribus concederetur.

Hæc fabula indicat, nulla esse præsentis vitæ tempora, quæ non perpetuis sunt subiecta laboribus.

De Mure, qui cum Fele amicitiam contrahere volebat.

Mures complures, in cavo parietis commorantes, contemplabantur felem, quæ in tabulato, capite demisso & tristi vultu, recumbebat: Tunc unus ex illis. Hoc animal, inquit, benignum admodum & mite videtur: vultu enim ipso sanctimoniam quandam præfero, volo ipsum alloqui, & cum eo indissolubilem necesse amicitiam. Quæ cùm dixisset, & propius accessisset, fele captus & dilaceratus est. Tunc cæteri hoc videntes, secum aiebant, Non est profectò, non est vulgo temerè credendum.

Hæc fabula innuit, non ex vultu, sed ex operibus hominum iudicandos; cùm sub ovina pelle sæpe atroces lupi deest.

De Asino, qui Hero ingrato serviebat.

Asinus, qui viro cuidam ingrato multos annos infensus pede servierat, semel, ut fit, dum sarcinæ pressus esset gravi, & salebrosâ incederet viâ, sub onere recidebat. Tum dominus implacabilis multis verberibus eum

surgere

urgere compellebat, pigrum animal & ignavum nuncupans. At ille miser inter verbera hæc secum dicebat, Infelix ego, quàm ingratum sortitus sum herum! Nam quamvis ei multo tempore sine offensa servierim, tamen non hoc unum delictum tot meis pristinis beneficiis compensat.

Hæc fabula in eos conficta est, qui beneficiorum sibi collatorum immemores, etiam minimam benefactoris sui in se offensam atroci pænâ prosequuntur.

De Lupo suadente histrici ut tela deponeret.

UPUS esuriens in histricem intenderat animum: quam tamen, quia sagittis undique munita erat, invadere non audebat. Excogitatâ autem eam perdendi astutiâ, illi suadere cœpit, nè pacis tempore tantum reorum onus tergo reportaret; quandoquidem non aliquid sagittarii, nisi cum prælii tempus instaret, portarent. Cui histrix, Adversus lupum, inquit, semper præiudicandi tempus esse credendum est.

Hæc fabula innuit, virum sapientem oportere adversus inimicorum & hostium fraudes semper esse munitum.

De Mure liberante Milvum.

MUS conspiciatus milvum laqueo aucupis implicitum, misertus est avis, quamvis sibi inimicæ, brosisque dente vinculis, evolandi viam fecit. Milvus tanti immemor beneficii, ubi se solutum vidit, muent nil tale suspicantem corripiens, unguibus & rostro acervavit.

Hæc fabula indicat, malignos huiusmodi gratias suis benefactoribus solere impendere.

De Cochlea petente à Jove, ut suam domum secum ferre posset.

CUM Jupiter ab exordio mundi singulis animalibus munera, quæ petiissent, elargiretur; cochlea ab eo petiit ut domum suam posset circumferre. Interrogata à Jove, quare tale ab eo munus exposceret, quod illi

G

grave

grave & molestum futurum erat : Malo, inquit, tam grave onus perpetuò ferre, quàm, cùm mihi libuerit, malum vicinum non posse vitare.

Fabula indicat, malorum vicinitatem omni incommodo fugiendam.

De Herinaceo viperam hospitem ejiciente.

Herinaceus hyemem adventare præsentiens, blandè viperam rogavit, ut in propria illius caverna adversùs vim frigoris locum sibi concederet. Quod cùm illa fecisset, herinaceus huc atque illuc se provolvens, spinarum acumine viperam pungebat, & vehementi dolore torquebat. Illa malè secum actum videns, quando herinaceum suscepit hospitio, blandis eum verbis, ut exiret, orabat ; quandoquidem locus duobus esset angustus. Cui herinaceus, exeat, inquit, qui hìc manere non potest. Quare vipera sentiens sibi locum ibi non esse, illinc cessit hospitio.

Fabula indicat, eos in consortia non admittendos, qui non possunt ejicere.

De Lepore sese Vulpi præferente ob pedum velocitatem.

Lepus sese dignum reputabat, qui vulpi præferretur, quoniam longè illam pedum pernecitate superabat. Tum vulpes, At ego, inquit, ingenium sum sortita præstantius, quo sæpius, quàm tu pernecitate tuâ, canes eludo.

Hæc fabula indicat, corporis velocitatem & vires ab ingenio longe superari.

De Sene ob impotentiam libidinem carnis relincente.

VIR quidam sanctitate præditus singulari, senem quendam admonebat, ut tandem vitia libidinis dimittat, cui vehementer insudabat. Cui senex, Obtemperabo, inquit, pater sancte, sanctissimis optimisque admonitionibus tuis. Nam usum Veneris admodum mihi obesse sentio, & virga mihi amplius non arrigitur.

Haec

Hæc Fabula indicat, malos non amore virtutis & Dei, sed timore pœnæ & impotentia à consuetis vitiis desistere.

De Agricola quodam & Poeta.

Agricola quidam ad Poetam accedens, cujus agros colebat, cum eum inter libros solum offendisset, interrogavit eum, quo pacto ita solus vivere posset. Cui ille, Solus, inquit, tantum esse cœpi, postquam te huc contulisti.

Hæc fabula indicat, eruditos viros, qui doctissimorum virorum turbâ continuo stipantur, tunc solos esse, cum inter illiteratos homines fuerint.

De Lupo ovis pelle induto, qui gregem devorabat.

Lupus ovis pelle indutus, ovium se immiscuit gregi, quotidieque aliquam ex eis occidebat: quod cum pastor animadvertisset, illum in altissima arbore suspendit. Interrogantibus autem cæteris pastoribus, cur ovem suspendisset, aiebat, Pellis quidem, ut videtis, est ovis; opera autem erant lupi.

Hæc fabula indicat, homines non ex habitu, sed ex operibus judicandos, quoniam multi sub vestimentis oviùm lupina faciunt opera.

De Patre filium ad virtutes frustra hortante.

Pater quidam filium, ut vitiis deditum, multis hortabatur verbis, ut, derelictâ vitiorum viâ, virtutibus invigilaret, quæ ei laudem & decus erant paritura. Cui filius, Frustrâ, inquit, pater, ad hæc facienda hortaris: multos enim prædicatores, ut aiunt, audiui, qui longè te meliùs ad virtutum hortabantur viam, nunquam tamen eorum admonitionibus obsecutus sum.

Hæc fabula indicat, viros malignæ naturæ nullius hortatu à vitiis velle discedere.

De Cane oves domini sui occidente, à quo suspensus est.

PAstor quidam cani oves suas dederat custodiendas, optimis illum pascens cibis. At ille sæpe aliquam ovem occidebat. Quod cùm pastor animadvertisset, canem capiens, eum volebat occidere. Cui canis, Quare me, inquit, perdere cupis? Sum unus ex domesticis tuis: interface potius lupum, qui continuò tuo insidiatur ovili. Imò, inquit pastor, te quàm lupum morte dignum magis puto. Ille enim palàm se meum hostem profitetur; tu verò, sub amicitiae specie, quotidie meum imminuis gregem.

Hæc innuit fabula, longè magis puniendos, qui sub amicitiae specie nos ledunt, quàm qui aperte se nostros inimicos profitentur.

De Ariete cum Tauro pugnante.

ARies quidam inter lanigeros greges erat, tantâ cornuum & capitis firmitate, ut cæteros arietes statim facilèque superaret: quare cùm nullum ampliùs arietem inveniret, qui occursanti sibi auderet obsistere, crebris elatus victoriis, taurum ausus est ad certamen provocare. Sed primo congressu, cum in taurinam frontem arietasset, tam atroci ictu reperiçussus est, ut ferè moriens hæc diceret, Stultus ego quid egi? Cur tam potentem adversarium ausus sum laceßere, cui me imparem creavit natura?

Fabula indicat, cum potentioribus non esse certandum.

De Vidua & Asino viridi.

Vidua quædam cœlibatum exosa, nubere cupiebat, sed non audebat, verita vulgi irrisiones, qui maledictis eas solet incessere, quæ ad secundas transeunt nuptias: sed commater ejus, quàm contemnendæ essent populi voces, hæc arte monstravit. Jussit enim asinum album, quem vidua habebat, viridi colore depingi, & per omnes urbis vicos circumduci. Quod dum fieret,

santa

tanta admiratio ab initio omnes invaserat, ut non solum pueri, verum etiam senes hâc re insolitâ moti, asinum animi gratiâ comitarentur. Deinde cum hujusmodi animal quotidie per urbem duceretur, desierunt admirari. Itidem, inquit ad viduam commater, eveniet tibi : si enim virum acceperis, per aliquot dies eris fabula vulgi ; deinde hic sermo conticescet.

Hæc fabula indicat, nullam rem esse tantâ dignam admiratione, quæ in diuturnitate temporis non desinet esse miraculum.

De Aquila filios Cuniculi rapiente.

Aquila in altissima arbore nidulata, catulos cuniculi, qui non longè illinc pascebantur, in escam pulorum suorum rapuerat : quam cuniculus blandis orabat verbis, ut suos filios restituere dignaretur. At illa eum ut pusillum & terrestre animal & ad sibi nocendum impotens arbitrata, eos in conspectu matris unguibus dilacerare, & pullis suis epulandos apponere non dubitavit. Tunc cuniculus, filiorum morte commotus, hanc injuriam minimè impunitam abire permisit : arborem enim, quæ nidum sustinebat, radicitus effodit, quæ, levi impulsu ventorum procidens, pullos aquilæ adhuc implumes & involucres in humum deiecit : qui à feris depasti magnum doloris solatium cuniculo præbuerunt.

Hæc indicat fabula, neminem potentiâ suâ fretum, imbecilliores debere despicere, cum aliquando infirmiores potentiorum injurias ulciscantur.

De Lupo pisce fluvii, Maris regnum affectante.

Lupus piscis erat in amne quodam, qui pulchritudine, magnitudine, ac robore cæteros ejusdem fluminis pisces excedebat. Unde cuncti eum admirabantur, & tanquam regem præcipuo prosequabantur honore. Quare in superbiam elatus, majorem principatum

cœpit appetere. Relicto igitur amne, in quo multos annos regnaverat, ingressus est mare, ut ejus regnum sibi vendicaret. Sed offendens delphinum miræ magnitudinis, qui in illo regnabat, ita ab illo infectatus est, ut aufugiens vix amnis ostium ingrederetur: unde amplius non ausus sit exire,

Hæc fabula nos admonet, ut rebus nostris contenti, ea non appetamus quæ nostris viribus sunt longè majora.

De Ove Pastori conviciante.

Ovis conviciabatur pastori, quod, non contentus lacte quod in usum suum filiorumque ab ea mulgebat, insuper illam vellere denudaret. Tunc pastor iratus, filium ejus trahebat ad mortem. Ecquid, inquit ovis, pejus mihi facere potes? Ut te, inquit pastor, occidam, & lupis canibusque projiciam devorandam. Siluit ovis, majora adhuc mala formidans.

Hæc fabula indicat, non debere homines in Deum excalescere, si divitias & filios ipsis permittat auferri; cum etiam majora & viventibus & mortuis possit inferre supplicia.

De Auriga & Rota currus stridente.

Auriga interrogabat currum, quare rota quæ erat posterior, strideret, cum cæteræ idem non facerent: Cui currus, Ægroti, inquit, semper morosi, & queruli esse consueverunt.

Hæc fabula indicat, mala solere homines ad querimoniam semper impellere.

De viro amicos experire volente.

VIR quidam dives admodum & liberalis magnum habebat amicorum copiam, quos ad cœnam sæpissimè invitabat: ad quam libentissimè accedebant. Volens autem experiri, an in laboribus & periculis sibi fideles essent, omnes pariter convocavit, dicens, Obortos sibi inimicos, ad quos perdendos ire statuerat; quare correptis armis secum irent, ut illatas sibi ulciscerentur injurias. Tum omnes præter duos sese excusare cœperunt. Cæteris igitur repudiatis, illos tantum duos in amico-

rum

rum numero habuit ; quos deinde singulari amore prosecutus est.

Hæc fabula indicat, adversam fortunam amicitie experimentum esse quam optimum.

De Vulpe carnem Leporis Cani laudente.

Vulpes cum fugaretur à cane, & jamjam esset capienda, nec ullam aliam evadendi viam invenire se posse cognosceret ; Quid me, inquit, ô canis, perdere cupis, cujus caro tibi usui esse non potest ? Cape potius leporem illum (non procul enim lepus aberat) cujus carnem suavissimam mortales esse commemorant. Canis igitur motus consilio vulpis, omisâ vulpe, leporem insecutus est, quem tamen, ob incredibilem ejus velocitatem, capere non potuit. Paucis post diebus lepus conveniens vulpem, vehementer eam accusabat (verba enim ejus audierat) quòd se cani demonstrâset. Cui vulpes, Quid me accusas, lepus, cum tantopere te laudavi ? quid diceres si te vituperâssem ?

Hæc fabula indicat, multos mortales, sub laudationis specie, aliis perniciem machinari.

*De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem,
à Jove petentibus.*

Lepus & vulpes à Jove petebant : hæc, ut calliditati suæ pedum celeritatem ; ille, ut velocitati suæ calliditatem adjungeret. Quibus Jupiter ita respondit, Ab origine mundi è sinu nostro liberalissimo singulis animantibus sua munera sumus elargiti : uni autem omnia dedisse, aliorum fuisset injuria.

Hæc indicat fabula, Deum singulis sua munera ita esse equali lance largitum, ut quisque esse debeat sua sorte contentus.

De Equo inculto, sed veloci, & cæteris eum irridentibus.

Equi complures ad Circenses ludos fuerant adducti, pulcherrimis phaleris ornati, præter unum quem

cæteri incultum, & ad hujusmodi certamen ineptum irridebant, nec unquam victorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus advēnit, & dato tubæ signo cuncti carceribus exsiluere; tum demum innotuit, quantò hic paulò ante irrisus cæteros velocitate superaret: omnibus enim aliis post se longo intervallo relictis, palmam affecutus est.

Fabula significat, non ex habitu, sed ex virtute homines judicandos.

De Rustico, per vocem hædi ad Jurisconsultum admissio.

Rusticus quidam gravi lite implicatus, ad quendam jurisconsultum accesserat, ut eo patrono sese explicaret. At ille, aliis negotiis impeditus, renunciari jubet, se non posse nunc illi vacare; quare abiret, aliàs rediturus. Rusticus, qui huic ut veteri fidòque amico plurimum fidebat, sepius rediens, nunquam admissus est. Tandem hœdum adhuc lactantem & pinguem secum deferens, ante ædes Jurisperiti stabat, & hœdum velligans, illum balare coegit. Janitor, qui ex præcepto heri dona portantes statim admittere solebat, auditâ voce hædi, Januam illico aperiens, hominem introire jubet. Tunc Rusticus ad hœdum conversus, Gratiâs, inquit, ago, hœdule mi, qui tam faciles mihi has effecisti fores.

Fabula indicat, nullas res esse tam duras difficilesque, quas munera non aperiunt.

*De Adolescente ex coitu infirmo,
& Lupo.*

Adolescens quidam uxorem duxerat, & ipsam quoque adolescentulam, formosam admodum, & libidinofam: cujus effrænæ libidini dum satisfacere cupit, itâ lumbos exhaust, ut paucis post diebus macilentus fieret, & mortuo magis quàm vivo similis videretur: non ingredi, non stare, non aliquid opus facere poterat: sed,

ed, ut senex quidam, apricatione gaudebat. Dum er-
 d in aprico stans loco, calore Solis sese calefaceret, ac-
 idit, ut venatores, qui lupum fuerant insectati, illâc
 ter haberent ; quos cum adolescens interrogaret, cur
 upum non ceperant ; Ob incredibilem, inquit, il-
 us velocitatem, illum assequi non potuimus. Tunc ait
 adolescens, Uxorem profectò hic lupus habere non de-
 et : si enim uxori junctus esset, nunquam tantâ pe-
 um pernicitate polleret.

*Hæc indicat fabula, neminem esse adeo robustum & for-
 em, quem nimius Veneris usus non infirmum & debilem
 eddat.*

*De Sene Juvenem poma sibi surripientem saxi
 dejiciente.*

Senex quidam juvenem sibi poma surripientem blan-
 dis orabat verbis, ut ex arbore descenderet, nec res
 suas vellet auferre. Sed cum incassum verba funderet, ju-
 vene ejus ætatem ac verba contemnente ; Non in verbis
 tantum, inquit, verum etiam in herbis audio esse vir-
 tutem. Herbas igitur vellere, & in illum jacere cœ-
 pit. Quod juvenis conspicatus, in vehementem ri-
 sum effusus est, & senem delirare arbitrabatur, qui cre-
 deret eum ex arbore herbis posse depellere. Tunc se-
 nex omnia experiri cupiens, Quando, inquit, verborum
 & herbarum vires adversus raptorem mearum rerum
 nullæ sunt, lapidibus agam, in quibus quoque dicunt es-
 se virtutem : lapidésque, quibus gremium impleverat, in
 juvenem jaciens, illum descendere & abire coegit.

*Hæc fabula indicat, omnia prius sapienti tentanda, quam
 ad armorum confugiatur auxilium.*

*De Luscinia cantum Accipitri pro vita
 pollicente.*

Luscinia ab accipitre famelico comprehensa, cum
 modò se ab eo devorandam esse intelligeret, blandè
 rogabat ut se dimitteret ; pollicita, pro tanto beneficio
 ingentem

ingentem mercedem sese relaturam. Cùm autem accipiter eam interrogaret, quid gratiæ sibi referre posset. Aures, inquit, tuas mellifluis cantibus demulcebo. At ego, inquit, accipiter, malo mihi ventrem demulceas: sine tu enim cantibus vivere possum, sine cibo verò non possum.

Hæc fabula innuit, utilia jucundis anteponenda.

De Leone Porcum sibi socium eligente.

LEO cùm socios adsciscere sibi vellet, multaque animalia sese illi adjungere optarent, idque precibus & votis exposcerent, spreto cæteris, cùm porco solam societatem voluit inere. Rogatus autem causam, respondit, Quia hoc animal adeò fidum est, ut amicos & socios suos in nullo, quantumvis magno discrimine, unquam relinquat.

Hæc fabula docet, eorum amicitiam appetendam, qui adversitatis tempore à præstando auxilio non referunt pedem.

De Culice cibum & hospitium ab Ape petente.

CULEX hyberno tempore, cùm fame & frigore se periturum conjiceret, ad apum accessit alvearia, ab eis cibum & hospitium petens: quæ si ab eis fuisset concessus, promittebat, filios earum se artem musicandi edocturum. Tunc quædam apis: At ego malo artem meam liberi mei discant, quæ eos à famis & frigoris periculo eximere poterit.

Fabula nos admonet, ut liberos nostros his artibus erudiamus, quæ eos ab inopia valent vindicare.

De Asino tubicini, & Lepore tabellario.

LEO rex quadrupedum, adversus volucres pugnaturus, suorum acies instruebat. Interrogatus autem ab urso quid ei asini inertia aut leporis timiditas ad victoriam conferre possent, quos ibi inter cæteros milites adesse cernebat; respondit, Asinus tubæ suæ clangore milites ad pugnam concitabit, lepus verò, ob pedum celeritatem, tabellarii fungetur officio,

Fabula

Fabula significat neminem adeò contemptibilem, qui alia in re nobis prodesse non possit.

De Accipitribus inter se inimicis, quos Columba composuere.

ACCIPITRES invicem inimici quotidie decertabant, suisque odiis occupati, alias aves minimè infestant. Columbæ illorum vicem dolentes, eos missis leatatis composuere. Sed illi ubi inter se amici effecti sunt, cæteras aves imbecilliores, & maximè columbas, exare & occidere non desinebant. Tum secum columbæ, Quàm utilior accipitrum discordia, quàm concordia, nobis erat!

Hec admonet fabula, malorum inter se odia civium aliena potius quam extinguenda; ut, dum inter se digladiantur, viros bonos quietè vivere permittant.

De Muliere ignem in mariti domum ferent e.

VIR quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis, quid sibi vellet facula illa quam nova nupta accensam paternâ domo efferret, rursusque mariti domum ingressura accendit & introfert; significat, inquit, me hodie ignem è foci mei ædibus ablatum in domum meam inferre.

Fabula significat, sæpenumero mulierem ignem quandam esse, qui mariti bona comburit.

De Prætorē repetundarum damnato.

PRÆTOR, qui pecuniam cui præfuerat expilaverat, repetundarum damnatus fuerat. Cùmque ægrè ablata restitueret, dicebat quidam è provincialibus, Hic noster Prætor mulieres imitatur, quæ foetus concipientes, mirâ voluptate afficiuntur, cùm autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

Fabula innuit, aliena non esse surripienda, nè, illa depone-re coacti, mærore conficiamur.

De Sene mortem differre volente.

Senex quidam mortem, quæ cum è vita raptura venerat, rogabat ut paululum differret, dum testamentum conderet, & cætera ad tantum iter necessaria præpararet. Cui mors, Cur non, inquit, hæc præparasti, toties à me monitus? Et cum ille, Eam nunquam à se visam antea, diceret; Cum, inquit, nunc æquales tuos modò, quorum nulli ferè jam restant, viderem etiam juvenes, pueros, infantes, quotidie rapiebam, nonne te admonebam mortalitatis tuæ? Cum oculos hebescere, auditum minui, cæterosque sensus indies deficere, corpus ingravescere sentiebas, nonne tibi me propinquam esse dicebam? & te admonitum negas? quare ulterius differendum non est.

Hæc fabula indicat, ita vivendum, quasi mortem semper adesse cernamus.

De Viro avaro sacculam nummorum alloquente.

VIR quidam avarus, qui ingentem aureorum accipulam malè partum relicturus moriebatur, inter rogat sacculum nummorum, quem morienti sibi iussu rat afferri, Quibus voluptatem esset allaturus. Cum sacculus, Hæredibus, inquit, tuis, qui nummos à tanto sudore quæsitos, in scortis & conviviis profunderent; & dæmonibus, qui animam tuam æternis supplicis mancipabunt.

Hæc fabula indicat, stultissimum esse in eis laborare, qui aliis gaudium, nobis autem sint allatura tormenta.

FINIS.

LAURENTII VALLENSIS,

Fabulas *Æsopi*, è Græco in Latinum sermonem versas,
ad clarissimum virum *Arnoldum Foveldam*, Præfatio.

Romiseram nuper, me tibi coturnices, quas ipse venatus es-
sem, missurum. Eas capere, ut homo venandi insuetus,
non possem; ad venationem meam, id est, ad literas, me
verti: & fortè ad manus venit libellus Græcus ex præda
itali, 33 *Æsopi* fabulas continens. Has omnes bidui labore
natus sum. Mitto igitur ad te siue fabulas, siue maris co-
turnices, quibus te oblectare possis & ludere. Etenim si *Octa-
vianum*, *Marcumque Antonium*, orbis terrarum principes,
do coturnicum delectatos accepimus: profectò tu, vir litera-
rum amantissimus, & literato hoc genere ludendi delectaberis.
Siquis *Octaviano* aut *Antonio* pugnacem aliquam harum
genium dono dedisset, jucundam illis rem gratamque fecisset:
quoque tibi jucundus gratusque ero, qui plures quam tri-
centa ejus generis aves dono mitto pugnaces, victrices, & si
fortè hoc te magis juvat, etiam pingues. Oblectant enim hæ
bule & alunt; nec minùs fructus habent, quàm floris. Sed
donum suum laudare insolentis sit, finem faciam. Tu, si
coturnices veras, quàm has fabulas, malis, rescribe; mit-
te namque non modo coturnices, sed & perdices. Ex urbe
ajeta, Calend. Maii, Anno 1531.

De Vulpe & Capro.

Ulpes & caper sitibundi in quendam puteum de-
scenderunt: in quo cùm perbibissent, circumspi-
cienti reditum capro vulpes ait, Bono animo esto caper:
excogitavi namque quo pacto uterque reduces simus.
Siquidem tu erriges te rectum, prioribus pedibus ad pa-
ietem admotis, cornuâque, adducto ad pectus mento,
declinabis, & ego per terga cornuâque tua transiliens,
& extra puteum evadens, te isthinc postea educam. Cu-
jus consilio fidem habenti capro, atque ut ille jubebat
obtemperanti;

obtemperanti, ipsa è puteo profiliit, ac deinde p
gaudio in margine putei gestiebat, exsultabátque n
de hirco curæ habens. Cæterum cum ab hirco ut fo
difraga incusaretur, respondit, Enimvero, hirce, si ta
tum tibi esset sensûs in mente, quantum est setarum
mento, non prius in puteum descendisses, quàm de
ditu exploratum habuisses.

*Hæc fabula innuit, virum prudentem debere finem exp
rare, antequam ad rem peragendam veniat.*

De Vulpe & Leone.

Vulpes nullum antea leonem conspicata, cum i
aliquando ex improvise obviasset, ita conspectu
ejus expavit, ut parùm abfuerit quin exstingueretur.
Quod cum iterum postea accidisset, ad conspectum qu
dem leonis exterrita est, sed non ita ut prius. Ter
autem cum leonem eundem in civitate esset intuitu
non modò non exterrita, sed etiam confidenter adien
cum illo collocuta est & confabulata.

*Hæc fabula innuit, quòd consuetudo & conversatio faci
ut que maximè horribilia & formidanda sunt, neque horri
da neque formidolosa videantur.*

De Gallis & Perdice.

Gallos quidam domi suæ cum haberet, mercatu
est perdicem, eamque alendam, & in societatem
gallorum dedit unà cum illis faginandam; eamque ga
li pro se quisque mordebant abigebantque. Perdix au
tem apud se afflictabatur, existimans, ideo talia infer
sibi à gallis, quòd suum ab illorum genere alienum es
set. Ubi verò non multò post adspexit illos inter se pu
gnantes, mutuóque percutientes, recreata à mœrore &
tristitia, inquit, Equidem post hæc non afflictabor am
plius, videns eos etiam inter se dimicantes.

*Hæc fabula innuit, virum prudentem debere æquo anim
ferre contumelias ab alienigenis illatas, quos videt nè à do
mesticorum quidem injuria abstinere.*

De Vulpe & capite quodam reperto.

Vulpes aliquando in domum citharœdi ingressa, dum omnia instrumenta musica, omnem supellectilem scrutaretur, reperit è marmore caput lupinum scilicet fabrique factum : quod cum in manum sumpseret, inquit, O caput cum magno sensu factum, nullum sensum obtinens !

Hæc fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatem habent, animi industriam non habent.

De Carbonario & Fullone.

Carbonarius conducta in domo habitans, fullonem invitavit, qui eò loci proximè venisset, ut iisdem in sedibus unà habitaret. Cui fullo, O homo, non est istud factum conducibile : vereor enim nè quicquid ipse canefacerem, id omne tu carbonariâ aspergine fuscæres.

Hæc fabula innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commercium.

De Viro jactabundo.

VIR quidam aliquandiu peregrinatus, cum iterum domum reversus fuisset, cum multa alia in diversis regionibus à se viriliter gesta jactabundus prædicabat, tum verò id maximè, quòd Rhodi omnes in certamine saliendi superâisset ; ejusdem rei Rhodios, qui adfuerant, testes esse. Ad quem unus assistentium respondens, inquit, O homo, si verum istud est quod loqueris, quid tibi opus est testibus ? Ecce Rhodium ! ecce hic certamen saliendi !

Hæc indicat fabula, quod ubi vera testimonia adsunt, nihil opus est verbis.

De Viro Apollinem tentante.

VIR quidam facinorosus Delphos se contulit, Apollinem tentaturus : habensque passerulum sub pallio, quem pugno tenebat, & accedens ad tripodas, interrogabat eum, dicens, Quod habeo in dextra, vitne,

vitæ, an mortuum est? prolaturus passerulum vivum si ille mortuum respondisset; rursus prolaturus mortuum, si vivum respondisset: occidisset enim statim sub pallio clam, priusquam proferret. At Deus simul dolam calliditatem hominis intelligens, dixit, O confessor, utrum mavis facere (penes te namque arbitrium est) facito; & sive vivum, sive mortuum, quod tibi in manibus habes, proferto.

Hæc fabula innuit, mentem divinam nihil neque latere neque fallere.

De Piscatore & Cinaride.

Piscator quidam, demissis in mare retibus, extulit cinaridem pusilli corporis, quæ sic piscatorem obsecrabat; Noli me in presentia capere tam pusillam & minutam: sine abire, & crescere, ut postea sic adulescenti commodum cum majore potiaris. Cui piscator inquit, Ego verò amens sum, si lucrum, quod inter manus habeo, licet exiguum, prætermittam, spe futuri boni quantum libet magni.

Hæc fabula innuit, stolidum esse qui propter spem majoris commodi, rem & præsentem & certam, licet parvam, non amplectitur.

De Equo & Asino.

VIR quidam habebat equum & Asinum. In itinere autem faciendo, inquit asinus equo, Si me salvum vis, leva me parte oneris mei. Equo illius verbis non obsequente, asinus sub onere cadens moritur. Tunc dominus jumentorum omnes quas portabat asinus sarcinas simulque corium quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depressus equus, & gemens, cum clamore inquit. Væ mihi jumentorum infelicissimo! quid mihi misero mali evenit? Nam recusans partem, nunc totum onus porto, & illius insuper corium.

Hæc fabula innuit, majores debere in laboribus participare esse minoribus, ut utrique sint incolames.

De Viro & Satyro.

VIR quidam cum Satyro amicitiam inierat : qui cum edendi gratiâ federent, exortâ cœli tempestate, ac frigore, vir manus ad os admovens anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus interrogabat, quamobrem id faceret. Ille inquit, calore oris algentes manus refocillo. Pauloque post calidiori edulio allato, cum vir, iterum ad os manum cum edulio admovens, calorem cibi adspiratione refrigeraret, interrogat Satyrus, quamobrem id faceret. Respondente autem viro, Ut edulium refrigerem : Atqui ego, inquit Satyrus, tecum posthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promas & frigidum. Vale.

Hæc innuit fabula, devitandam ejus amicitiam esse, cujus anceps vita est, & non simplex sermo.

De Vulpe & Pardo.

Vulpes & pardus de pulchritudine altercabantur : & pardo suam pellem versicolore extollente, vulpes, cum suam præponere non posset, inquit, At quantò ego speciosior, quæ non corpus, sed animum versicolorem sortita sum !

Hæc fabula innuit, pulchritudinem animi antecellere pulchritudinem corporis.

De Fele & Adolescentulo.

Felis quædam delictum formosi erat cujusdam adolescentis. Hanc ille, ut in fœminam mutaret, Venerem deprecatus est. Dea miserta cupiditatis adolescentuli, convertit bestiam in speciosam puellam. Cujus formâ inardescens adolescentulus, adducit illam secum domum : quibus confidentibus in cubiculo, Venus, volens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutaret & mores, murem immisit in medium : At illa, &

H

eorum

eorum qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, è cubiculo surgens, murem insequabatur, illum comedere cupiens. Tunc dea, indignata, eam iterum in suam restituit naturam.

Hæc indicat fabula, scelestos homines, etsi conditionem statumque mutant, tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola & Canibus.

Agricola quidam hyberno fidere in agro deprehensus, deficientibus cibariis, primum interfectis singulis ovibus, illarum carnibus vescabatur, mox & caprarum: postremò operariis bobus interemptis alebatur. Quod canes cùm animadvertissent, inter se collocuti sunt : At nos hinc faciamus fugam : Si enim operariis bobus dominus noster non pepercit, nec nobis quidem parcet.

Hæc indicat fabula, fugiendos eos esse cavendosque, qui à familiaribus quoque manus non abstinere.

De Agricola filios suos docente.

Agricola filios suos videns quotidie litigantes, neque in gratiam inter se reduci potuisse, iussit complures virgulas sibi adferri. Aderant autem filii illic sedentes. Quæ cùm allatæ essent, colligavit omnes in unum fasciculum, iussitque singulos filiorum fasciculum capere atque confringere. Illis verbò confringere non valentibus, solvens postea fasciculum, tradit singulas singulis eis frangendas ; atque illis statim facillèque frangentibus, intulit ; Ità & vos, filii mei, si unanimes invicem perstiteritis, inexpugnabiles vos hostibus, & invictos præbebitis : Sin minus, ipsa vestra æmulatio atque seditio opportunam vos prædam inimicis faciet.

Hæc innuit fabula, æque res humanas facere vel concordiam incrementum, vel discordiâ jacturam.

De

De Muliere & Gallina.

Mulier quædam vidua habebat gallinam quotidie singula ova parientem. Sperans autem mulier pro singulis bina ova parituram, si plus tribuisset escarum, opiparè educabat. Gallina verò pinguior effecta nè unum quidem ovum parturire poterat.

Hæc fabula indicat, quòd homines propter luxum & copiam rerum ingrauescentes, ab instituto retardantur.

De Homine, quem Canis momorderat.

Admorsus à cane quidam circuibat singulos, corrogans curationem, nactusque est quendam, qui cognitâ mali qualitate, inquit, Si tu quidem, ô homo, convalescere vis, sume frustulum panis madefactum in sanguine vulneris, & porrige cani, qui te momordit, comedendum. Cui ille deinceps inquit, Ego mehercule, si isthuc fecero, dignus sim, quâ ab omnibus hujus urbis canibus præmordear.

Hæc fabula indicat, improbos homines, cum maxima beneficia acceperint, tum maxime ad malefacta animari.

De duobus Amicis & Urso.

Duobus amicis unâ iter facientibus fit ursus obviâ; quorum unus perterritus in arborem scandens latuit; alter verò, cum se imparem urso fore, & si pugnare vellet, superatum iri intelligeret, proci-dens simulabat se mortuum. Ursus autem adveniens, aures & occipitium olfaciebat; illo, qui stratus jacebat, usquequaque continente respirationem: itâ mortuum esse credens ursus abiit: aiunt enim ursum non sævire in cadavera. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, descendens, interrogat amicum, quidnam ad aurem ursus secum esset locutus. Cui amicus inquit, Admonuit me, nè posthac cum hujusmodi amicis iter faciam.

Hæc fabula innuit, devitandos eos amicos, qui periculoso in tempore ab auxilio præstando revocant pedem.

De Adolescentibus & Coquo.

DUo adolescentes opsonium à coquo mercati communiter erant. Cæterum cum coquus quibusdam negotiis domesticis animum intenderet vacaretque, alter adolescentum partem opsonii in alterius manus immisit. Convertente se coquo, & partem carnis, quæ aberat, requirente; qui carnem sustulerat, jurabat se non habere: qui verò habebat, jurabat se non abstulisse. Quibus coquus, intellectâ adolescentum astutiâ, inquit, Etsi me latet fur, tamen eum, per quem jurastis, Deum non latebit.

Hæc fabula innuit, quòd si quid homines celamus, Deum nequaquam celare poterimus, qui solus omnia prospicit, & omnia videt.

De Arundine & Olea.

Disceptabant arundo & olea de constantia, de fortitudine, & de firmitate. Olea quidem probra arundini ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum vacillanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus expectans. Nam cum ventus vehemens ingruisset, arundo agitabatur reflectebaturque: olea verò violentiâ ventorum cum reluctari vellet, confRACTA est.

Hæc fabula innuit, eos, qui fortioribus ad tempus cedunt, potiores esse iis qui non cedunt.

De Tubicine.

ERat tubicen quidam, qui in militia signum caneret. Is, interceptus ab hostibus, ad eos qui circumstabant proclamabat; Nolite me, ô viri, innocuum infontemque occidere: Nullum enim unquam ego occidi: quippe nihil aliud quàm hanc tubam habeo. Ad quem illi vicissim cum clamore responderunt; Tu verò hoc ipso magis trucidaberis, quòd cum ipse dimicare nequeas, cæteros potes ad certamen impellere.

Hæc fabula innuit, quòd præter cæteros peccant, qui malis & improbis principibus persuadent ad iniquè agendum.

De Aucape & Vipera.

Auceps quidam sumptis aucupatoriis retibus ad venandum processit, visoque palumbo in cacumine arboris sedente, compositas artificiosè arundines cum retibus ad avem clanculùm admovebat, sperans se illam venari posse. Quod cùm egit, in altum intuens, jacentem viperam pedibus pressit; quæ exasperata dolore hominem momordit. At ille jam deficiens, Me miserum, inquit, qui dum alterum venari volo, ipse ab altero captus pereo!

Hæc fabula innuit, fraudulentos homines insidias suas occultare; sæpe tamen ab aliis sustinere.

De Castore virilia sibi amputante.

Castor præter cæteros quadrupedes in aqua duræ dicitur, ejusque genitalia ad artem medicam sanè utilia sunt. Ubi videt indagantibus hominibus se captum iri, (non enim ignorat quamobrem indagetur) ipse sibi genitalia præscindit, atque in sequentes projiciens hoc modo incolumis evadit.

Hæc fabula indicat, hujus exemplo prudentes debere pro adipiscenda salute nullam rationem habere fortunarum.

De Thynno & Delphino.

Thynnus, cùm delphinum insequentem præcipiti cursu fugeret, & jamjam capiendus esset, in anfractum quendam se intorsit. Delphinus quoque ad alterum similem ipso impetu allisus est: ad quem thynnus respiciens, eumque expirantem videns, inquit, Jam mihi mors non est molesta, videnti eum qui mihi causa mortis est, mecum morientem.

Hæc fabula indicat, æquo animo ferre homines calamitates, cum eos, propter quos in calamitate sunt, calamitosos adspiciant.

De Canē & Laniō.

CAnis quidam infiliens macellum, laniō in aliqua re occupato, arrepto pecoris corde, fugiebat. Ad quem lanius conversus, fugientem aspiciens, inquit, O canis, abi : ubicunque fueris, te observabo : non enim mihi cor sustulisti, sed cor dedisti.

Hæc fabula indicat, jacturam semper esse hominibus doctrinam.

De Vaticinatore quodam.

Vaticinator quidam in foro sedens fermocinabatur : Cui quidam denunciat, fores domus ejus effractas esse omniâque direpta quæ in domo fuissent. Ad quem nuncium vaticinator gemens properansque cursu se domum recipiebat. Quem currentem quidam intuens, O tu, inquit. qui aliena negotia te divinaturum promittis, certè tua ipse non divinasti.

Hæc fabula ad eos spectat, qui res suas non rectè administrantes, alienis, qui nihil ad eos pertinent, providere & consulere conantur.

De Egrotō & Medico.

ÆGrotus quidam à medico interrogatus, quonam modo se habuisset ; præter modum respondit in sudorem se fuisse resolutum. Cui medicus, Istud, inquit, bonum est. Altero autem die iterum interrogatus, quonam modo se haberet, respondit, Algoribus correptus, diu vexatus sum ; Et id quoque, inquit medicus, bonum est. Tertiò cùm ab eodem medico interrogaretur, respondit, Profluvio corporis debilitatus sum. Istud etiam bonum est, inquit medicus. Postea autem à familiari quodam interrogatus, Quomodo habes, ô amice ? respondit etiam, Bene habeo, sed morior :

Hæc fabula indicat, arguendos assentatores.

De Asino & Lupo.

ASinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspectoque lupo, ait, O lupe, en ! præ cruciatu morior, futurus esca aut tua, aut vulturum, aut corvorum. U-

num

num modò abs te munus flagito : Educ priùs de pede aculeum, ut moriar saltem sine cruciatu. Tum lupo, summis dentibus aculeum mordicùs deprehendens, eduxit. Asinus verò, doloris oblitus, ferratos calces in faciem lupi impegit; fractâque illius fronte, naribus & dentibus, aufugit ; lupo seipsum accusante, ac meritò sibi id evenisse dicente ; quòd, qui didicerat esse lanius jumentorum, nunc illorum volebat esse chirurgus.

Hæc indicat fabula, quòd qui sua artificia deserunt, transferentes se ad alia ipsis non apta, & in derisum veniunt, & in discrimen.

De Aucupe & Merula.

AUceps tetenderat volucris retia : quod eminùs intuens merula percontabatur hominem quid negotii ageret. Ille respondit, se condere urbem : abiitque longiùs, & sese abdidit. Merula verò illius verbis fidem habens, & accedens ad escam juxta retia appositam capta est : accurrente aucupe, inquit, O homo, si tu quidem talem urbem condis, haud multos invenies incolas.

Hæc innuit fabula, eo maxime modo rem privatam & publicam destrui, cum præfides servitiam exercent.

De Viatore & Pera inventa.

VIATOR longum ingressus iter, si quid invenisset ejus dimidium Jovi se oblaturum vovit. Inventâ autem postea in itinere perâ palmularum amygdalarumque plenâ, comedit omnes palmulas amygdalasque sed illarum ossa, harum putamina & cortices ad aram quandam obtulit, inquiens, Habes, Jupiter, quod tibi voveram, quod enim inveni, ejus & interiora & exteriora offero.

Hæc fabula innuit, avarum propter pecunie cupiditatem etiam diis moliri fallacias.

De Puero & Matre.

Puer quidam, in schola condiscipuli furatus tabellam alphabetariam, attulit matri suæ: à qua non castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore, cœpit furari majora. Tandem à magistratu deprehensus ducebatur ad supplicium. Matre verò sequente ac vociferante, rogavit ille satellites, ut paulisper cum ea ad aurem loqui permitterent: quibus permittentibus, & matre festinabundâ aurem ad os filii admovente, ille auriculam matris dentibus amorfam evulsit. Cùm mater cæterique eum increparent, non modò ut furem, sed etiam ut in parentem suam impium; Hæc mihi, inquit, ut perderer causa existit; Si enim me tabellam alphabetariam furatum castigasset, nequaquam ad ulteriora progressus nunc ad supplicium ducerer.

Hæc fabula indicat, quòd qui inter initia peccandi non coercentur, ad graviora flagitia evadunt.

De Pastore artem nauticam exercente.

Pastor in loco maritimo gregem pascebat: qui cum viderat mare tranquillum, incessit cupido navigationem faciendi ad mercatum. Itaque venundatis ovibus, emptisque palmularum sarcinis, navigabat. Obortâ autem vehementi tempestate, & navi mergi periclicante, omne pondus navis in mare dejecit, vixque evasit exoneratâ navi. Paucis post diebus veniente quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim sanè tranquillum) respondens inquit, Palmulas iterum vult quantam intelligo; ideòque immotum sese ostendit.

Hæc indicat fabula, eruditiores effici homines damno atque periculo.

De filio cujusdam senis, & Leone.

Filium senior quidam habebat unicum generosi animi, & canum venaticorum amatorem: hunc per quietem viderat à leone trucidari. Territus igitur, nè fortè somnium hoc aliquando sequeretur eventus, exstruxit

struxit domum quandam politissimam, & laquearibus ac fenestris amœnissimam. Illuc inducens filium, assiduus illi custos adhærebat: Depinxerat enim in domo ad delectationem filii omne animalium genus; in quibus & leonem. Adolescens hæc inspiciens eò amplius molestiæ contrahebat. Quàdam autem vice propius stans leoni inquit, O truculentissima fera, propter inane somnium patris mei in hac domo asservor, velut in carcere: quid tibi faciam? Et hæc dicens manum parieti incussit, oculum leonis eruere volens; & in clavo qui illic latebat offendit. Qua ex percussione manus emarcuit, succrevitque sanies; ac febris subsecuta est. brevique tempore adolescens est mortuus. Ità leo adolescentem occidit, nihil adjuvante patris sophismate.

Fabula innuit, quæ ventura sunt, devitare posse neminem.

De Calvo crines externos gerente pro nativis.

CALVUS quidam mentitos crines gerens, dum equo vehebatur, ecce! ei validior ventus illos de capite sustulit. Rîsus statim magnus à circumstantibus excitabatur, & ille mutuo rîsu illis inquit, Quid mirum, si crines qui non erant mei à me recesserunt? illi quoque recesserunt, qui mecum fuerant nati.

Hæc indicat fabula, nos non debere mœrere ob amissas opes. Quod enim nascentes à natura non accepimus, non potest nobiscum perpetuò manere.

ÆS O P I F A B U L A T O R I S
 Clarissimi Apologi, è Græco Latini
 facti, per Rimicium.

A R G U M E N T U M.

Æ S O P U S fabulator clarissimus, natione quidem Phrygius, fortunâ verò servus, fuit colore niger, a facie supra modum deformis. Is quia beneficus semper in hospites fuit, Dea hospitalitatis in somnis sibi adfistens largita est loquelam (nam ab initio blatero fuit) sapientiamque, ac variarum fabularum inventionem: quæ porro fabulæ non parùm conducunt mortalium vitæ. Nam animalia bruta fingit agere ea, quæ hominum sunt actiones; quas ita ante oculos ponit, ut audientium animos incitet ad virtutem; nec ulli sunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipse non aperit. Has igitur fabulas si quis ritè gustaverit, quam viam sequi, quamque vitare debet, in privatis publicisque negotiis, facillè comperiat. Nam imprimis fabulam narrat, tum quid fabula significat compendiosius exponit; atque ordinem Alphabeti in Græcò secutus, qui in Latino sermone servuari non potest, hinc sumit initium.

De Aquila & Vulpe.

Aquila & vulpes, conflatâ inter se amicitia, in proximo habitare constituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conversatione fore putantes. Igitur aquila nidum alta super arbore instituit: vulpes verò arborem propè inter dumeta catulos collocat. Unâ igitur dierum, cùm vulpes, latibulum egressa, pastum catulis quæreretur, aquila & ipsa cibi indiga, in latibulum devolans, vulpis catulos arripuit, ac pullis suis comedendos præbuit. Vulpes reveniens, cognitâ filiorum morte atroci, valde tristata est: & cùm aquilam ulcisci non posset, quia quadrupes existens volucrem persequi nequibat (quod unum miseris ac impotentibus datur)

R I S) aquilam exsecratur, ac mala sibi imprecatur : tantum
 ini odium violata vertitur amicitia. Contigit igitur illis
 diebus ruri caprum immolari ; cujus frustum unâ cum
 carbonibus accensis aquila arripiens sustulit ad nidum :
 sed vento vehementius spirante, nidus, qui ex fœno ac
 materia exili aridâque confectus erat, incenditur. A-
 quila pulli flammam sentientes, cùm volare adhuc ne-
 quiderent, humi decidunt : Vulpes confestim illos arri-
 piens in aquila conspectu devorat.
*Fabula significabat, quòd qui amicitiam violant, quam-
 tenens larum corum quos laferint ultionem declinent, Dei supplicium
 entiam sustamen effugient.*

De Aquila & Corvo.

A Quila celsa ex rupe devolans agnum ex ovium gre-
 ge arripuit : quam rem cùm corvus conspiciatur,
 emulatione motus, vehementi cum strepitu ac stridore
 devolat in arietem atque unguis in arietis vellus ita
 implicat, ut indè se jam motu alarum explicare non pos-
 sit. Hunc pastor, cùm ita implicitum videt, accurrens
 corvum comprehendit, atque alarum pennis incisus,
 queris suis pro ludibrio dedit, Verùm enim cùm quis-
 iam corvum rogabat, quænam volucris esset ; corvus
 ait, Priùs quidem, quoad animum, aquila fui ; nunc ve-
 ro me corvum esse certè cognosco.

*Fabula significat, quòd qui supra vires quippiam audet, hoc
 solam efficit, quòd in adversa sapius incidit, ac se vulgo ri-
 diculum exhibet.*

De Aquila & Scabrone.

A Quila leporem persequabatur. Lepus consilii in-
 ops, cùm tempus obtulit, scabronem videns, ab-
 eo auxilium imploravit : cui scabro pollicitus est tute-
 lam ac custodiam suam. Deinde, cùm aquilam propin-
 quantem scabro conspiciatur, eam precatur ; nè suum
 eripiat sibi servum. Aquila, scabronis parvitatem con-
 temnens, coram eo leporem exedit. Verùm scabro,
 suæ

suæ injuriæ memor, ubi aquila nidificaret, observavit. Ecce! aquila ova parit. Scabro alis elatus ad aquila nidum volat, atque ova devolvens ad humum dejicit. Aquila, ob jacturam ovorum mœrore concitata, evolans ad Jovem (est enim ales Deo illi sacrata) ac locum ad parandum sibi tutum dari precatur. Jupiter illi concedit, ut cùm tempus adest, ejus in sinu pariat ova. Hoc scabro prævidens globum è stercore confecit, atque sursum evolans in Jovis sinum demisit. Jupiter volens è sinu globum excutere, ova aquilæ simul excussit. Ex tunc aiunt aquilam nunquam parere, quo tempore scabrones existunt.

Fabula significat, quòd nullus porro contemnendus; quoniam nemo est qui injuriam accipiat, quin cùm tempus datur se ulcisci quærat.

De Philomela & Accipitre.

Philomela, cùm alta in quercu federet, more suo sola canebat. Eam accipiter cibum quæritans cum intueretur, repenti advolat, illamque rapit. At philomela, cùm se interituram videt, accipitrem precatur; ut se missam faciat, quoniam ad explendum ejus ventrem ipsa satis minimè sit, sed pro saturitate sua, ad majores aves se vertat opus profectò fore. Eam accipiter torvè conspiciens ait, Stultus equidem nimium esse si quem manibus teneo cibum, illum dimitterem amplioris spe pastus.

Fabula significat, quòd qui omittunt id quod manu tenent, rerum majorum spe, consilio inopes ac ratione nimium sunt.

De Vulpe & Trago.

Vulpes & tragus sitientes in quendam puteum descendunt: verum enim post potum cum egressum non inveniret hircus, vulpes ei comiter ait, Bono sis animo: nam quid salutis nostræ opus sit probè animadverti; etenim rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibusque muro adhærebis: tuas ego scapulas cornuæque conscendens, cùm egressa puteum fuero, te compre-

comprehendens hinc extraham. Huic caper promptè
servivit. Vulpes, suo exultans egressu, circa os pu-
m dejectum capro illudit. At dum caper illam incusat sibi pacta
ta, evoluta, et servasse, ei facete vulpecula inquit, Si eâ, caper,
locum sapientia præditus esses, quò pilorum ornatu isthæc tua
illi com-
aria referta est, non prius in puteum descendisses,
quam egressum pensiculatè vidisses.

*Fabula significat, quòd homines consilio præditi rerum finem
prius inspiciant, quam dent operam rebus gerendis.*

De Vulpe & Leone.

Vulpes, quæ nunquam viderat leonem, cum illi for-
te obviasset, adeò pertimuit, ut mortem penè o-
biret. Rursum illum cum adspexisset, pertimuit; sed
minimè ut primùm. Eum tertio cum intueretur, propè
accedens, fuit ausa coràm differere.

*Fabula significat, quòd res terribiles usus & consuetudo fa-
miliares facit.*

De Cato & Gallo.

Catus cum gallum cepisset, atque causam quæreret,
qui eum comedere posset; criminari cœpit, quòd
esset animal turbulentum, qui noctu clamando haud
permitteret quiescere mortales. Gallus se excusabat,
quòd id ageret ad eorum voluptatem, cum ad opera fa-
cienda illos excitaret. Rursum catus ait, Impius es, ac
supra modum scelestus, qui agis continuè contrà natu-
ram, cum nec à matre, nec à sororibus te abstineas, sed
per incontinentiam cum illis te commisceas. Gallus i-
tem defendebat, quòd dominæ suæ quæstus gratiâ id
quoque ageret. Enimvero ex huiusmodi coitu gallinæ
pariunt ova. Tunc inquit catus, Excusationibus licet
abundas, ego tamen jejunare haud intendo.

*Fabula significat, quòd qui pravus existit naturâ cum
semel delinquere animo proposuit, quamvis cause desit præ-
textus, à pravitate tamen non desistit.*

suæ injuriæ memor, ubi aquila nidificaret, observat. Ecce! aquila ova parit. Scabro alis elatus ad aquilæ nidum volat, atque ova devolvens ad humum dejicit. Aquila, ob jacturam ovorum mœrore concitata, evolat ad Jovem (est enim ales Deo illi sacrata) ac locum ad pariendum sibi tutum dari precatur. Jupiter illi concedit, ut cùm tempus adest, ejus in sinu pariat ova. Hoc scabro prævidens globum è stercore confecit, atque sursum evolans in Jovis sinum demisit. Jupiter volens è sinu globum excutere, ova aquilæ simul excussit. Ex tunc aiunt aquilam nunquam parere, quo tempore scabrones existunt.

Fabula significat, quòd nullus porro contemnendus; quoniam nemo est qui injuriam accipiat, quin cùm tempus datur se ulcisci quærat.

De Philomela & Accipitre.

Philomela, cùm alta in quercu federet, more suo solam canebat. Eam accipiter cibum quæritans cum intueretur, repentiè advolat, illamque rapit. At philomela, cùm se interituram videt, accipitrem precatur ut se missam faciat, quoniam ad explendum ejus ventrem ipsa satis minimè sit, sed pro saturitate sua, ad majores aves se vertat opus profectò fore. Eam accipiter torvè conspiciens ait, Stultus equidem nimium esse si quem manibus teneo cibum, illum dimitterem amplioris spe pastus.

Fabula significat, quòd qui omittunt id quod manu tenent rerum majorum spe, consilio inopes ac ratione nimium sunt.

De Vulpe & Trago.

Vulpes & tragus sitientes in quendam puteum descendunt: verum enim post potum cum egressum non inveniret hircus, vulpes ei comiter ait, Bonis animo: nam quid salutis nostræ opus sit probè animadverti; etenim rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibusque muro adhærebis: tuas ego scapulas cornuæque conscendens, cùm egressa puteum fuero, te

compre-

comprehendens hinc extraham. Huic caper promptè
deservivit. Vulpes, suo exultans egressu, circa os pu-
ci capro illudit. At dum caper illam incusat sibi pacta
haud servasse, ei facete vulpecula inquit, Si eâ, caper,
sapientiâ præditus esses, quò pilorum ornatu isthæc tua
parba referta est, non prius in puteum descendisses,
quam egressum pensiculatè vidisses.

*Fabula significat, quòd homines consilio præditi rerum finem
prius inspiciant, quam dent operam rebus gerendis.*

De Vulpè & Leone.

Vulpes, quæ nunquam viderat leonem, cùm illi for-
te obviâset, adeò pertimuit, ut mortem penè o-
biret. Rursum illum cum adspexisset, pertimuit; sed
minimè ut primùm. Eum tertio cum intueretur, propè
accedens, fuit ausa coràm differere.

*Fabula significat, quòd res terribiles usus & consuetudo fa-
miliares facit.*

De Cato & Gallo.

Catus cum gallum cepisset, atque causam quæreret,
qui eum comedere posset; criminari cœpit, quòd
esset animal turbulentum, qui noctu clamando haud
permitteret quiescere mortales. Gallus se excusabat,
quòd id ageret ad eorum voluptatem, cùm ad opera fa-
cienda illos excitaret. Rursum catus ait, Impius es, ac
supra modum scelestus, qui agis continuè contrà natu-
ram, cùm nec à matre, nec à sororibus te abstineas, sed
per incontinentiam cum illis te commisceas. Gallus i-
tem defendebat, quòd dominæ suæ quæstûs gratiâ id
quoque ageret. Enimvero ex huiusmodi coitu gallinæ
pariunt ova. Tunc inquit catus, Excusationibus licèt
abundas, ego tamen jejunare haud intendo.

*Fabula significat, quòd qui pravus existit naturâ cùm
semel delinquere animo proposuit, quamvis cause desit præ-
textus, à pravitate tamen non desistit.*

De Vulpe sine cauda.

Vulpes ut è laqueo evaserat abscissâ caudâ, cùm pudore vitam sibi mortem putaret, excogitavit aliâ dolo inducere vulpes, ut, sub communis commodi specie, sibi singulæ caudam abscinderent, & sic suum dedecus levaret. Itaque ad unam vulpibus congregatis suadet, ut caudam sibi abscindant; differens, caudam non modò dedecori vulpibus esse, sed oneri gravi atque inepto. E vulpibus una ei facètè respondet, Heus, soror, si res ista tibi soli conducit, hoc itidem aliis consulere haud æquum est.

Hæc fabula ad eos spectat, qui sub charitatis specie suum commodum consulendo prospiciunt.

De Piscatore & Smaride pisciculo.

Piscator, qui mari rete tetendit, eo smaridem cepit pisciculum; quæ parva adhuc ætate, piscatorem orabat, ut, dum grandis esset atque majorem quæstum ex eo assequi posset, sibi vitam donaret. Huic piscator lepidè respondit, Ego quidem mente carerem, si quod minimum mihi est lucrum, id dimitterem amplioris spe quæstûs.

Fabula significat, quòd certa pro incertis, quamvis in eis magna insit spes, stultum esset dimittere.

De Vulpe & Rubo.

Vulpes, cùm sepem quandam ascenderet, ut periculum vitaret, quod sibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volam sentibus perfodit: & cùm graviter saucia foret, gemens inquit rubo, Ut me juvares cùm ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui rubus, Errâsti, vulpes, ait, quæ pari dolo me capere putasti. quo cætera capere consuevisti.

Fabula significat, quòd stultum est implorare auxilium ab aliis, quibus naturâ datum est obesse potius quam prodesse.

De

De Vulpe & Crocodilo.

Vulpes & Crocodilus de nobilitate contendebant.

Cum Crocodilus multa pro se adduceret, & supra modum se jactaret de splendore progenitorum suorum; Vulpes ei subridens ait, Heus, amice, etsi hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clarè apparet, quòd multis jam annis tuorum splendore fuisti denudatus.

Fabula significat, quòd homines mendaces res ipsa potissimum refellit.

De Vulpe & Venatoribus.

Vulpes venatores effugiens, ac per viam currendo, jam defessa, hominem casu reperit lignarium; quem rogat, ut se quoquo loco abscondat. Ille tectorium ostendit. Vulpes illud ingrediens in angulo quodam se abscondit. Adsunt venatores: lignarium, si vulpem viderit, rogant. Lignarius verbis quidem se vidisse negat; manu verò ubi vulpes latebat locum ostendit. Verùm enim venatores re haud perceptà statim abeunt. Vulpes ut illos abisse prospicit, tectorio egrediens, tacitè recedit. Lignarius vulpem criminatur, quòd cum salvam fecerit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc vulpes se convertens illi tecitè ait, Heus amice, si manuum opera, ac mores, verbo similes habuisses, meritas tibi perfolverem gratias.

Fabula significat quod homo nequam, etsi bona pollicetur, mala tamen & improba præstat.

De Gallo & Perdice.

Gallos complures cùm quis domi haberet, quam emerat perdicem illis compascere permisit. Sed cùm galli illam infestarent, rostrisque percuterent, perdix eà injurià vehementer perdoluit, putans, quia advena, nec ex eo genere esset, eas sibi inferri injurias. Gallos deinde cùm invicem certantes conspiceret perdix,

dix, amotâ animi perturbatione, ait, De cætero quidem haud tristabor, posteaquam inter eos odiosa certamina cerno.

Fabula significat, quòd homines sapientiâ præditi moderate animo ferunt injurias ab illis vel maximè sibi illatas, qui nec suis parcere sciunt.

De Vulpe & Larvâ.

Vulpes Citharædi domum ingressa, dum, quæ domi parata sunt, sagaciter explorat, larvæ caput reperit arte industriosâ compositum: quod manibus capiens ait, O quale sine cerebro caput!

Fabula significat, quòd omnes, corpore decori, eandem animo non habeant pulchritudinem.

De Homine & ligneo Deo.

Homo quidam deum ligneum domi habens eum orabat, ut boni quidpiam sibi tribueret: sed quantò magis orabat, tantò res domi angustior erat. Deum ille, concitus irâ, deum cruribus prehensis rapit, & caput parieti illidit. Excusso igitur capite, multum auri exsiliit; quod homo colligens ait, Perversus nimium atque perfidus, qui, dum in honore te habui, nihil equidem profuisti; percussus verò & verberatus, boni plurimum contulisti.

Fabula significat, quòd homo nequam si quando predest, id efficit vi coactus.

De Cane ad cenam vocato.

VIR quidam, cùm cœnam opiparum parâisset, amicum quendam domum vocavit: ejus quoque canis canem alterius ad cœnam invitavit. Is domum ingressus, cùm tantum dapum videret apparatus, lætus secum ipse ait, Hodie porrò ità me explebo, quòd die crastino comedere non indigebo: hisque dictis motu caudæ applaudit. Coquus verò conspiciens, tacitus per caudam cepit, atque illum sæpius rotans per fenestram projecit. Ille attonitus, humo assur-

assurgens, dum clamando aufugit, cæteri canes ei occurrunt, atque rogant, quàm opiparè coenaverit. At ille languens ait, Ità poru & dapibus me explevi, quòd cùm exiverim, viam non vidi.

Fabula significat, quòd quibus rebus quis doliturus est; rebus illis latari non debet.

De Aquila & Homine.

Aquilam homo quidam cùm cepisset, pennis alarum ei avulsis, inter gallinas morari demisit. Eam deinde quidam mercatus pennis alas denuo munit: tum aquila volans leporem capit, fertque illum benefactori suo. Quam rem conspiciens vulpes homini ait, Noli hanc aquilam, uti priùs, hospitio habere, nè ceu leporem te æquè venetur. Tum homo aquilæ item pennas evulsit.

Fabula significat, quòd bene facientes sunt quidem remunerandi: improbi verò omni studio vitandi.

De viro Agricola.

Homo quidam agriculator existens, cùm finem vitæ sibi adesse cognosceret, cuperetque filios in agrorum cultu fieri peritos, eos vocavit, atque inquit, Filii, ego é vita decedo, bona mea in vinea confita sunt omnia. Illi post patris obitum, putantes in vinea thesaurum rerum reperire, assumptis ligonibus, marris, ac bidentibus, vineam funditus effodiunt, nullumque thesaurum inveniunt. Verùm enim vinea, cùm probè effossa foret, longè plures solito fructus produxit, atque illos divites fecit.

Fabula significat, quòd labor assiduus thesaurum parit.

De Carbonario & Lotore.

Carbonarius lotorem quendam rogavit, ut quam pretio conduxerat domum secum pariter cohabitaret. At lotor, rem aliàs expertus, ait, Id conducibile
I hand

haud mihi esset: Nam quæ albificarem, ea omnia carbonum favillis ipse maculares.

Fabula indicat, quod res natura dissimiles stare simul commodè non possunt.

De Vulpe esuriante.

Vulpes ingenti fame concita, cum quodam in tectorio carnis frustum ac panem repositum perspiceret, tectorium ipsum intravit, atque tantum comedit, quod ad ingentem rumorem ventrem distendit: & cum ex nimia ventris tumefactione inde egredi nequiret, rumens gemebat. Ejus gemitum vulpes alia transiens illac cum audiret, illuc accedit, rogatque quidnam gemeret: deinde causam gemitus edocta, lepidè ait, Isthic manendum est usque dum eò tenuis efficiaris, quanta eras cum intrasti: nam eo pacto facilè egredieris.

Fabula indicat, quod nihil est tam durum quod tempus non dissolvat.

De Piscatore quodam.

Piscator quidam piscandi inexpertus, tibiis ac reti assumptis, juxta maris litus accedit, atque saxo quodam superexistens, imprimis tubicinare coepit; putans cantu se pisces facilè esse capturum: verum cantu cum nullum consequeretur effectum, depositis tibiis, rete in mare demisit, ac pisces cepit perplures. Sed cum ex reti pisces extraheret, atque eos saltantes perspiceret, non insulsè ait, O improba animalia! dum ad tibiam cecini, saltare nolulistis; nunc quia canere cesso, saltus datis assiduos.

Fabula indicat, quod omnia probè fiunt, quæ fiunt tempore suo.

De Piscatoribus quibusdam.

Piscatores piscatum profecti, diùque piscando defessi; fame præterea & moerore, quod nihil cepissent, confecti cum abire decernunt, ecce! piscis quidam, alium fugiens se insequentem, in naviculam saltat

rat. Illum Piscatores admodum læti comprehendunt, ac in urbem reversi, grandi pretio vendunt.

Fabula indicat, quod frequentius fortuna id exhibet, quod ars efficere non potest.

De viro inope & infirmo:

HOmo quidam pauper, cum ægrotaret diis vovit, quod si ab eo morbo liberaretur, boves centum immolaret. Quod dii experiri volentes, sanitatem illi facile reddunt. Liber igitur a morbo, cum boves, quia pauper, non haberet, ossa bouum centum collegit, eaque super altari deponens, lepidè inquit, Ecce ! quod voti votum vobis nunc persolvo. At dii illum ulcisci volentes, in somniis ei assistunt atque inquirunt, ad maris litus pergito : ibi enim in loco semoto auri talenta centum reperies. Ille expergesfactus, somnii memor dum pergit ad litus, incidit in latrones. Captus itaque eos rogabat, ut se missum facerent, quoniam mille auri talenta persolveret eis.

Fabula indicat, quod homo mendax deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe & Pardo.

Vulpes cum pardo de pulchritudine contendebat : cum varias corporis notas pardus sibi duceret decori, vulpes ei comiter ait, Ego quidem longè formosior sum judicanda, quæ non corpus, sed animum variis notis habeo notatum.

Fabula indicat, quod decor mentis est potior omni corporis ornatu.

De Piscatoribus quibusdam.

Piscatores quidam mari rete trahebant : quod cum grave esse sentirent, lætitiâ gestiunt, putantes multos pisces habere irretitos. Sed ut rete in terram traxerunt, pisces quidem paucos, saxum verò ingens reti inesse cum perspiciant, longè tristantur. Quidam ex illis natu jam grandis, non inurbanè sociis inquit, Ani-

mis estote quietis; quippe lætitiæ soror est mœstitia. Opportet enim casus prospicere futuros, illosque ut levius quis ferat, persuadere sibi esse eventuros.

Fabula significat, quod qui reminiscitur sortis humanæ in adversis minimè frangitur.

De Ranis regem petentibus.

Ranæ mœrentes quod sine rege forent, Jovi supplicatum oratores mittunt, ut regem sibi daret. Jupiter, earum simplicitatem cognoscens, lignum in stagni medium dimisit. Quod cum in stagnum cecidit, ejus sonus supra modum terruit ranas. Quæ cum lignum esse noverunt, rursus Jovi supplicatum mittunt, ut regem vivum, haud mortuum sibi dedat. Jupiter, stultis earum precibus motus, hydrum illis dedit in regem. Is indies cum ranas devoraret; tertio Jovem ranæ precantur, ut regem sævum atque immanem ab eis amoveret. Tunc Jupiter inquit, Quem tot precibus regem exorâstis, eum vobis perpetuum habetote.

Fabula significat, quod sæpe ea precamur, quæ impetrâsse postea nos pœnitet.

De Cata in fœminam mutata.

Cata quædam speciosi cujusdam adolescentis amore capta Venerem oravit, ut eam in hominem mutaret. Venus illius miserta, in formam hominis eam mutavit; quam cum longè speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederent, Venus experiri cupiens, si mutata facie mutâset & mores, in medium constituit murem: quem cum illa prospexit, oblita formæ & amoris sui, murem ut caperet persecuta est. Qua super re Venus indignata, denuò eam in priorem catæ formam mutavit.

Fabula significat, quod homo nequam, licet personam mutet, mores tamen retinet eosdem.

De sene mortem vocante.

Senex quidam lignorum fascem super humeros ex ne-
more portans, cum longâ via defessus esset, fasce
humis deposito, mortem vocavit. Ecce ! mors advenit,
causamque quamobrem se vocaverat, rogat. Tunc se-
nex, Ut hunc lignorum fascem super humeros impone-
res, ait:

*Fabula significat, quod quisquis vitæ cupidior est, licet
mille subjiciatur periculis, mortem tamen semper devitat.*

De Muliere & Medico.

Mulier anus cum ophthalmiam pateretur, medicum
ad se curandum accersit, certum pretium ei dare
promittens si eo morbo curaretur ; si verò non libera-
retur, nihil ei debere pacta est. Medicus verò quoties
illam ibat curatum, toties quippiam è domo clam ex-
portabat. Mulier igitur ophthalmiâ curatâ, cum nihil
suarum rerum domi esse perspiceret, medico mercedem
pactam petenti solvere denegat. Quamobrem vocata in
judicium, pactum quidem non denegat : sed se curatum
ophthalmia esse, id verò pernegat : aiens cum cæca e-
ram, domum multa supellestile refertam videbam ;
nunc cum video, ut medicus ait, nihil rerum domi esse
perspicio.

*Fabula declarat, quod homines avaritiâ dediti, sibi met
sepius contradicunt.*

De Agricola & Canibus.

Agricola quidam magnitudine hyemis in suburbanis
se locavit. Sed cum alimonia sibi deficeret, capris
& ovibus primum vesci cepit : cum verò indies magis
sæviret hyems, bobus quoque nec pepercit. Quod fa-
cinus cum animadverterent canes, invicem verba fa-
ciunt ; Quî hîc stamus ? inquiunt ; cur mortem nobis
incumbentem non fugimus ? Puramûsne eum nobis par-
cere vitam, qui alimoniæ gratia boves jugulavit ?

Fabula significat, quòd eos fugere debemus, qui in charissimos crudeliter se gerunt.

De Agricola & Filiis.

Agricola quidam complures habuit filios, continuâ seditione discordes; ac ejus admonitiones perpetuo negligentes. Cùm fortè unâ domi omnes sederent, jussit pater virgarum fascem coram deportari, atque natos coepit hortari ut integrum fascem disrumperent. Cùm igitur fascem eum totis viribus frangere non possent, genitor præcepit, ut soluto fasce singulatim frangerent virgas. Cùm quisque facile hoc perficeret, tunc facto silentio, pater aiebat, si quando animis idem senseritis, nati mihi carissimi, nec ab inimicis superari poteritis: sed si inter vos seditiones servabitis, qui vult, is vos facile perdet.

Fabula significat, quòd fortior est unio, quàm seditio quæ est imbecillis.

De Muliere & Gallina.

Vidua quædam mulier gallinam habuit, quæ die quolibet parturiebat ovum: putavit mulier more ingenii humani (quod fitis habendi semper sollicitat) gallinam illam die bis parituram, si plus speltæ tradere soleat. At Gallina, pluri alimoniâ pinguior facta, id unum desiit parere ovum. Sic mulier ex quo magis lucrum quæritabat, id cæca augendi cupiditate amisit.

Fabula significat, quòd plurimum cupiditate rerum, præsens quandoque deperditur quæstus.

De Homine à cane morso.

Homo quidam, cùm eum canis momordisset, summo cum studio sciscitabatur, à quo sanari posset. Quidam ei obviam factus, atque de medico rogarus, ait, Si vis, amice, fieri sanus, non est tibi opus medico. Nam si canis, qui te momordit, a vulnere linguâ sanguinem tergit, istâ curâ nihil potius reperiri potest. Alter ar-
ridens

ridens venustissimè inquit, Si hujusmodi utar remedio indies magis ac magis à canibus mordebor.

Fabula significat, quòd ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficiis retribui solent.

De duobus Amicis & Ursa.

A Mici duo, dum rus viarent, ursa eis obviam occurrit: quâ prospecta, alter eorum territus, ut se salvaret, continuò arborem adscendit: alter, cùm ursæ viribus se posse obsistere dubitaret, uti mortuus humi jacuit resupinus, retinens flatum atque anhelitum. Cùm nec ore aut naso respiraret, ursa eum exanimatum existimans abiit: (dicunt enim a cadavere ursas omnino abstinere) Alter deinde, ex arbore descendens, quid in aurem ei diceret ursa socium rogavit. Ille urbano sermone respondit, Admonitus sum ab ursa, ut cum hujusmodi amicis non proficiscar ampliùs.

Fabula significat, quòd eorum amicitia colenda non est, qui cùm est opus, amicis subsidia denegant.

De Adolescentibus duobus & Coquo.

A dolescentuli duo æquis sumptibus carnes coemerunt, & curatam coquo tradiderunt. Obiter coquus dum aliis vacat negotiis, alter juvenum carnes eas clanculum accepit, ac socio tradidit. Coquo deinde carnes quæritanti, qui acceperat, se haud habere jurat: qui vero habebat, se non accepisse jurabat. Coquus, percepto juvenum dolo, ait, Etsi fallor equidem à vobis, per quem verò juratis, res ista non latebit Deum.

Fabula indicat, nullum scelus posse latere Deum.

De duobus Inimicis.

Duo quidam, gladiatorio animo inter se inimicitias habentes, una in navi navigabant. Et cùm alter alterum eodem in loco stare non pateretur, unus in puppi, alter in prora consedit. Ortâ autem tempesta-

te, cum navis periclitaretur, qui in prora sedebat rogat navis gubernatorem, quæ pars navis submergi prius deberet: & cum gubernator puppim dixisset; ait ille, Mors mihi modò molesta minime est, si inimicum meum prius mori perspicio.

Fabula significat, quòd inimicus, ut inimicum perdat, seipsum perdere sepius eligit.

De Canna & Oliva.

QUarum esset fortior, durior, & magis resistens, canna & oliva invicem contendeabant. Oliva calamo humilitatem objiciebat, eò quòd ventis faciliè cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit verbum. Paulò post turbine vehementi adspirans ventus radicibus evulsit olivam totis viribus sibi obfistentem. At canna flatibus se inclinans salutem faciliè est assecuta.

Fabula significat, quòd potentioribus sine controversia mos est in tempore gerendus.

De Vitulis & Bove.

VITULA cum bovem arantem prospiceret, illum præ se, quæ nihil agebat, contempsit. Sed cum immolationis affuit dies, bos quidem missus, vitula autem ut immolaretur retenta est. Quam rem bos cum conspiciatur, subridens ait, Heus! vitula, ideo non laborabas ut immolareris.

Fabula significat, quòd otiosis & nihil agentibus pericula quæque imminant.

De Puero & Fortuna.

CUM puer quidam juxta puteum dormiret, Fortuna illuc accedens, illum excitavit, inquiens, Surge, & hinc ocyus abi; quippe in puteum si caderes, non tuam inscientiam, sed me Fortunam omnes accusarent.

Fabula significat, quòd sepius in periculum culpâ nostrâ incurrimus, deinde abs re fortunam accusamus.

De Muribus & Cato.

Domo quapiam quòd perplures forent mures catus præsentiens illuc accessit, atque nunc unum nunc alium capiens, complures interfimendo comedit. Verum mures cum se indies consumi perspicerent, ad unum coacti inquirunt secum. De cætero inferius non est descendendum, si nolumus perditum iri omnes, sed hic superius manendum, quò catus ascendere non potest. At catus consilio murum percepit, simulans se mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspendit, qui fixus parieti erat. E muribus quispiam deorsum acutè perspiciebat, ut catum cognovit, haud infacetè ait, Heus amice, si te selem esse certò scirem, deorsum minimè descenderem.

Fabula significat, quòd vir prudens, semel si fallitur, fidei & simulatis hominibus non amplius fidit.

De Simia & Vulpe.

A pud brutorum animalium concilium, simia ita appositè saltavit, quòd omnium ferè consensu rex statim fuerit creatus. At vulpes invidens ei, ubi videbat carnes laqueo in fovea sitas, illuc simiam ut duxit, inquit ad eam, Hic Thesaurus absconditus est, qui ex lege spectat ad reges: quare cum tuus ex lege sit, tute ipse capias illum. Simia vulpis suafu illuc temere accedens, ut se captum laqueo sensit, vulpem acriter accusat, quæ dolo se deceperat. Ei vulpes haud illepidè ait, Heus stulta, quæ, cum fortuna re extulisset, dominari cæteris jam te putas dignam!

Fabula significat, quòd qui temere aliquid aggreditur temere in periculum incidit, ac vulgo ridiculus est.

De Cervo & Leone.

Cervus vehementi siti cùm vexaretur, ad fontem proficiscitur; dùmque potat, suam in aqua perspiciebat umbram, valdè lætatus est magnitudine cornuum,

cornuum, & ramositate; deinde pedes & crura perspicuens, nimium tristatus est. Hæc dum animo vertit, ecce! leo apparet, ac cervum prosequitur. At cervus fugam arripiens, leonem per campos longè antebat: (dicunt enim cervorum vires consistere in pedibus, ac leonis in animo stare robur.) Quousque igitur leo per campos secutus est cervum, eum assequi non potuit: casu verò contigit cervum nemus intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis, cum fugere non posset, à leone captus; cum se moriturum videret, heu me miserum, inquit, qui cornibus gavissus, ipsis cornibus pereoo!

Fabula significat, quòd quæ putamus nobis profutura, ea nobis sæpius obsunt.

De Agricola & Pelargo.

Agricola laqueos in agro tetendit, ut grues & anseres venaretur, qui sata sua continuo depascebant. At simul cum illis venatus est Pelargum, qui pede tentus rogat agricolam, ut eum solvat missumque faciat, cum non sit grus, nec specie anser, sed pelargus avium piissimus, qui parentibus semper deservit, nec illos in senectâ deserit unquam. At agricola subridens, ait, Quæ dicis haud me fugiunt: nam qui sis probè teneo. Sed cum his simul captus cum sis, cum his quoque simul est moriendum.

Fabula significat quòd qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari pœnâ plectitur cum illis.

De Agno & Lupo.

Agnus in domo bene clausa existens, cum lupum se venientem perspicit, illum conviciis & maledictis persequitur. At lupo inquit ei, Non tu, sed locus inaccessibilis mihi convicia dicit.

Fabula significat, quòd locus & tempus faciunt timidos persæpe audaces.

De Jove & Corvo.

Jupiter, volatilibus regem creare volens, diem concilii avibus indixit, ut qui speciosior esset, rex eis constitueretur

rueretur. Quam rem præsentiens corvus, ac suæ deformitatis conficius, pennis aliorum hinc inde collectis se decoravit, ac speciosissimum omnium serreddidit. Adest dies præfinitus; veniunt ad concilium aves. Jupiter corvum ob pulchritudinem cum regem avibus creare veller, id aves indignè ferentes, quæque suas à corvo extrahunt pennas: At corvus, alienis pennis cum esset exurus, corvus ut erat, demum remansit.

Fabula significat, quod qui de rebus pendet alienis, illis amissis, quisnam ille sit, cuique liquido patet.

De Tubicine quodam.

Tubicen quidam tubæ sonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus miserandâ voce clamabat, Nè abs re ac frustra occidere me velitis: Ego quidem non pugno, nec præter tubam quippiam aliud possideo. Qui eum vinctum ducebant, huiusmodi verba contra reddiderunt; Hanc ob rem morte dignior es judicandus, quòd, cum hostibus manum conferre devitans, alios sonitu tubæ ad pugnam hortaris.

Fabula significat, quod graviore penâ digni judicandi sunt, qui cum ipsi injuriam non agunt, alios ad injuriam agendam impellant.

De Fabro & Cane.

Faber quidam canem habebat, qui, dum ipse ferrum cudebat, continuè dormiebat: cum verò manducabat, canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant dejecta, cæu ossa, & alia huiusmodi, sine mora corrodibat. Quam rem animadvertens faber, ait ad canem, Heus miser, quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo, continuè dormis, & segnitie teneris: rursus, cum dentes moveo, statim surgis, & caudâ mihi applaudis.

Fabula significat, quod socordes & sommolenti, qui ex aliorum vivunt laboribus, gravi censura sunt coercendi.

De

De Mula quadam.

MUla quædam, nimio hordeo pinguis effecta nimia pinguedine lasciviebat, secum inquires, Pater mihi equus fuit, qui cursu celerissimus erat, & ego ei per omnia sum similis. Parum post contigit, quod opportuit mulam quantum potuit currere: sed cum cursu cessavit, Heu me miseram, inquit, quæ me equi filiam esse putabam! At nunc memini mihi patrem asinum fuisse.

Fabula significat, quod stulti in prosperis seipsos non agnoscunt, sed in adversis suos persæpe recognoscunt errores.

De Thynno & Delphino.

THYNNUS, cum eum delphinus persequeretur, magno elatus impetu ac stridore, à vehementi fluctu in insulam deferretur; eundemque in scopulum à fluctu eodem delphinus, dum se putat capere thynnus, ipse quoque deferretur. Thynnus conversus, cum delphinum expirantem animam perspicit, secum ipse ait, Mors mihi molesta admodum non est, ex quo mortis autorem mori simul mecum perspicio.

Fabula significat, quod quivis adversa levius fert, cum adversitatum autores eadem adversitate opprimi perspicit.

De Medico & Mortuo.

MEDICUS quidam cum quem curaret ægrotum, eum mori contigerat, efferentibus funus aiebat, vir iste si se vino abstinuisset, & clysteriis usus fuisset, eum mori non contigisset. Ex his qui aderant quispiam medico haud infacetè ait, Heus medice, ista consilia cum prodesse quibant, dicenda fuerunt: non nunc, cum nihil valeant prodesse.

Fabula significat, quod ubi haud prodest consilium, id eo tempore dare est sanè amicum deludere.

De Aucupe & Turdo.

AUCEPS aucupatum calamis viscoque tetendit; & cum turdum canere arboris super ramum aspexit, ut

ut eum caperet calamos erexit. At inter ambulandum pede altero viperam calcavit : morsusque ab ea , cùm jam ob venenum se deficere præsentit , Heu me miserum ! ingemuit , qui dum alium capere festino , alter ad mortem me est aucupatus.

Fabula significat, quòd quæ contra alios facere nitimur, ea persæpe ab alio ipsi patimur.

De Castore.

Castor est animal quadrupes, qui in paludibus se nutrit; ejus testes variis medelis utiles esse dicuntur, Itaque cum quispiam eum sequitur, ceu persecutionis causam non ignorans, pedum velocitati fidens quantum potest fugit, usque quo ad locum, nè videatur, salvus deveniat; atque ibi testes excidens, in venatores, cùm sibi appropinquant, projicit, & isto pacto à venatoribus se eripit.

Fabula significat quòd sapiens, ut à periculis se eripiat, nihil intentatum relinquit.

De puero oves pascente.

Puer quidam cùm oves eminentiori in loco depasceret, sæpiùs clamabat, Heus, ô ! a lupis mihi succurrite. Qui circumaderant, cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque nihil esse compedientes, ad opera sua redeunt. Cùm pluries puer id joci causa fecisset, ecce ! cùm lupus pro certo adesset, puer ut sibi succuratur, seriò clamat. Agricola, id verum non esse putantes, cùm minimè occurrerent, lupus oves faciliè perdidit.

Hæc Fabula significat, quòd qui cognoscitur mentiri, ei veritatem dicenti postea non creditur.

De Corvo & Vulpe.

Corvus, cùm carniū frustum rapuisset, super arborem quandam resedit. Vulpes eum suspiciens, atque carnes sibi cupiens, illum arte aggreditur. Stans igitur

igitur sub arbore corvum laudare cœpit, aiens, O quàm magna avis est hæc ! quàm speciosa, quàm venatrix, quàm formosa ! hanc decuit esse avium regem. Nam omnia regia supra alias ei sunt aves, si modò vocem haberet. His laudibus corvus inflatus, & dici mutus haud valens pati ulterius ; dùm magnâ voce crocitât, carnes humi decidunt. Illas cum vulpes rapuisset, conversa inquit ad corvum, Heus corve, omnia decora tenes, modò mente haud carerês.

Fabula indicat, quod qui adulatoribus nimium credunt, hi quæ non putant in adversa sapius incidunt.

De Cane & Lupo:

CANIS cum ante aulam dormiret, lupo superveniens eum statim cepit : & cum ipsum occidere vellet, canis, ne eum occideret, rogavit, inquit, Here mi Lupe, nunc me occidere noli. Nam, ut vides, tenuis sum, & gracilis, & macilentus : sed herus meus nuptias in proximo facturus est, ubi si parum me expectas, ego opiparè manducans, atque pinguior factus, ero tibi utilior. Lupus, his verbis fidem habens, canem demisit. Paucos post dies lupo accedens, cùm canem domi dormientem reperit, stans ante aulam, canem rogat, ut sibi promissa præstet. Et canis haud rusticè inquit, Heus lupe, si ante aulam de cætero me repereris, haud amplius nuptias expectes.

Fabula indicat, quod sapiens, cùm vitat periculum, ab illo postea continuè cavet.

De Corvo ægroto.

CORVUS cùm ægrotaret, matrem rogaret, ut pro sua sanitate deos precaretur, inquit, Mater noli plorare, sed deos potius precare, ut sanitatem mihi restituant. Et mater citò respondit, Quem deorum tibi fore propitium putas, cùm nullus sit, è cujus aris sacra non rapueris.

Fabula

Fabula significat, quòd qui in prosperitate quemvis offendit, in adversis quicumque sibi reperiet neminem.

De Cane carnes portante.

Canis ore ferens carnes, ac flumen transiens, cùm sub aqua umbram prospexit, putavit alium esse canem qui plus carniū deferebat. Itaque quas ipse ferebat, eas carnes sub aquas ire dimisit, & ut umbram caperet, se movet: sed carnes & umbram, quæ sanè nihil erant, simul perdidit.

Fabula significat, quòd cupiditate plus semper habendū quæ tenemus ea sæpenumero perdimus.

De Leone & Rana.

Leo, cùm ranam magniloquacem audiret, putans aliud quod magnum animal esse, se retrò vertit, parùmque stans, ranam è stagno exeuntem videt: quam indignabundus, statim pedibus calcavit, aiens, Nullum amplius, ut te perspiciat, animal clamore movebis.

Fabula significat, quòd apud verbosos nihil præter linguam reperitur.

De Leone sene.

Leo, cùm senuisset, nec victum sibi querere posset, viam machinatus est quì alimenta haud sibi deessent. Ingressus igitur speluncam, graviter ægrotare jacens se simulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia, visitandi gratiâ, ad eum accedebant: quæ Leo capiens, singulatim manducabat. Cùm multa animalia jam occidisset, vulpes, leonis cognitâ arte, aditum speluncæ accedens, leonem, quo valeat pacto, exterius stans rogat. Et leo blandè respondens, ait, Vulpes filia, cur non introgredieris ad me? Ei vulpes non illepidè ait, Quoniam, here mi, animalium ingredientium perplura equidem vestigia cerno, egredientium vestigia nulla.

Fabula significat, quòd homo prudens, qui pericula imminetia providet, illa facillè devitat.

De Leone & Tauro.

LEO ingentem taurum per insidias sequens, cum propè accessit, eum vocavit ad cœnam, inquires, Amice ovem occidi; hodie, mecum si placet, cœnabis. Taurus leoni morem gerens, ut discubuerat, cum multos lebetes, nec non magnos, & plures obeliscos paratos conspiceret, & ovem nullam adesse, è vestigio abiit: quem leo abeuntem perspiciens, cur abiret, rogavit. Ei taurus haud inurbanè respondit, Non de nihilo equidem abeo, cum instrumenta non ad ovem, sed ad taurum coquendum videam esse parata.

Fabula significat, quod homines prudentes minimè latent improborum artes.

De Leone, Asino & Vulpe

LEO, asinus & vulpes, conflata inter se societate, venatum exeunt; cumque multam prædam cepissent, leo asino mandat, ut prædam dividat. Asinus, cum eam in tres partes æquales esset partitus, optionem capiendi sociis dedit. Quam partitionem leo indignè ferens, ac dentibus frendens, à divisione deposuit eum, mandavitque vulpi, ut prædam ipsa partiretur. At vulpes, illas tres partes in unum colligens, ac prædæ nihil sibi seorsum relinquens, leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait, Quis te partiri docuit? Inquit extempore vulpes, Asini periculum id me facere instruxit.

Fabula significat, quod aliorum pericula homines faciunt cautiore.

De Leone cujusdam rustici filiam amante.

LEO cujusdam rustici filiam amabat. Illam cum habere cuperet, patrem virginis rogavit ut sibi nubere ipsam assentiretur. Et rusticus ait, nullo pacto se assensurum

surum quòd filia bestię nubar. Cùm illum leo torvè adspiceret, ac dentibus frenderet, rusticus mutato consilio, ait, se cupere ei filiam nuptum dare, modò dentes & ungulas prius cædat evellatque, quoniam virgo illis rebus valdè terreretur. Leo id postquam præ nimio amore fecerat, rusticum adiens, filiam sibi postulat. At rusticus, leonem cùm ungulis & dentibus perspicit inermem, arrepto fuste, illum frequens pulsando persequitur.

Fabulâ indicat, quòd qui inimicis se committit, de facili perit.

De Læna & Vulpe.

Læna cùm a vulpe sæpe exprobraretur, quòd quolibet partu unum duntaxat pareret catulum, ait, Unum sanè, at pol ! leonem.

Fabula indicat, quòd pulchritudo haud in copia rerum, sed in virtute consistit.

De Lupo & Grue.

Lupus in gutture osse retento cùm longè cruciaretur, grui pretium obtulit, si illud e gutture extraheret. Grus rostro cùm os e gutture extraxisset, pretium sibi promissum expostulat. Ei lupus subridens simulque acuens dentes ait, Satis pretii tibi esse debet, quòd ex lupi ore caput sine læsione eduxeris.

Fabula indicat, quòd apud improbos gratitudo non parva habetur, si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo & Agno.

Lupus, cùm agnum invenisset errantem, eum non cepit fortissimâ manu : sed causam præfixit ut, quo jure vel quâ injuriâ, eum comederet. Igitur agno verba hujusmodi fecit, Tu mihi abundè jam diu intulisti injurias. Agnus gemendo ait, Quomodo id fieri potuit, cum nuperrimè venirem in lucem ? Lupus denuo ait, Agrum mihi pascendo devastâsti. Agnus inquit, cùm denti-

K

bus

bus etiam caream, id facere nequivi. Lupus rursus ait, Ex meo quoque fonte bibisti. Et inquit agnus, Quo pacto id fieri potuit, cum aquam ex ætate nondum biberim, sed lac matris cibus & porus adhuc mihi sit? Lupus demum irâ concitatus ait, Licet tua solvere nequeam argumenta, cænare tamen opiparè intendo; agnumque cepit, ac illum manducavit.

Fabula significat, quod apud improbos ratio & veritas locum non habent.

De duobus Gallis inter se certantibus.

DUO galli inter se ruri certabant. Qui gallinarum prior duxerat, cum ab altero superatus esset, præ verecundia se abscondit. Alter verò victoriâ elatus, domûs tectum statim supervolans, vehementi alarum plausu cantuque significat, se rivalem suum pugnando superâsse, & de adversario ferre trophæum. Dum hæc & huiusmodi jactabundus voce crocitat, ecce! aquila cibi indiga ex alto devolans gallum unguibus rapit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem qui victus fuerat gallus perspiciens, ceu ex hoste triumphans, in publicum venit, ac solus gallinis liberè potitur.

Fabula significat, quod qui prosperis nimium fidit, in adversis sæpius præceptis incidit.

De Vate quodam.

FORO urbis medio quidam vates cuivis sortem aperiebat futuram: quamobrem magnâ hominum frequentiâ stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, ei nunciatur res suas furtim domo esse ablatas: quo audito, domum curriculo dum abit, quidam ei obviâ factus, Ridicule, ait, cur alios quid esset futurum monebas, qui tuæ sortis nescius fuisti?

Fabula declarat, quod homines nequam corrigunt alios, & sua crimina scire negligunt.

De

De Formica & Columba.

Formica sitiens in fontem descendit ubi dum bibere vult, in aquam cecidit. Columba quædam, super arborem fonti imminentem sedens, cum formicam aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuo frangit, & sine mora dejicit in fontem: ad quem formica se applicans, ex aquis in tutum se recepit. Obiter auceps quidam advenit, & ut columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedum alterum momordit aucupis. Eo dolore auceps concitus, calamos dimittit: quorum strepitu territa columba, ex arbore aufugiens; vitæ periculum evasit.

Fabula declarat, cum bruta in beneficos grata sint, eò magis esse debere eos, qui participes sunt rationis.

De Vitulo & Cerva.

Vitulus cervæ aliquando ait, Cum magnitudine sis major canibus, & pedum celeritate cursu velocior, & ad pugnam longè cornibus munitior, cujus rei gratiâ, mater, tantopere canes reformidas? Ei cerva inquit, subridens, Quoniam, fili, licet quæ dicis omnia possideam, canum larratum ferre non possum, sed præ timore fugam statim arripio.

Fabula declarat, quod qui naturâ timidi sunt, apud eos nulla valet hortatio.

De Ape & Jove.

APes, quæ cæræ mater existit, quondam accedens ut diis sacra faceret, Jovi donum obrulit mellis: quâ oblatione Jupiter lætus iussit ei concedi quicquid ipsa precaretur. Apes igitur rogans, ait, Illustrissime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere velis, ut quicumque ad alvearia pro rapiendo melle accesserit, is simul ac pupugero eum, continuo moriatur. Quâ rogatione Jupiter

ambiguus, quoniam genus mortalium longè amabat, demum api ait, Satis tibi sit, quod quicumque ad alvearia pro rapiendo melle accesserit, si eum pupugeris, & in punctura stimulum dimiseris; continuò ipsa moriaris, tibi que vita sit ipse stimulus.

Fabula significat, quòd inimicis quandoque mala precamur quæ in nos sæpius vertuntur.

De Musca.

Musca, quæ in ollam carniùm deciderat, cùm se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait, Ecce ! tantum bibi, tantum comedi, tantum me lavi, quòd jure satura, mori possum.

Fabula significat, quòd prudentis est, id potenti animo ferre, quòd vitare minime potest.

De Adolescente quodam & Hirundine.

Adolescens luxuriosus, cùm bona patris consumpsisset, solaque vestis remansisset, visâ ante tempus hirundine, æstatem jam adesse existimans, ipsam quoque vendidit vestem. Sed hyeme denuò orta, cum immenso cruciaretur frigore, visâ rursus hirundine, quæ præ frigore moriebatur, ait, O pessima avis, quæ me & te pariter perdidisti !

Fabula significat, quòd quæ suo tempore non fiunt, ea diu stare nequeunt.

De Ægroto & Medico.

ÆGer a medico rogatus quo pacto se habuisset, Plus quàm opus esset se sudasse respondit. Id bonum fuisse, medicus ait. Secundò rogatus ab eodem quomodo se haberet, inquit ægrotus, se vehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore, medicus quoque ait. Terriò ab eodem interrogatus, quo pacto se habuisset, inquit ægrotus, se cum difficultate digerere potuisse. Rursus medicus ait, id ad salutem optimum fuisse

fuisse. Deinde ex domesticis cùm quidam ægrotum interrogaret, quomodo valeret; ille æger ait, Signa ad salutem, ut medicus ait, perplura & optima sunt, illis tamen dispereo signis.

Fabula significat, quòd qui ad voluptatem loquuntur, non illis aures præbere quisquam debet.

De Lignatore quodam.

Lignator quidam dum juxta flumen deo Mercurio dicatum ligna caderet, securis casu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehensus, juxta fluminis ripam gemens confidebat. Mercurius misericordiâ motus lignario apparuit, sui que fletus causam rogavit: quam simulac didicit, securim auream afferens, utrùm quam perdiderat illa esset rogavit. At eam pauper suam esse negavit. Secundò Mercurius alteram detulit argenteam: quam cùm pauper illi suam quoque esse negaret, postremò Mercurius ligneam sustulit. Illam suam esse cùm pauper assentiret, Mercurius cognoscens illum esse hominem verum justumque, omnes ei dono dedit. Accedens igitur ad socios lignarius, quid sibi acciderat, aperit ad socios: quorum unus id experiri volens cùm ad flumen accessisset, securim in aquam dejecit, deinde flens in ripa confedit; Cujus Mercurius fletus causam edoctus, securim auream afferens, illâne esset quam perdiderat rogavit; Quam cùm suam esse asserreret, Mercurius, cognitâ ejus impudentiâ, & mendacio, nec auream nec suam tradidit.

Fabula significat, quòd quantò Deus propitior est probis, tantò improbis existit infestior.

De Asino & Jove.

Asinus olitori cuidam serviens: cùm parùm comederet & multùm laboraret, Jovem exoravit, ut alium dominum

dominum sibi mitteret. Itaque Jupiter mandat, ut figulo veneat. Apud quem asinus cum laboraret in depor-
tando lutum, lateres, tegulas, & huiusmodi; secundò
Jovem precatur ut alteri deserviat domino. Jupiter
iterum mandat, ut coriario venundetur. Cui asinus mul-
to labore & paucò cibo serviens, Heu me miserum, cum
gemitu ait, qui dominos omittens meliores ad deterio-
rem perveni; apud quem, ut video, corium meum eti-
am post mortem cruciabitur!

*Fabula significat, quòd priores dominos tunc servi desi-
derant, cum deteriores experiuntur.*

De Leporibus & Ranis.

Lepores in unum simul convenerunt; ubi cum de mi-
seria ipsorum innata dolerent, gementque quòd
vita eis quàm cæteris animalibus, data esset miserior
(quoniam homines, aquilæ, & canes, ad mortem eos
usque persequerentur) decernunt meliùs sibi fore se-
mel mori, quàm in vita tam misera diutiùs permanere.
Hoc capto consilio, ut se in stagnum præcipitent dum
oculus tendunt, ranæ, quæ super stagni ripa adstabant,
ut strepitum audiunt in stagnum defiliunt, seque aquis
submergunt: Quam rem cum lepus quæ præibat con-
spicatur, reliquis ait, Stare; nam nobis sententia mu-
tanda est: quippe ut liquiddò videtis, animalia quàm
nos magis timida reperiuntur.

*Fabula significat, quòd cum miser miseriorem aspicit, su-
am æquius miseriam fert.*

De Asino & Equo.

Asinus, cum equum alimoniâ, otio, & diligenti cu-
rà abundare perspiceret, cum longè beatum esse
commendabat, seque nimium infelicem dicebat, qui,
cum multum laboraret, ad saturitatem de palæis haud
haberet. At cum tempus belli advenit, miles armatus
equum

equum ascendit, ac cùm medios decurrit in hostes, equus mucrone percussus cadit humi prostratus. Quem asinus perspiciens ingemuit, ejusque misertus sui animi sententiam mutavit.

Fabula significat, quòd cum paupertate, qua mater est quietis quis convenire debet potius, quàm locupletioribus invidere.

De Asino & Lupo.

Asinus quidam pede altero sentem calcavit, claudusque factus, cùm lupum ad se venientem conspiceret, nec fugere posset, miserabili voce inquit, Heus, lupo, demorior equidem è dolore: sed ex quo opus est, ut tibi & corvis futurus sim cibus, obsecro quatenus tuâ benignitate sentem è pede velis extrahere, ut munere tuo extremum sine dolore obeam diem. Dum sentem dentibus lupo evellit, asinus eum calce percussit. Lupo deinde, naso, fronte, ac dentibus perfractis, Heu me miserum! exclamat; jure hoc patior (deplorandoque reiterat) qui cùm essem coquus medicus esse volui.

Fabula significat, quòd quam quisque novit, in ea sese exerceat arte.

De Muliere & Gallina.

Mulier quædam Gallinam habebat, quæ aurea continuo ova pariebat. Putans igitur totam intus auream esse, illam occidit. Sed cùm aliis gallinis esse similem reperit, ubi divitem se fore putavit, quem primò quæstum habebat, eum plus habendi cupiditate amisit.

Fabula significat, quòd plus habendi cupiditate id sæpe perdimus, quod habemus in manibus lucrum.

De Rana & Vulpe.

Rana in palude existens, cæteris animalibus clamando, cùm profiteretur se medicam esse, pharmacorumque peritam, ei vulpes venustissimè ait, Qui alios curaveris, cùm claudicantem curare te nescias?

Fabula significat, quòd alios docere quis non potest id, quod haud didicerit.

De Serpente & Agricola.

Serpens ante agricolæ cujusdam domum latebras habens, cum ab agricolæ filio esset percussus, tam acriter ipsum momordit, quòd morsu ex illo puer repenti obiit. Hâc re cognitâ, magnus inter parentes gemitus oritur. Tunc pater mœrore concitus, arrepta securi serpentem ut occideret, persequitur; vibransque securim ut serpentem percuteret, extremum caudæ ejus abscidit. Deinde volens pacem cum serpente conficere, acceptis farinâ, aquâ, sale & melle, ad reconciliandam inter se amicitiam, vocat serpentem. At serpens sub petra latens sibilando ait, Frustra laboras, bone vir; nam inter nos amicitia fieri non potest: quippe dum ego me sine cauda adspexero, & tu tui filii sepulchrum, quieti animo esse nequibimus.

Fabula significat, quòd cum injuriarum recens vel maximè existat memoria, odia tolli minimè queunt.

De Gallina & Vulpe.

Vulpes Gallinarum tugurium ingressa, cum gallinam nido ægrotantem adspexit, eam rogavit quomodo valeret. Cui gallina promptè respondit, Meliusculè me haberem si hinc abires, soror.

Fabula indicat, quòd inimicorum præsentia nimium est molesta.

De Viatore.

Viator quidam, cum multam viam viâisset, votum Mercurio vovit, quòd, si quid reperiret, ejus rei medium ipsi offerret. Fortè igitur adinvenit peram amygdalis, dactylisque refertam: & cum putaret id esse argentum, peram capiens, amygdalarum nucleos, & carnes dactylorum ipse comedit. Deinde templum Mercurii ingressus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum, Votum, Mercuri, nunc persolvo tibi.

Nam

Nam quas equidem res adinveni, earum tibi offero medium, ossa scilicet dactylorum, ac testas amygdalarum.

Fabula indicat, quod homines avaritia deorum efficit contemptores.

De Leone & Homine.

LEO & homo cùm semel simul viam viarent, ac inter viandum se uterque verbis commendaret, ecce lapideæ occurrunt columnæ, in qua erat incisum, quod homo suffocaret leonem. Quam sculpturam homo leoni ostendens, ait, Hic videre licet, quanto homines leonibus ac feris omnibus præstantiores sint, ac robustiores. Ei leo promptè respondens inquit, Si apud leones essent, ceu apud homines, qui sculpere scirent, plures à leonibus homines, quàm ab hominibus leones suffocatos videres.

Fabula significat, quod homines jactabundi fingunt se fecisse quæ facere nunquam tentârunt.

De Vulpe quadam.

Vulpes cùm racemos uvarum plenos ac jam maturifcentes perspiceret, cupida de illis manducare, omnem viam machinata est, quâ illos comprehendere posset. Sed cùm omnem viam frustra tentâsser, nec desiderio suo satisfacere quivisset, mœstitiâ verrens in gaudium, ait, Racemi illi adhuc nimium sunt acerbi.

Fabula significat, quod prudentis est fingere se nolle, quæ se consequi non posse agnoscit.

De Puero & Scorpione.

Puer quidam ruri venabatur locustas, & cùm scorpionem capere vellet, scorpio, simplicitate ejus cognitâ, ait ei, Heus puer, dege in pace, ac manum abstine, si non vis totus perire.

Fabula significat, quod qui in utramque partem cogitat, is quæ sequi & vitare debeat probe tenet.

De

De Venatore & Perdice.

Venator quidam cum quam ceperat perdicem occidere vellet, perdix gemens huiusmodi verba fecit ad eum, Heus perdicum auceps, si me missam feceris, ac vitam condonaveris, alias per plures conducam tibi perdices. Ei auceps appositè respondit, Nunc eò te magis occidi dignam judico, quòd amicos per insidias perdere polliceris.

Fabula significat, quòd qui sibi charos perdere dolo querat, is præceps in periculum incidit.

De Lepore & Testudine:

Testudo; cum ejus pedes lepus derideret, subridens inquit ad eum, si periculum in cursu feceris, quòd quàm tu velocior sim, liquidò cognosces. Cui lepus ait, Te profectò fugit quid mei valeant pedes: sed judicem eligamus, qui cursum & terminum nobis definiat. Igitur eligunt vulpem brutorum omnium sagacissimum, quæ & locum & cursus terminum constituit. Testudo, omni segnitie ac negligentia semotà, iter arripiens, haud quievit donec ad terminum pervenit: lepus verò pedibus fidens, ubi paulum quievit, somno excitatus, quantum pedes valuerunt, ad terminum cucurrit: ibique cum testudinem quiescentem reperit, se cum rubore fatetur a testudine superatum.

Fabula significat, quòd studio & diligentia, non corporis viribus, res vel maximæ conficiuntur.

De Salice & Securi.

Securis cum salicem caderet, ex ea ipsa cuneos fecit, quibus salicem facilius finderet. • Quam rem præsentens salix, gemens ejulansque ait, Non tantum de securi queror, quæ hominum manibus me scindit, quantum de cuneis qui fiunt ex corpore meo.

Fabula significat, quòd in adversis, non raro veri amici infestiores amicis, quam inimici sæpius redduntur.

De

De Puero quodam & Matre.

Puer quidam è ludo literario librum socio clàm aufrens, suæ matri tradidit illum : quem mater cùm libenter accepisset, nec filium castigâisset, rursus puer alteri vestem clàm abstulit, atque matri quoque detulit. Quam cùm mater etiam libenter accepisset ; puer castigatione carens, cùm plura indies ac majora accrescentibus annis furaretur, demum publicè captus, ceu furti reus, per quæstores publicè damnatus est mortis. Sed cùm ad locum justitiæ duceretur, eumque mater gemebunda sequeretur, impetratâ veniâ ut matri ad aurem unum loqui verbum liceret, ad eam conversus, atque os auri matris adhibens, uti quippiam secreti dicturus, aurem dentibus ei abscidit. Mater verò præ dolore exclamans, mala ei imprecatur. Tunc qui eum ducebant, eum supra modum criminabantur, non solùm furti, sed quòd tam impius fuerit in matrem. Ille absque rubore inquit ad eos, Nemini vestrùm sit mirum quòd aurem matris dentibus abscidi, ipsa enim hujus meæ perditionis autor est, & causa. Quippe si me castigâisset, cùm ei librum detuli, quem socio è scholis primùm clam abstuli, omissis præ timore verberum furtis, ad hoc in præsentia genus turpissimæ mortis non pervenissem.

Fabula significat, quòd qui in delinquendo ab initio non castigatur, facinorosior indies efficitur.

De Pastore & Mari.

Pastor quidam juxta litus maris pecudes pascens, cùm mare ipsum semel placidum aspiceret, navigandi studio captus, oves pro dactylis commutavit : quibus navi impositis, cùm in altum jam navigaret, & in tempestate sine spe salutis fluctuaret, quæ in navi erant, ea omnia projecit, atque in portum vix se recepit. Denuo cùm oves pasceret, ac rursus mare jam tranquillum videret,

deret, socio suo ipsam maris tranquillitatem commendanti ridiculè ait, Mare iterum dactylos cupit.

Fabula indicat, quòd usus & peritia nos reddunt in periculis cautiore.

De Punica & Malo arboribus.

Punica & Malus arbores de pulchritudine contentebant. Cùm diu inter se variis & acerbis contentionibus certassent, rubus ex proxima sepe hujusmodi contentiones accipiens accessit ad eas, atque inquit, Satis jam, satis certatum inter vos: quiescite admodum, & contentionibus finem imponite.

Fabula significat, quòd minores majorum lites sapenu-mero componunt.

De Talpa & Matre.

Talpa cæcum animal naturâ est. Hæc aliquando matris ait, ingentem sentio odorem. Parùm post rursum ait, Excelsam adspicio fornacem. Tertiò item ait, malleorum sonitus audio fabrilium. Ei mater comiter ait, Heus filia, tu, uti percipio, non solum oculis, sed naso & auribus orba existis.

Fabula indicat, quòd homines jactabundi, cùm magna profitentur, tunc vel maxime in minimis redarguuntur.

De Vespis, Perdices & Agricola.

Vespa semel & perdices siti concitæ, cùm simul convenissent, ad rusticam quendam tendunt, potum ab eo petentes, atque pollicentes, quòd ei pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices vineam fodere promittunt, ut vites plenos producant racemos. Vespæ verò, se vineam circumeundo custodire, ac fures inde amovere, largè offerunt. Quibus agricola inquit, Duos habeo boves, quicum nihil promittant, eandem hanc operam nihilò minus præstant. Itaque satius est mihi illis, quàm vobis, aquam exhibere.

Fabula significat, non esse illis subveniendum, qui vani & inutiles sunt.

De

De Jove.

CUM Jupiter nuptias celebraret, cuncta animalia ei munera obrulerunt, quæque pro viribus suis. Verum enim serpens rosam legit, illamque ore tenens, Jovi obtulit. At Jupiter, ut eum inspexit palam, inquit, Ab omnibus dona libenter equidem accipio: verum à serpente id haudquaquam facio.

Fabula significat, quòd improborum munera non esse sine dolis, quivis prudens sibi persuadere debet.

De Simia.

SIMIA duos catulos parere fertur, quorum ad unum duntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentissimè nutrit: alterum verò odit negligi: que. Contigit autem, quòd, qui in deliciis habebatur, à simia in somnis fuit suffocatus: quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam usque ætatem, ceu matris deliciæ, fuit educatus.

Fabula significat, quòd hominum prudentiam fortuna procul dubio superat.

De Pulice.

PULEX cùm quendam morsu aliquando stimulasset, captusque rogaretur, quisnam esset qui membra sibi depasceret, ait, se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datum erat, ut eo pacto vitam vivant; neceam occidere velit, cùm multum mali facere ipse ei nequeat. At homo ille subridens inquirei, Eò magis meis necaberis manibus, quoniam nec multum nec parum abs re quempiam lædere licet.

Fabula significat, quòd malorum licet parum vel multum delinquant, miseri non haud oportet.

De Pulice & Homine.

PULEX suo solito more saltans, super hominis pedem resedit, illumque morsu acriter pupugit. Qua pun-

ctione

atione homo ille graviter concitus, pulicem cepit, & unguibus obtundere voluit. Sed pulex manibus exsiliens, mortem vitavit. Tum homo exclamans, ait, O Hercule malorum extinctor, ecquid mihi in hunc opprimendum præsens non fuisti.

Fabula declarat, quòd non in minimis, sed in magnis arduisque rebus à diis auxilium quæ implorare debet.

De Formicis & Cicadâ.

HYemis erat medium cum formicæ sparsim triticum apricabant. Quod cicada aspiciens, cum inediâ conficeretur, accessit ad eas, ac triticum pro alimonia ut sibi concederent oravit. At cum formicæ eum rogarent quidnam æstate fecerit, num segnis aut otiosa eo tempore steterit: illis cicada ait, Neque segnis aut otiosa steti, sed cantu cecini, quo laborem viæ viantibus levabam. Quâ re auditâ, formicæ subridentes inquirunt, Si æstate cecinisti, ut viantes delectares, nunc salta ne frigore conficiaris.

Fabula declarat, quòd qui quæ facienda sunt, suo tempore non facit, is in angustias, quando non putat, incidit.

De Viro & Uxoribus.

TEMPUS erat veris, quòd quidam in deliciis educatus cum nec juvenis, nec senex esset (semicanus enim erat capillis) duas simul duxit uxores, unam quidem natu grandem, alteram verò juniorem. Cum omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut virum in amorem sui totum pelliceret, quotidie viri caput pertrèctans, nigros ei avellebat capillos. Pari studio junior, ut ab anus consuetudine illum amoveret, albos avellebat capillos. Postremò ita illum depilârunt, ut calvum ac ridiculum, non absque summo opprobrio, virum reddiderint.

Fabula significat, quòd nulla melior senibus salus existit, quam fœminis carere, & maxime junioribus nisi penitus obtrui se velint.

Alia

Aliæ item aliquot Æ S O P I
F A B U L Æ è Græco in Lati-
num versæ, incerto Interprete.

Impossibilia Promittens.

VIR pauper ægrotus & malè affectus, cum a me-
dicis desperatus esset, deos rogabat, pollicens,
si sanitatem sibi rursus restituerent, centum bo-
ves ipsis oblaturum esse in sacrificium. Uxore autem
ejus audiente, Et ubi tibi hæc, si convalueris? Ille ait,
Putas enim surrecturum me hinc, ut dii hæc à me re-
perant?

*Fabula significat, multos facile polliceri, quæ re com-
probare non sperant.*

Rana.

RANÆ duæ in palude pascebantur: æstate autem sic-
catâ palude, illâ derelictâ, quærebant aliam: cæ-
terum profundum invenerunt puteum. Quo viso, alter
alteri inquit, Descendamus, heus tu, in hunc puteum.
Illa respondens, ait, Si igitur & hic aqua aruerit, quo-
modo ascendemus?

Fabula declarat, non oportere inconsideratè res aggredi.

Canis & Gallus.

CANIS & gallus, inirà societate, iter faciebant. Ve-
spèrâ autem superveniente, gallus consensâ arbore
dormiebat, ac canis ad radicem arboris excavatæ. Cùm
gallus ut assolet, noctu cantâset; vulpes ut audivit, oc-
currit, & stans inferius, ut ad se descenderet, rogabat,
quòd cuperet commendabili adeò cantu animal comple-
cti. Cùm autem is dixisset, ut janitorem prius excitaret
ad radicem dormientem, ut cùm ille apperisset, descen-
deret:

deret: illâ quærente ut ipsum vocaret, canis statim proficiens dilaceravit.

Fabula indicat, prudentes homines inimicos insultantes ad fortiores astu mittere.

Leo & Ursus.

LEO & Ursus simul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Graviter igitur a seipsis affecti, ut ex multa pugna etiam vertigine corripenterentur, defatigati jacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, ubi prostratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc, per utrosque percurrando, rapuit, fugiensque abivit. At illi videbant quidem ipsam; sed quia non poterant surgere, Heu! Nos miseros, dicebant, quia vulpi laboravimus.

Fabula indicat, aliis laborantibus, alios lucrari.

Vespertilio, & Rubus, & Mergus.

VESPertilio, rubus, & mergus, initâ societate, mercatoriam decreverunt vitam agere. Itaque vespertilio argentum mutuatus projecit in medium: rubus vestem secum accepit: mergus tertius æs: & navigaverunt. Tempestate autem vehementi obortâ, & navi eversâ omnibus perditis, ipsi in terram evaserunt. Ex illo igitur mergus littoribus semper affidet, num quopiam æs ejiciat mare. Vespertilio verò creditores timens, interdiu non appareret, noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium vesti inhæret, sicubi suam cognoscat quærendo.

Fabula indicat, in ea quibus incumbimus, in posterum incidere.

Pavo & Monedula.

AVibus creaturis regem, pavo orabat, ut se ob pulchritudinem eligerent. Eligentibus autem eum omnibus, monedula suscepto sermone, ait, Sed si te regnante, aquila nos persequi aggressa fuerit, quomodo nobis opem ferēs.

Fabula declarat, principes non modo propter pulchritudinem, sed ob fortitudinem & prudentiam eligi oportere.

Sin-

Singularis Animal & Vulpes.

Singularis agrestis super quadam sedens arbore dentes sacuebat. Vulpe rogante causam, quare nullâ propositionâ necessitate, dentes acueret, ait, Non abs re hoc facio : nam si me periculum invaserit, nequaquam me tunc acuendis dentibus occupatum esse oportebit ; sed potius paratis uti.

Fabula declarat, adversus periculum paratum esse oportere.

Cassita.

Cassita laqueo capta, plorans dicebat, Hei mihi miseræ & infelici volucris ! non aurum surripui cuiusquam, non argentum, non aliud quicquam pretiosum ; granum autem tritici parvum mortis mihi causa est.

Fabula ad eos tendit, qui ab inutile lucrum magnum subeunt periculum.

Hinnulus.

Hinnulus aliquando cervo ait, Pater, tu & major es & celerior canibus, & cornua præterea ingentia gestas ad vindictam ; cur nam igitur sic eos times ? Ei ille ridens ait, Vera quidem hæc sunt, fili : unum verò scio, quòd, cùm canis latratum audivero, statim ad fugam, nescio quomodo efferor.

Fabula declarat, naturâ timidos nullâ admonitione fortificari.

Avarus.

Avarus quidam, cùm omnia sua bona vendidisset, & auream glebam fecisset, in loco quodam infodit, unâ defosso illic & animo suo & mente ; atque quotidie eundo, ipsam videbat. Id autem ex operariis quidam observando cognovit, & refossam glebam abstulit. Post hæc & ille profectus, & vacuum locum videns, lugere coepit & capillos evellere. Hunc cùm quidam vidisset sic plorantem ; & causam audivisset ; Nè sic, inquit, ô tu tristare :

L

neque

neque enim habens aurum habebis. Lapidem igitur pro auro acceptum reconde, & puta tibi aurum esse: eundem enim tibi usum præstabit: nam ut video, neque cum aurum erat utebare.

Fabula significat, nihil esse possessionem nisi usus adfuerit.

Anseres & Grues.

ANseres & grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autem visis, grues, quod essent leves, statim evolaverunt: anseres autem, ob onus corporum cum mansissent, capti fuerunt.

Fabula significat, & in expugnatione urbis inopes facile fugere, divites autem servire captos.

Testudo & Aquila.

Testudo orabat aquilam, ut se volare doceret. Eâ autem admonente procul hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat. Accepit igitur ipsam ungibus, & in altum sustulit, inde demisit. Hæc autem in petras cecidit, & contrita est.

Fabula significat, multos, quia in Contentionibus prudentiores non audiverunt, seipsos lasisse.

Cerva:

Cerva, altero occæcato oculo, in litore pascebatur, sanum oculum ad terram propter venatores habens, alterum verò ad mare, unde nihil suspicabatur. Præternavigantes autem quidam, & hoc conjectantes, ipsam sagittârunt: hæc autem seipsam lugebat, quod unde timuerat nihil passa foret; quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Fabula significat, sepe, quæ nobis noxia videntur, utilia fieri: quæ verò utilia, noxia.

Cerva & Leo.

Cerva venatores fugiens in speluncam ingressa est. In leonem autem ibi cum incidisset, ab eo comprehensa

sa est : moriens autem dicebat. Hei mihi ! homines fugiens in ferarum immitissimum incidi.

Fabula significat, multos homines, cum parva fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerva & Vitis.

Cerva venatores fugiens sub vite delituit. Cùm præterissent autem parumper illi, cerva prorsus jam latere arbitrata, vitis foliis pasci incepit. Illis verò agitat, venatores conversi, & quòd erat verum, arbitrati animal aliquod sub foliis occultari, sagittis confecerunt cervum. Hæc autem moriens talia dicebat, Justa passa sum : non enim offendere oportebat quæ me servârat.

Fabula significat, qui injuriâ benefactores afficiunt, à Deo puniri.

Asinus & Leo.

CUM asino gallus aliquando pascebatur. Leone autem aggresso asinum, gallus exclamavit : & leo (aiunt enim hunc galli vocem timere) fugit. Asinus ratus propter se fugere, aggressus est statim leonem. Ut verò procul hunc persecutus est, quò non amplius galli perveniebat vox, conversus leo devoravit. Hic verò moriens clamabat, Me miserum, & dementem ! ex pugnacibus enim non natus parentibus, cujus gratiâ in aciem irrui ?

Fabula significat plerosque homines inimicos, qui se industriâ humiliârunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor & Canis.

Olitoris canis in puteum decidit : olitor autem ipsum illinc extracturus, descendit & ipse in puteum. Ratus autem canis eum accessisse, ut se inferiùs magis obrueret, conversus olitorem Momordit. Hic autem cum dolore reversus, Justa inquit, patior : nam cur unquam sui interfectorem servare studii ?

Fabula in injustos & ingratos.

Sus & Canis.

SUS & canis mutuò conviciabantur. Et sus jurabat per Venerem proculdubio dentibus discissuram canem. Canis autem ad hæc dissimulanter, dixit, Bene per Venerem nobis juras, significas enim ab ipsa vehementer te amari, quæ impuras tuas carnes degustantem nullo pacto in sacellum admittit. Ei sus, Propter hoc igitur magis præ se fert dea amare me : nam occidentem, aut alio quovis modo lædentem me, omnino aversatur : tu tamen malè oles & viva & mortua.

Fabula indicat, prudentes oratores, quæ ab inimicis obiciuntur, artificiosè in laudem convertere.

Sus & Canis.

SUS & canis de fœcunditate certabant. Dixit autem canis, se fœcundam esse maximè pedestrium omnium. Et sus occurrens, ad hæc inquit, Sed cùm hæc dicis, scito cæcos te catulos parere.

Fabula indicat, non in celeritate res, sed in perfectione judicari.

Serpens & Cancer.

Serpens unà cum cancro vivebat, inrità cum eo societate. Itaque cancer simplex moribus, ut & ille astutiam mutaret, admonebat : hic autem minimè obediebat. Cùm observâset igitur cancer ipsum dormientem, & pro viribus compressisset, occidit. At serpenti post mortem extenso, ille ait, Sic oportebat antehac rectum & simplicem esse : neque enim hanc poenam dedisses.

Fabula indicat, qui cum dolo amicos adeunt, ipsos offendi potius.

Pastor & Lupus.

Pastor nuper natum lupi catulum reperit ac sustulit, unâque cùm canibus nutrit. At cùm adolevisset, si quando lupus ovem rapuisset, cum canibus & ipse persequabatur. Cùm canes autem aliquando non possent assequi

assequi lupum, atque ideo reverterentur, ille sequebatur ut, cùm ipsum assecutus esset, particeps foret venationis, ut lupus, indè redibat. Sin autem lupus extra non rapuisset ovem, ipse clàm occidens, unà cum canibus comedeat: donec pastor, cum conjectasset & intellexisset rem, de arbore ipsum suspendit & occidit.

Fabula significat, naturam pravam non bonos mores nutrire.

De Leone & Lupo.

LEO, cùm consenuisset, ægrotabat, jacens in antro. Accesserunt autem visitatura regem, præter vulpem, cætera animalia. Lupus igitur captâ occasione, accusabat apud leonem vulpem, quasi nihili facientem suum omnium dominum, & propterea neque ad visitationem profectam. Interim affuit vulpes, & ultima auditit lupi verba. Leo igitur contra eum infremuit. Sed defensionis tempore petito, Et quis, inquit, eorum qui convenerunt tantum profuit, quantum ego, quæ in omnem partem circuivi, & medicamentum pro te à medico quæsi & didici? Cùm autem leo statim ut medicamentum diceret imperasset; illa inquit, Si lupo vivente excoiato, ipsius calidam pellem indueris. Et lupo jacente vulpes ridens ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam movere, sed ad benevolentiam.

Hæc fabula innuit, eum, qui quotidie machinatur in seipsum laqueum vertere.

Mulier.

Mulier quædam virum ebrium habebat: ipsum autem a morbo liberatura, tale quid commenta est. Aggravatum enim ipsum ab ebrietate cùm observasset, & mortui instar insensatum, in humeros levatum, in sepulchretum allatum deposuit & abiit. Cùm autem ipsum jam sobrium esse conjectata est, profecta januam pulsavit sepulchreti. Ille autem cùm diceret, Quis est qui pulsat januam? Uxor respondit, Mortuis cibaria ferens ego adsum. Et ille, non mihi comesse, sed bibere, &

Optima, affer; tristem enim me reddis, cum cibi, non potius meministi. Hæc autem pectus plangendo, Hei mihi miseræ! inquit: Nam neque astu profui. Tu enim, vir, non solum non emendatus es, sed peior quoque te ipso evasisti, in habitum tibi deductus est morbus.

Fabula indicat, non oportere in malis afflictibus immorari: nam & nolentem quandoque hominem consuetudo invadit.

Cygnus.

VIR dives anserem simul & cygnum nutriebat, non ad eadem tamen: sed alterum cantus, alterum mensæ gratiâ. Cum autem oppoteret anserem pati ea, quorum causâ nutriebatur, nox erat, & discernere tempus non permisit utrumque: cygnus autem pro anserē abductus cantat cantum quendam mortis exordium; & cantu significat naturam, mortem verò effugit suavitate canendi.

Fabula indicat, sæpe musicen differre mortem.

Æthiops.

ÆThiopem quidam emit, talem ei colorem inesse ratus negligentia ejus qui prius habuit: ac assumpto in domum, omnes ei adhibuit aspersiones, omnibus lavacris tentavit mundare: at colorem quidem transmutare non potuit, sed morbum dolor paravit.

Fabula indicat, manere naturas ut à principio prouenerunt.

Hirundo & Cornix.

Hirundo & cornix de pulchritudine contendebant. Respondens autem cornix ei dixit, Sed tua pulchritudo verno tempore floret, meum verò corpus etiam hyeme durat.

Fabula indicat, durationem corporis decore meliorem esse.

Butalis.

Butalis à fenestra quadam pendebat: Vespertilio autem profectus rogavit causam, quare die fileret, nocte

nocte caneret. Cùm autem ea in incassum hoc facere dixisset, (nam die canendo olim capta fuit, & propterea ex illo prudens evasit) vespertilio ait, Sed non nunc te cavere oportet, cùm nulla utilitas, sed antequam caperis.

Fabula significat, in infortuniis inutilem esse pœnitentiam.

Cochlea.

Rustici filius affabat cochleas. Cùm autem audiret eas stridentes, ait, O pessimæ animantes! domibus vestris incensis, vos canitis.

Hæc fabula indicat, omne intempestivè factum vituperabile.

Mulier & Ancilla.

Mulier vidua operosa ancillas habens, has solebat noctu excitare ad opera, ad gallorum cantus. His verò assiduo defatigatis labore, visum est oportere domesticum occidere gallum, tanquam illum qui noctu excitaret heram. Evenit autem ipsis hoc facto, ut in graviora inciderent mala: nam hera ignorans gallorum horam temporius eas excitabat.

Fabula indicat, plerisque hominibus consilia esse malorum causas.

Mulier Venefica.

Mulier venefica divinarum irarum propulsiones promittens, multa facere perseverabat, & lucrum inde faciebat. Quidam igitur accusaverunt eam impietatis, & convicerunt, & damnatam duxerunt ad mortem. Videns autem quidam eam duci ait, Tu, quæ deorum iras avertere promittebas, quomodo neque hominum consilium mutare potuisti?

Fabula innuit, multos, magna promittentes, ne parva quidem facere posse.

Agricola.

Agricola quidam fodiendo aurum reperit: quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus corona-

bat. Huic autem Fortuna adstans inquit, Heus tu, cur terræ meæ munera attribuis, quæ ego tibi dedi ditatura te? Nam si tempus immutetur, & in alias manus hoc tuum aurum erat, scio te nunc me Fortunam accusaturum.

Fabula indicat, oportere benefactorem cognoscere atque huic gratiam referre.

Viatores.

DUO quidam unâ iter faciebant: & cum alter securim reperisset, alter, qui non invenit, admonebat ipsum nè diceret, *Inveni*, sed *Invenimus*. Paulò post autem, cùm aggrederentur ipsos qui securim perdiderant; qui eam habebat, persequentibus iis, ei qui unâ iter faciebat, dixit, *Periimus*. Hic autem ait, *Perii* dic, non *Periimus*: etenim & tunc, cum securim invenisti, *Inveni* dixisti, non *Invenimus*.

Fabula declarat, qui non fuere participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos esse amicos.

Ranae duæ.

DUÆ ranæ vicinæ sibi erant: pascebantur autem altera, in profundo stagno, & procul à via; altera in via parum aquæ habens. Verùm cùm quæ in stagno alteram admoneret, ut ad se migraret, ut tutiore cibo frueretur; illa non paruit, dicens, firmissimè se teneri huiusce loci consuetudine; quousque obtigit currum prætereuntem ipsum confringere.

Fabula significat, homines quoque prava egredientes, citius mori quàm mutantur in melius.

Apiarius.

IN mellarium ingressus quidam, absente domino, favum abstulit. Hic autem reversus ut alveolos vidit inanes, stans quod in his erat perscrutabatur. Apes autem à pastu redeuntes, ut deprehenderunt ipsum, aculeis percutiebant, pessimèque tractabant. Hic autem ad eas, O pessimæ

peſſimæ animantes ! furatum veſtros favos illæſum di-
miſiſtis ; me verò ſatagentem veſtri percutitis.

*Fabula declarat, ſic homines quosdam ob ignorantiam ab
inimicis non cavere, amicos autem ut inſidiatores repellere.*

Alcedo.

Alcedo avis eſt ſolitaria, ſemper in mare vitam de-
gens : hanc dicitur hominum venationis caventem
in ſcopulis maritimis nidificare. Cæterum aliquando
paritura nidum fecit. Egreſſâ autem eâ ad pabulum,
accidit, mare à vehementi concitatum vento elevati ſu-
pra nidum, atque hoc ſubmerſo pullos perdi. Hæc au-
tem reverſa, re cognita, ait, Memiſeram, quæ, terram
ut inſidiatricem cavens, ad hoc confugi, quòd mihi
longè eſt inſidius !

*Fabula declarat, homines etiam quosdam ab inimicis ca-
vendo, ignaros in multò gravioreſ inimicos incidere.*

Piſcator.

Piſcator in fluvio quodam piſcabatur. Extenſis autem
retibus, & fluxu comprehenſo, utrinque funi alli-
gato lapide aquam verberabat, ut piſces fugientes in-
cautè in retia inciderent. Cùm quidam autem ex iis qui
circa locum habitabant, id facere videret, increpabat
quòd fluvium turbaret, & claram aquam non ſineret bi-
bere. Et iſ reſpondit, Sed niſi ſic fluvius perturbetur,
me oportebit eſurientem mori.

*Fabula declarat, civitatum etiam Reſtores tunc maxi-
mè operari cum patrias in ſeditionem induxerint.*

Simius & Delphis.

Moris cùm eſſet navigantibus, melitenſes carulos &
ſimios adducere in ſolamen navigationis, quidam
habebat ſecum ſimium. Cùm autem perveniſſet ad
Sunium Atticæ promontorium, tempeſtatem vehemen-
tem fieri contigit. Navi autem everſâ, & omnibus na-
tantibus

tantibus, natabat & simius. Delphis quispiam ipsum conspicatus, & hominem esse ratus, digressus levabat, ad terram præferens. Ut verò in Piræo fuit Atheniensium navali! rogavit simium, an genere esset Atheniensis? Cùm autem hic diceret, & claris ibi esse parentibus: rogavit, an & Piræum sciret? Ratus autem simius de homine eum dicere ait, Et valdè amicum esse ei, & familiarem. At Delphis, tanto mendacio indignatus, submergens ipsum occidit.

Fabula in viros, qui veritatem ignorantes existimant se decipere.

Musca.

IN cella quadam melle effuso, muscæ advolantes comedebant: implicitis autem earum pedibus, evolare non poterant. Cùm autem suffocarentur, dicebant, Miseræ nos, quia ob modicum cibum perimus!

Fabula significat, multis gulam multorum malorum esse causam.

Mercurius & Statuarius.

Mercurius scire volens quanti apud homines esset, ivit in statuarii domum, transformatus in hominem: & visâ statuâ Jovis, rogabat, quanti quis ipsam emere posset. Hic autem cùm dixisset Drachmâ, risit. Et quanti Junonis ait? Cùm dixisset, pluris; visâ & suâ ipsius statuâ, ac optinatus (cùm nuncius sit deorum, & lucrosus) maximam de se apud homines haberi rationem, rogavit de se. Statuarius verum ait, Si hæc emeris, & hanc additamentum dabo.

Fabula in virum gloriosum qui nullius apud alios est pretii.

Mercurius & Tiresias.

Mercurius, volens Tiresiæ vaticinium an verum esset cognoscere, furatus ipsius boves ex rure, venit ad ipsum in urbem similis factus homini, & ad ipsum divertit. Boum autem amissione renunciâtâ Tiresiæ, ille assumpto

sumpto Mercurio exivit, augurium aliquod de fure consideraturus. Et hic jubet dicere sibi quamnam avem viderit: Mercurius autem; primò vidisse aquilam à finistris ad dextram volantem, dixit: Hic non ad se id esse cùm dixisset, secundò cornicem super arbore quādam sedentem vidit, & modò superiùs aspicientem, modò ad terram declinatum vati refert. Et is, re cognitā, ait, Sed hæc cornix jurat per cœlum & terram, si tu velis, meas me recepturum boves.

Hoc sermone uti quispiam poterit adversus virum furacem.

Canes.

HAbens quidam duos canes, alterum venari docuit, alterum domum servare. Cæterum si quando venaticus caperet aliquid, qui domum custodiebat, princeps unā cum eo erat cœnæ. Ægrè ferente autem venatico, & illi obijciente, quòd ipse quotidie laboraret, ille nihil faciens suis nutrietur laboribus; respondens ipse ait, Non me sed herum reprehende, qui non laborare me docuit, sed labores alienos comēsse.

Fabula indicat, adolescentes, qui nihil sciunt, haud esse reprehendendos, cùm eos parentes sic educaverunt.

Maritus & Uxor.

HAbens quidam uxorem, quæ domesticis omnibus inimica erat, voluit scire an etiam erga paternos domesticos itā afficeretur. Quapropter cum rationabili prætextu ad suum patrem ipsam misit. Paucis verò post diebus, eā reversā, rogavit quomodo adversus illos habuisset, Hæc verò dixisset, Bubulci & pastores me suspectabant; ad eam ait, Sed ô uxor, si eos odisti, qui manè greges agunt, serò autem redeunt,; quid sperare oportet eos quibuscum toto conversaris die?

Fabula indicat, sic sæpe ex parvis magna, & ex manifestis incerta cognosci.

Hædus & Lupus.

HŒdus derelictus à grege, persequente lupo, conversus ad eum dixit, O lupe, quoniam credo me tuum cibum futurum, nè injucundè moriar, cane tibiâ primùm ut saltem. Lupo autem canente tibiâ, atque hædo saltante, canes cùm audivissent, lupum persecuti sunt. Hic conversus hædo inquit, Merito hæc mihi fiunt: oportebat enim me, coquus cùm sim, tibicinem non agere.

Fabula significat, qui ea, quibus naturâ apti sunt negligunt, quæ verò aliorum sunt exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer & Vulpes.

Cancer è mari cùm ascendisset, in loco quodam placebatur. Vulpes esuriens ut vidit, accessit ac eum rapuit. Ille devorandus ait, Sed ego condigna patior, qui marinus cùm sim, terrestris esse volui.

Fabula significat, homines etiam, qui propriis derelictis exercitiis, ea quæ nihil conveniunt aggrediuntur, merito infortunatos esse.

Citharædus.

Citharædus rudis in domo calce incrustatâ familiariter, ut solebat, canens, contrâ resonante in se voce existimabatur valde canorus esse; verùm elatus super hoc cogitavit & theatro sese committere oportere. Profectus verò ad se ostendendum, cùm malè admodum caneret lapidibus ipsum explosum abegerunt.

Fabula significat, ex rhetoribus quosdam, qui in scholis videntur esse aliqui, cùm ad res publicas se conferunt nullius pretii esse.

Fures.

Fures in domum quandam ingressi nihil invenerunt nisi gallum; atque hoc capto abierunt. Hic ab eis occidendus rogabat ut se dimitterent, dicens utilem esse hominibus, noctu eos ad opera excitando. Hi autem dixerunt

dixerunt, Sed propter hoc tantò magis occideris : illos enim excitando, furari nos non finis.

Fabula indicat, ea maxime pravis esse adversa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix & Corvus.

Cornix corvo invidens, quòd is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idque crederetur uti futura prædicens, conspicata viatores quosdam prætereuntes, ivit super arborem quandam, stansque valdè crocitavit. Illis autem ad vocem conversis, & admiratis, re cognitâ, quidam inquit, Abeamus, heus vos : cornix enim est quæ crocitavit, & augurium non habet.

Fabula indicat eodem modo, & homines præstantioribus certantes, præterquam quòd non ad æqua perveniunt risu quoque dignos esse.

Cornix & Canis.

Cornix Minervæ sacrificans, canem invitavit ad epulas. Ille autem ad eam dixit, Quid frustra sacrificia absumis? Dea enim adeò te odit, ut ex peculiaribus quoque tibi auguriis fidem sustulerit. Cui cornix, Ob id magis ei sacrifico, ut reconciliaretur mihi.

Fabula significat, plerosque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis prosequi.

Corvus & Serpens.

Corvus cibi indigens, ut serpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc devolando rapuit. Hic cùm se vertisset, atque momordisset ipsum, corvus moriturus dixit, Me miserum, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereò!

Fabula in virum, qui ob thesaurorum inventionem de salute periclitatur.

Monedula ac Columba.

Monedula, in columbario quodam columbis visis bene nutritus, dealbavit sese, ivitque ut & ipsa

codem

eodem cibo impertiretur. Hæ verò, donec tacebat, ratæ eam esse columbam, admiserunt: sed cùm aliquando oblita vocem emisisset, tunc ejus cognitâ naturâ, expulerunt percutiendo: eaque privato eo cibo rediit ad monedulas rursus: & illæ, ob colorem cùm ipsam non noscerent, à suo cibo abegerunt, ut duorum appetens neutro potiretur.

Fabula indicat, oportere & nos nostris contentos esse; considerantes avaritiam, præterquam quòd nihil juvet, auferre sæpe & quæ adsunt bona.

Monedula.

Monedulam cùm quis cepisset, & pedem alligasset filo, suo tradidit filio. Hæc non ferendo victum inter homines, ubi parumper libertatem nacta est, fugit, in suumque nidum se contulit. Circumvoluto verò ramis vinculo evolare haud valens, cùm moritura esset, secum loquebatur, me miseram, quæ apud homines non ferendo servitutem incautè meâ me vita privavi.

Fabula indicat, nonnunquam quosdam, cùm se a mediocribus student periculis liberare, in majora incidere.

Mercurius.

Jupiter Mercurio jussit, ut artificibus omnibus mendacii medicamentum misceret: hic eo trito & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cùm verò, solo relicto futore, multum superesset medicamenti, totum acceptum mortarium ei miscuit: atque hinc contigit artifices omnes mentiri, maximè verò omnium futores.

Fabula in mendaces artifices.

Jupiter.

Jupiter, formatis hominibus, omnes illis affectus indidit, solum indere pudorem oblitus est. Quapropter non habens undenam ipsum introduceret, per turbam ingredi eum jussit. Hic verò primùm indignè ferens contradicebat: vehementiùs verò eo instante ait, Sed ego

sanè

sanè his ingredior pactis; si amor non ingrediatur; si ingrediatur, ipse exibo quamprimum. Ex hoc sanè evenit, omnia scorta invereconda esse.

Fabula significat, captos amore inverecondos esse.

Jupiter.

Jupiter nuptias celebrans omnia animalia accipiebat: solâ verò testudine tardè profectâ, admirans causam tarditatis, rogavit eam quamobrem ipsa ad cœtam non accesserat. Cùm hæc dixisset, Domus chara, domus optima; iratus, ipsi, damnavit ut domum bajulans circumferret.

Fabula significat, plerosque homines eligere, parcè potius apud se vivere, quàm apud alios lautè.

Lupus & Ovis.

Lupus à canibus morsus, & malè affectus, abjectus jacebat. Cibo verò indigens, visa ove, rogabat ut potum ex præterfluente flumine sibi adferret: si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipsi inveniam. Illa re cognita, ait, sed si ego potum tibi do, tu & cibo me uteris.

Fabula quadrat in virum maleficum, per simulationem insidiantem.

Lepores.

Lepores olim belligerantes cum aquilis invocârunt in auxilium vulpes. Hæ autem dixerunt, Vobis auxiliaremur, nisi sciremus qui vos fitis, & cum quibus præliemini.

Fabula significat, eos, quicum præstantioribus certant, suam salutem contemnere.

Formica.

QUÆ nunc formica, homo olim fuit: hîc agriculturæ assiduè incumbens, non erat propriis laboribus contentus, sed & vicinorum fructus surripiebat. Jupiter autem, indignatus hujus avaritia, transmutavit eum in

hoc animal quæ formica appellatur. Verùm cùm mutasset formam, non & affectum mutavit: nam usque nunc arva circumeundo, aliorum labores surripit, & sibi recondit.

Fabula indicat, naturâ pravorum, etsi maximè speciem transmutaverint, mores non mutare.

Vespertilio & Mustela.

Vespertilio, in terram cùm cecidisset, à mustela captus est, & cùm occidendus esset, pro salute rogabat. Hâc verò dicente, non posse ipsam dimittere, quòd natura volucris omnibus inimica foret; ait, non avem sed murem esse, & sic dimissus est. Deindè autem cùm iterum cecidisset, & ab alia mustela captus esset, nè voraretur orabat. Hâc autem dicente, cunctis se inimicam esse muribus; hic, Non mus, sed vespertilio sum, dicebat; & rursus dimissus est: atque ita evenit, bis mutato nomine, salutem consecutum fuisse.

Fabula indicat, neque nos in eisdem semper esse oportere; considerantes eos, qui ad tempus mutantur, plerumque pericula effugere.

Viatores.

Viatores secundùm litus quoddam iter facientes iverunt in speculam quandam, & ibi conspicati sarmenta procul natantia, navem esse magnam existimaverunt: quamobrem expectaverunt, tanquam appulsura ea esset. Cùm verò a vento lata sarmenta propriùs forerent, non navem ampliùs, sed scapham videre videbantur. Advestis autem illis, cùm sarmenta esse vidissent, inter se dixerunt, Ut nos igitur frustra quod nihil est, expectabamus!

Fabula indicat, nonnullos homines, qui ex improvviso terribiles esse videntur, cùm periculum feceris nullius esse pretii.

Afinus sylvestris.

Asinus sylvestris afino viso domestico in loco quodam aprico, profectus ad ipsum, beatum dicebat, & corporis

corporis habitudine & cibi perceptione: Deinde autem cum vidisset eum ferentem onera, & agasidem retrò sequentem, & baculis ipsum percutientem, ait, Ast ego non amplius beatum te existimabo: video enim non sine magnis malis habere te felicitatem.

Fabula significat, non esse emulanda lucra, in quibus insunt pericula & miseria.

Asini.

A Sini olim, propterea quòd assidue onera ferrent, & fatigaretur, legatos miserunt ad Jovem, solutionem laborum petentes. Hic autem ostendere ipsis volens id non posse fieri, ait, Tunc eos liberatum iri laboribus, cum mingendo fluvium fecerint. At illi eum verum dicere existimantes, ex illo & nunc usque ubi aliorum urinam viderint asinorum, illic & circumstando mingunt.

Fabula indicat, unicuique quod fatale est incurabile esse:

Asinus & Vulpes.

A Sinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Cæterum visâ vulpe, tentavit & hanc perterrefacere. Hæc autem (casu enim ipsius vocem audiverat) ad ipsum ait, Compertum habero, quòd & timuisses, nisi rudentem audivisses.

Fabula significat, nonnullos indoctos, qui iis qui extra sunt aliqui esse videntur, ex sua linguacitate redargui.

Asinus & Rana.

A Sinus ligna ferens, pertransibat paludem quandam; Lapsus autem ut decedit, nec surgere posset, lamentabatur ac suspirabat. Ranae autem quæ erant in palude, auditis suspiriis, Heus tu, dixerunt, quid faceres si tanto hinc tempore, quanto nos, fuisses, cum quia paululum cecidisti, sic lamenteris?

Hoc sermone uti quisquam poterit in virum segnem, qui ob minimos quosque labores tristatur, cum ipse majoribus facile resistat.

Asinus & Corvus.

A Sinus ulcerato dorso in prato quodam pascebatur. Corvo autem insidente sibi, & ulcus percutiente, asinus rudebat ac saltabat. Sed agasone procul stante, ac ridente, lupus præteriens ipsum vidit, & dixit, Miseri nos quos si tantum viderit, persequitur; huic autem & arridet.

Fabula declarat, maleficos homines, si tantum appareant, dignosci.

Asinus & Vulpes.

A Sinus & vulpes, inita inter se societate, exiverunt ad venationem. Leo verò cum occurrisset ipsis, vulpes imminens periculum videns, profecta ad leonem, traditurum ei asinum pollicita est, si sibi impunitatem promiserit. Qui cum dimissurum eam dixisset, illa, adducto asino, incassus quosdam ut incideret fecit, Sed leo videns illum fugere minimè posse, primum vulpem comprehendit, deinde sic ad asinum versus est.

Fabula indicat, eos qui sociis insidiantur & seipsos nescios perdere.

Gallina & Hirundo.

G Allina, serpentis ovis inventis, diligenter calefacta excludit. Hirundo autem cum eam vidisset, ait, O demens, quid hæc nutris, quæ cum excreverint, à te primò injuriam auspicabuntur?

Fabula significat, implacabilem esse pravitatem, licet afficiatur maximis beneficiis.

Camelus.

C Um primum visus est camelus, homines perterriti, & magnitudinem admirati, fugiebant. Ubi verò procedente tempore cognoverunt ipsius mansuetudinem, confisi sunt eò usque ut ad eum accederent. At intellecto paulò post, belluæ non inesse bilem, eò contemptius ivère, ut fræna ei imponerent, & pueris ad agendum traderent.

Fabula indicat, terribiles res consuetudine contemptibiles fieri.

Serpens

Serpens.

Serpens à multis hominibus pessundatus, Jovem postulavit. Jupiter autem ad eum dixit, Si qui prior conculcavit pupugisses, nequaquam id facere secundus aggressus fuisset.

Fabula significat, eos qui prius invadentibus resistunt; aliis formidolosos fieri.

Columba.

Columba siti correpta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atque multo elata impetu, inscia in tabulam offendit, usque adeò ut pennis ipsius perfractis, in terram decideret, atque à quodam occurrentium caperetur.

Fabula indicat, nonnullos homines, ob vehementes alacritates inconsultò res aggredientes, injicere sese in perniciem.

Columba & Cornix.

Columba, in columbario quodam nutrita, foecunditate superbiebat. Cornix verò eà auditâ, ait, Heus tu, desine hâc re gloriari, nam quo plures paris, eò plus moeroris accumulas.

Fabula significat, ex famulis quoque eos esse infelicissimos, qui in servitute multos filios procreant.

Dives.

Dives duas habens filias, alterâ mortuâ, prâficas conduxit. Cùm vero, altera dixisset, Ut nos miseræ! ipsæ, ad quas pertinet luctus, lamentari nescimus: hæ verò quibus non est necessarium, vehementer plangunt. Mater ait, Nè mirare filia, si hæ ita lamententur; nam nummorum gratiâ id agunt.

Fabula indicat, nonnullos homines ob avaritiam non verè alienis calamitatibus quæstum facere.

Pastor.

Pastor, actis in quercetum quoddam ovibus, stratâ sub quercu veste, ascendit, & fructum decutiebat. Oves verò inter edendum glandes, nesciæ, & vestes unâ devorârunt. At cùm pastor descendisset, & quod erat

actum vidit; O pessima, ait, animalia! vos cæteris vellera ac vestes præbetis; à me verò, qui vos nutrio, & vestem furripitis.

Fabula indicat, plerosque homines ob dementiam, eos qui nihil ad se attinent beneficio afficere, in domesticos mala operari.

Bubulcus.

BUbulcus armentum taurorum pascens, amisit vitulum; lustrando omnem solitudinem, indagando moram traxit. Ubi invenire nihil potuit, precatus est Jovem, si furem qui vitulum cœpit, ostenderet, hœdum in sacrificium oblatum. Cæterum proficiscens in quercetum quoddam, invenit à leone devorari vitulum. Trepidus igitur & perterrefactus, elevatis manibus suis in cœlum, ait, O Domine Jupiter, promiseram tibi hœdum me daturum esse, si furem invenirem, nunc taurum tibi recipio sacrificaturum, si hujus manus effugero.

Fabula in homines infortunatos, qui, dum quidpiam amiserint, precantur ut inveniant: cum invenerint, querunt effugere.

Aquila.

SUPER petra aquila sedebat leporem raptura: hanc autem quidam percussit sagittâ, quæ intra ipsam ingressa est, sed crena cum pennis ante oculos stabat: quam cum vidisset, Et hoc mihi ait, altera mœsticia, quod propriis pennis inteream.

Fabula significat, durum esse cum quis a suis pericula patiatur.

Vermis & Vulpes.

QUI sub cœno celabatur vermis, super terram egres-
sus dicebat omnibus animalibus, Medicus sum medicaminum doctus, qualis est Pæan deorum medicus. Et quomodo, ait vulpes alios curans, teipsum clauduicandæ curas?

Fabula indicat, nisi præstò experientia fuerit, omne verbum inane esse.

Gallina

Gallina auripera.

GAllinam quis habens ova aurea parientem ratus intra ipsam auri massam inesse occisam, aliis gallinis similem reperit. Hic multum sperans se inventurum divitiarum, etiam exiguis illis privatus est.

Fabula indicat, oportere contentum esse presentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus & Vetula.

Lupus esuriens circumibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quendam, audivit lugentem puerulum eique dicentem anum, Desine plorare: fin minus, hac hora tradam te lupo. Ratus igitur lupus ferio loqui aniculam, expectabat ad multam horam: sed cum advenisset vespera, audit rursus anum blandientem puerulo, dicentem, Si venerit lupus huc, interficiemus eum, fili: His auditis, lupus eundo dicebat, In hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Fabula quadrat in homines, quorum facta verbis non respondent.

De Culice & Leone.

Culex ad leonem accedens, ait, Neque timeo te, neque fortior me es. Minus mihi adesse virium ideo existimas, quod laceres unguibus, & dentibus mordeas? hoc & foemina cum viro pugnans facit. Ego verò longè sum te fortior. Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cum tuba cecinisset, culex inhæsit mordens circa nares ipsius læves genas. Sed autem propriis unguibus dilaniavit seipsum, donec indignatus est; culex autem, victo leone, cum sonuisset tuba, & epinicia cecinisset, evolavit. Araneæ verò vinculo implicitus, cum devoraretur, lamentabatur, quod cum maximis pugnans, à vili animali aranea occideretur.

Fabula quadrat in eos quo prosternunt magnos, & à parvis prosternuntur.

F I N I S.

Sales, five Facetiæ multùm jucundæ,
selectæ ex Libello *Poggii* Florentini,
Oratoris eloquentissimi.

De Pigritia Adolescentis.

Bonatus adolescens factus è familia Galiscorum, dùm essemus Constantiæ, admodum tardè surgebat è lecto. Cùm focii eam tarditatem culparent, quidve tam diu in lecto ageret, percontarentur; subridens respondit, Litigantes discrepantesque ausculto. Adsunt enim mane mihi è vestigio, cùm expergiscor, duæ habitu muliebri; Sollicitudo videlicet & Pigritia. Quarum altera surgere hortatur, aliquid operis facere, neque diem in lecto terere: altera, priorem increpans, quiescendum inquit, & propter frigoris vim in calore lecti permanendum, indulgendumque corporis quieti, neq; semper laboribus vacandum. Prior insuper rationes suas tuetur: irà ut cum diutius disputent atque altercentur, ego tamen æquus iudex, in nullam partem declinans, audio disputantes expectans quoad sint sententiâ concordēs. Hoc fit, ut surgam tardius, expectans litigii finem.

De Gallo & Vulpe.

Esuriens quondam vulpes, ad decipiendas gallinas, quæ gallo duce arborem excelsiorem, quo sibi aditus non erat, ascenderant, ad gallum blandè accessit; quem comiter cùm salutasset, Quid in excelso agis? inquit. Nunquid non audisti nova hæc recentia tam salutaria nobis? Nequaquam cùm gallus respondisset; Atqui prænuncia huc accessi, ait, ad communicandum tecum alacritatem. Animalium omniū concilium celebratum est, in quo pacem perpetuam omnium inter se firmarunt, ita, ut omni sublato timore nulli ab altero insidiæ aut injuriæ fieri ampliùs queant, sed pace & concordia omnes fruantur; licet abire unicuique, vel soli, quo velit securè.

Descen-

Descendito igitur, & hunc festum agamus diem. Agnitâ vulpis fallaciâ, gallus, Bonum, inquit, adfers nuncium, & mihi gratum: & collum altius protendens, prospecturoq; longius & admiranti similis, in pedes se erexit. Tum, Quidnam aspicias? Vulpes cùm dixisset; Duos, inquit magno cursu, ore patulo, adventantes canes. Tum tremebunda vulpes, Valeto, inquit: mihi fuga expedit antequam illi adveniant; & simul cepit abire. Huic gallus: Quònam fugis, aut quid times? ait, Siquidem pace constitutâ nihil timendum. Dubito, inquit vulpes, an canes isti audierunt decretum pacis.

Hoc pacto, dolo, elusus est dolus.

De muliere obstinatâ, quæ virum pediculofum vocavit.

Mulier quædam è nostris admodum viro contraria, semper verbis ejus objurgando refragabatur, persians in eo quod cœperat, itâ ut superior esse vellet. Habita semel cum viro gravi altercatione, maritum pediculofum vocavit. Ille, ut verbum illud retractaret, uxorem verberibus contundebat, pugnis cædens ac calcibus. Quò magis cædebatur, eò plus illa pediculofum appellabat. Vir tandem verberando lassus, ut uxoris pertinaciam superaret, per funem in aquæ puteum demisit, suffocaturum se dicens, nisi verbis ejusmodi abstineret. Instantius perseverabat etiam in aqua ad mentum usque constituta, verbum illud continuans. Tum vir, nè amplius loqui posset, in puteum demersit, tentans si eam mortis periculo à verborum pertinacia posset avertere. At illa, loquendi facultate adempta, etiam dum suffocaretur, quòd loqui nequibat, digitis exprimebat: nam manibus super caput erectis, atque unguibus utriusque pollicis conjunctis, saltem quo potuit gestu, viro pediculos objiciebat. Unguibus enim eorum digitorum pediculi à scæminis occidi consueverant.

De eo, qui uxorem in flumine peremptam quarebat.

Alter uxorem quæ in flumine perierat quærens, adversus aquam proficiscitur. Tum quidam admiratus,

ratus, cùm deorsum secundùm aquæ cursum illam quærendam admoneret; Nequaquam hoc modo reperietur, inquit: Ità enim, dum vixit, difficilis ac morosa fuit, reliquorumque moribus contraria, ut nunquam nisi contrario & adverso flumine, etiam post mortem ambulet.

De Sacerdote qui Caniculum sepelivit.

ERat sacerdos rusticanus in Thuscia admodum opulentus. Hic caniculum sibi charum, cùm mortuus esset sepelivit in cœmeterio. Sensit hoc episcopus, & in ejus pecuniam animum intendens, sacerdotem, velut maximi criminis reum, ad se puniendum vocat. Sacerdos, qui animum episcopi satis noverat, quinquaginta aureos secum deferens, ad episcopum devenit, qui sepulturam canis graviter accusans, jussit ad carcerem sacerdotem duci. Hic vir sagax, O pater, inquit, si nosceres prudentiam caniculi, non mirareris, si sepulturam inter homines meruit; fuit enim plusquam ingenio humano tum in vita, tum præcipuè in morte. Quidnam hoc est? ait episcopus. Testamentum, inquit sacerdos, in fine vitæ condens, sciensque egestatem tuam, tibi quinquaginta aureos ex testamento reliquit, quos mecum detuli. Tum episcopus & testamentum & sepulturam comprobans, acceptâ pecuniâ, sacerdotem absolvit.

De Milite qui uxorem habuit litigiosam.

HAbebat Florentinus, eques admodum nobilis, uxorem litigiosam ac perversam, quæ quotidie ad religiosum confessorum, vel (ut aiunt) devotum suum, querelas viri & vitia deferebat. Hic equitem reprehendebat objurgabátque. Aliquando verbis admonitus uxoris, & ut pacem inter eos poneret, rogavit virum ad confessionem peccatorum, qua facta, non dubitabat conventuram inter eos concordiam. Paruit eques, & cùm Religiosus eum sua peccata explicare jussisset, Nequaquam est opus, inquit; quicquid enim unquam commisi, & multò plura etiam, ab uxore sæpius tibi recitata extiterunt.

Face-

Facetissimum de sene quodam qui Asinum portavit super se.

Dicebatur inter secretarios Pontificis, eos qui ad vulgi opinionem viverent, miserrimâ premi servitute: cum nequaquam possibile esset, cum diversa sentirent, placere omnibus, diversis diversa probantibus. Tum quidam ad eam sententiam fabulam retulit, quam nuper in Alemaniâ scriptam factamque vidisset. Senem ait fuisse, qui cum adolescentulo filio præcedente absque onere asello, quem venditurus erat, ad mercatum proficiscabatur. Prætereuntibus viam, quidam in agro opus facientes senem culpârunt, quod asellum nihil ferentem neque pater, neque filius ascendisset, sed vacuum onere sinerent, cum alter præ senecture, alter præ ætate tenera, vehiculo egeret. Tum senex, adolescentem asino imposuit, ipse pedibus iter faciens. Hoc alii conspicientes culpârunt stultitiam senis, quod adolescente, qui validior erat, super asinum posito, ipse ætate confectus pedibus asellum sequeretur. Is mutato consilio, atque adolescente deposito, ipse asinum ascendit. Paululum verò progressus audivit alios se culpantes, quod parvulum filium, nulla ratione ætatis habitâ, tanquam servum post se traheret, ipse (qui pater erat) asello insidens. His verbis permotus filium secum asello superimposuit. Hoc pacto iter sequens, Interrogatus autem ab aliis, an suus esset asellus: cum annuisset, castigatus est verbis, quod ejus tanquam alius, nullam curam haberet, minimè apti ad tantum onus, cum satis unus ad ferendum esse debuisset. Hic homo perturbatus tot sententiis, cum neq; vacuo asello, neq; ambobus neq; altero superimposito, absq; calumniâ progredi posset, tandem asellum pedibus junctis ligavit, atque baculo suspensum, suo filiiq; collo superimpositum, ad mercatum deferre cœpit. Omnibus propter novitatem spectaculi ad risum effusis, ac stultitiam amborum, maximè verò patris increpantibus indignatus ille, supra ripam fluminis consistens, ligatum asinum in flumen dejecit, atque ita amisso asino domum rediit. Ità bonus vir, dum omnibus placere cupit, nemini satisfaciens, asinum perdidit.

De

De homine qui somniis aurum reperiebat.

A Micus quidam, noster aurum à se repertum noctu per somnium referebat in cœtu. Tum quidam, Vide nē tibi accidat, ait, quod meo vicino, cui aurum in stercus cecidit. Cū somnium narrari posceremus, Vicinus, inquit, noster somniavit, ductum se à dæmone in agrum ad aurum effodiendum: cū multum reperisset, Non licet, inquit, dæmon, nunc auferre, sed signa locum, ut cognosci à te solo queat. Cū alter, quo signaculo uteretur, peteret; Caca hic, inquit dæmon, nam hoc maximè modo nullus hic aurum esse suspicabitur, & tibi soli res nota erat. Annuit vir, & statim expergefactus, sehsit in lecto ventrem admodum laxasse. Inter fœtorem & stercus cū surrexisset, domo exiturus capiti capillum ultimò imposuit, in quo catus ea nocte stercus fecerat; in quo fœtore permotus, inquinatum caput & cæsariem lavit. Ita aureum somnium in merdam rediit.

De derisione hominis porcum occidere volentis.

MOS erat in oppido quodam Piceni, ut qui hyeme porcum occidisset, viciniam ad cœnam invitaret. Quidam, quo pacto eam impensam vitaret, compatrem consulit. Dic (inquit ille) cras, porcum tibi hâc nocte furto ablatum. Et simul, nihil tale illo verente, quidam clam porcum nocte furto furripuit. Manè conspiciens sibi porcum ablatum, ad compatrem profectus, altâ voce querebatur porcum sibi furto subreptum. Tum alter, Rectè, compater mi, sapis, inquit; ita enim te docui loquuturum. Cum ille sapius & per omnes deos juraret id verum esse, Bene agis respondebat, & secundum consilium meum. Cū ille juramento iteraret: Hoc modo te loqui debere antea monui, respondebat, & sanum consilium dedi tibi. Tandem elusus abiit.

De Vulpe à Rustico in palea abscondita.

Vulpes olim fugiens in venatione canes, divertit ad rusticum, qui in area triticum terebat, rogans ut à canibus se tueretur: & simul pollicita est nunquam se e-

jus pullos gallinaceos læsuram. Annuit rusticus conditioni, & sumptis paleis furcula vulpem texit. Advenit unus & item alter ex venatoribus vulpem quærens: rogabant autem rusticum, nunquid vulpem fugientem vidisset, & iter ejus. Ille verbis vulpem per certam viam defugisse, vultu verò & oculis latere sub paleis innuebat. Illi potius ad verba quàm ad nutum respicientes, abierunt. Tum rusticus detectâ vulpe, Serva, inquit, modò promissa: nam verbis meis evasisti, cùm dicerem te abiisse. At illa, quæ sibi timens per rimam inter paleas rusticum contemplabatur diligenter, Verba tua, inquit bona fuere, sed actus satis mali.

Dictum in eos, qui aliud verbis, aliud re agunt.

De Florentino qui equum emerat.

NOtus mihi Florentinus, Romæ empturus necessario equum, pactus est cum venditore, qui 25 aureos pretium carius equo postulabat: se 15 daturum in præsentia, reliquorum verò se debitorem ejus esse velle. Annuit venditor. Postridie cum residuum posceret, solutionem recusans, Servabo conventa, emptor inquit: Pepigimus quidem ut debitor tuus sim futurus: si autem tibi satisfecero, non sum debitor tuus amplius futurus.

De Ægyptio hortato ad fidem.

HORTATUS est Christianus quendam infidelem Ægyptium, quocum sibi diutina vitæ consuetudo fuerat, cum is in Italiam venisset, ut semel interesset in Ecclesia dum missa solennis celebraretur. Assentitur ille, & missæ interfuit cum Christianis. Rogatus deinde in cœtu, quid sibi de cæremoniis & solennitate officii videretur: respondit, Omnia rectè ex ordine, præter unum sibi videri: nullam enim charitatem in ea missa esse servatam; cùm unus solùm, reliquis esurientibus, comedisset ac bibisset, nulla portione cibi ac potûs reliquis impensa.

Facetum

Facetum hominis dictum, Asinum erudire promittentis.

Tyrannus, ad exhauriendum bona subditi qui se multa facturum jactitabat, sub gravi poena præcepit, ut asinum literas doceret. Ille impossibile ait fore, nisi multum temporis sibi in erudiendo asino concederetur. Petere quantum veller jussus, decennium impetravit. Deridebatur ab omnibus, quoniam rem impossibilem suscepisset. Ille amicos consolatus: Nihil timeo, ait: nam interim aut ego moriar, aut asinus, aut dominus. Quibus verbis ostendit salutare esse, rem difficilem in longum protrahi atque differri.

De sacerdote Epiphania, an vir esset vel foemina, ignorante.

Socius quidam de festo Epiphaniæ narravit mihi stultitiam sacerdotis contribulis sui. Sacerdos fuit, inquit, qui populo nuncians Epiphaniæ celebritatem futuram, Cras ait, summâ devotione veneremini Epiphaniam: maximum est enim, & præcipuum festum. Nescio an vir fuerit vel foemina; sed quisquis extiterit, à nobis est summo timore hic dies custodiendus.

De Cantilena Tabernario placita.

Viator quidam esuriens, cum divertisset ad cauponulam, ventrem cibo potuque implevit. Petenti pecuniam ait, nullos sibi esse nummos, sed cantilenis se satis esse facturum. Tabernarius, non cantu, sed pretio sibi opus esse respondit. Cui alter, Si eam cantionem dicam quæ placeat tibi, num eâ pro pecunia contentus eris? Annuente caupone, coepit viator canere; & annè placeret interrogavit. Cùm abnuisset caupo, unam & deinde alteram cecinit. Nullo cantu sibi satisfieri ille testatus est. Hic viator, dicam ergo nunc, inquit, eam quæ tibi sit placitura, & arrepto marsupio, dissolventi similis coepit cantionem quâ viatores uti consueverunt, *Put your Hand in your Pocket, and pay your Host*: Hoc est, Mitte manum ad bursam, & satisfac hospiti. Hoc dicto, nunquid illa sibi placeret, rogat. Placet hæc, inquit hospes. Tum viator, satisfactum est tibi ex pacto, ait, postquam hæc cantio

cantio placuit tibi. Itaque absque solutione discessit.

De Sancti Antonii Fratre, & Laico & Lupo.

Religiosus ex his quæstuariis qui pro Sancto Antonio eleemosynam petunt, agricolæ ad dandum sibi nescio quid frumenti persuasit, ea pollicitatione, assereret omnes res suas, & oves præsertim, per eum annum salvas & incolumes fore. Hujusmodi rusticus promissis fidens, cum oves licentiùs vagari permisisset, lupo plures ex eis comedit. Qua ex re indignatus villicus, cum altero anno quæsturius pro frumento rediret, negavit se quidquam daturum, & simul questus est inanes ejus fuisse pollicitationes. Sciscitanti causam fratri respondit villicus, à lupo oves suas raptas. A lupo ! inquit alter, Ohe, mala est bestia & absque fide. Cave tibi ab eo : non enim sanctum Antonium tantum, sed ipsum Christum, si posset, falleret.

Stultum est his fidere, quorum exercitium in fraudando consumitur.

Ridenda, de paucitate amicorum Dei, responsio.

Ad ægrum quendam civem nostrum perfacetum, qui gravi morbo diutiùs torquebatur, accessit Religiosus hortandi gratia, cui quidem, inter cætera consolationis verba, dixit, Solere Deum, quos diligit hoc pacto castigare, & incommodis afficere. Non mirum est, inquit ægrotus, si tam paucos amicos habet : habiturus, si ita tractaret eos, etiam pauciores.

De Medico qui insanos curabat.

Plures colloquebantur de supervacuâ curâ (ne dicam stultitiam) eorum, qui canes & accipitres ad aucupium alunt. Tum Paulus Florentinus, rectè hos inquit, risit stultus Mediolanensis. Cum narrari fabulam posceremus, Fuit, inquit, olim civis Mediolani, dementium & insanorum medicus, qui ad se delatos intra certum tempus sanandos suscipiebat. Erat autem curatio hujusmodi : Habebat domi aream, & in ea lacunam aquæ foetidæ atque

atque obscenæ, in qua nudos ad palum ligavit eos qui insani adducebantur, alios usque ad genua, alios inguibus tenus, nonnullos profundius, pro insanix modo; ac eos tamdiu aqua & inedia macerabat, quoad viderentur sani. Allatus est inter cæteros quidam quem usque ad femur in aquam posuit, qui post quindecim dies cœpit resipiscere, ac curatorem rogare, ut ex aqua reduceretur. Ille hominem exemit à cruciatu; ea tamen conditione, ne aream egrederetur. Cum diebus aliquot paruisset, ut universam domum perambulare, at exteriorem januam non egrederetur, permisit: reliquis sociis, qui plures erant, in aqua relictis, paruit diligenter medici mandatis. Stans verò aliquando super ostium (neque enim egredi audebat, timore lacunæ) advenientem equestrem juvenem cum accipitre & duobus canibus, ex his qui sagaces dicuntur, ad se vocavit, motus rei novitate; neque enim quæ ante insaniam viderat, tenebat memoriâ. Cùm accessisset juvenis, heus tu, inquit ille, auscultra, oro, mihi paucis, si libet, responde. Hoc quo veheris quid est? Et quamobrem illud tenes? Equus, inquit, & aucupii gratia. Tum deinceps, verum hoc quod manu gestas quid vocatur? Et in qua re illo uteris? Accipiter, respondit; & aucupio aptus querquedularum & perdicum. Tum alter, hi qui te comitantur, qui sunt? age & quid prosunt tibi? Canes ait, & aucupio accommodati ad investigandas aves. Hæ autem aves, quarum capiendarum causa tot res paras, cujus pretii sunt, si in unum conferas totius anni capturam? Parum quid nescio, cùm respondisset, & quòd sex aureos non excederent; subdit homo; Quænam est equi, canumque & accipitris impensa? Quinquaginta aureorum affirmavit. Tum admiratus stultitiam equestris juvenis; Ho, ho, inquit, abi hinc ocyùs, oro, atque ideo avola, antequam medicus domum redeat: nam si te hic comperit, veluti insanissimum omnium qui vivunt, in lacunam suam conjiciet curandum cum

cum cæteris mente captis, atque ultra omnes, usque ad menum in aquam summam collocabit.

Ostendit aucupii porro studiam summam esse dementiam, nisi aliquando, & ab opulentis exercitii gratia fiat.

Facetissimum consilium Minacii ad Rusticum.

Rusticus cùm castaneam arborem ad excutiendos fructus ascendisset, decidens ex ea costam effregit pettoris. Hunc ad consulendum accessit Minacius quidam, homo perfacetus: qui inter loquendum daturum se illi normam dixit, quâ servatâ nunquam ex arbore caderet. Vellem hoc antea inquit æger, consuluisse, attamen in futurum poterit prædesse. Tum Minacius, Fac semper inquit, ne sis celerior in descensu quam in ascensu; sed eâ quâ ascendis tarditate, descendas: hoc pacto nunquam præcipitem te agas.

Ejusdem Minacii Lusoris responsio.

Idem Minacius cùm aliquando nummulos & vestes in super ad taxillos lusisset (egens enim erat) flens ad ostiolum tabernæ cujusdam sedebat. Videns moerentem flentemque amicus, Quidnam est tibi inquit. Nihil, Minacius ait. Curnam ergo, si nihil habes, ploras; Hoc solum quod nihil habeo, inquit, Admiratus ille, Quare ergo si nihil habes ploras? ait, Ob hanc ipsam causam, respondit, quoniam nihil est reliquum mihi. Alter nihil causæ cur ploraret intelligebat: alter nihil sibi superesse à ludo plorabat.

De Paupere Monoculo qui frumentum empturus erat.

Tempore quo Florentiæ summa aliquando erat annonæ caritas, accessit pauper luscus ad forum, quosdam sextarios frumenti, (ut dicebat) empturus. Rogavit hunc in foro percontantem pretium quidam alter superveniens, quanti sextarius frumenti venderetur:

Homini oculo, inquit, constat, designans his verbis annonæ caritatem. Hoc audiens sciolus qui aderat, puer, Cur tu ergo ait, tam grandem saccum portasti, cum non amplius quam unum sextarium possis emere?

Fabula Mancini.

MAncinus vir rusticus oppidanus meus frumento ad Figignum castrum asellis vehendo exercebatur, quos ille complures ad vesturam sumebat. Cum ille semel a mercatu rediens, fessus è vita ascendisset asinum quendam præstantiorem, computatis in viâ, asinis præibat, domo adpropinquans; eoque quo vehebatur minimè annumerato, visum est ei unum deesse. Turbatus igitur, ac reliquis asinis uxori quos testitueret commendatis, confestim eo asino quo ferebatur ad mercatum septem millibus passuum retrocedit; quærensque a singulis obviis an asinum quempiam amissum reperissent; cum omnes negarent, domum noctu mœrens, & dolens iacturam asini rediit. Tandem etiam ab uxore admonitus cum descendisset, illum, quem tanto studio & dolore quæsierat, asinum esse cognovit.

De illo qui aratrum super humerum portavit.

Alter, Pierus nomine, admodum incultus, cum usque ad meridiem arasset, fessis bobus & ipse labore fatigatus, rediturus in oppidum aratrum super asellum alligat: deinde asellum; præmissis bobus, ascendit. Qui cum nimio onere gravatus sub pondere deficeret, sensit tandem Pierus asellum ire non posse. Tunc descendens, atque aratrum super humerum ponens, rursus asellum ascendit, inquires, Nunc rectè ambulare potes; non enim tu, sed ego aratrum fero.

verbis
ut, pu-
i, cum
e?

ento ad
batur,
ille se-
asium
s præ-
tur mi-
rbatus
mmen-
rcatum
e a fin-
issent;
dolens
admo-
adio &

t.
um uf-
pse la-
uper a-
us, a.
ondere
a posse
um po-
c recte
fero.